

Pla
d'actuació
municipal
d'igualtat
de gènere

Ajuntament
d'Arenys
de Mar

2008

2011

ESTRUCTURA DEL DOCUMENT

1. MARC DE REFERÈNCIA

- 1. Punt de partida: els moviments de dones**
- 2. Marc normatiu i competencial**
- 3. Les polítiques públiques i el concepte d'igualtat de gènere: de la igualtat formal al gender-mainstreaming**
- 4. El paper dels governs locals en les polítiques de gènere**

2. PLA D'ACTUACIÓ MUNICIPAL D'IGUALTAT DE GÈNERE DE L'AJUNTAMENT D'ARENYS DE MAR

- 1. Objectius generals**
- 2. Fases de treball i plantejament metodològic**

3. INFORME DE DIAGNÒSTIC AL MUNICIPI D'ARENYS DE MAR

CONTEXTUALITZACIÓ

0. Breu referència històrica

1. COMPOSICIÓ I DINÀMICA DE LA POBLACIÓ

- Creixement natural de la població
- Característiques de la població segons lloc de procedència:
- Migració interna
- Població de nacionalitat estrangera

1.1 Característiques de les llars

- Llars monomarentals i monoparentals
- Les llars unipersonals

1.2 Habitatge

2. POLÍTIQUES DE GÈNERE

2.1 Estructura i organització municipal

2.2 Compromís institucional amb les polítiques d'igualtat

2.3 Accions desenvolupades des de la Regidoria de la Dona

3. VIOLÈNCIA DE GÈNERE

3.1 Incidència de la violència masclista a Arenys de Mar des d'una perspectiva quantitativa

3.2 Serveis i recursos municipals contra la violència de gènere

3.3 Accions de sensibilització i prevenció

3.4. Accions de formació

4. PARTICIPACIÓ SOCIOPOLÍTICA DE LES DONES

4.1 Participació de les dones en les associacions i entitats ciutadanes.

4.2. Entitats de dones i activitats que realitzen

4.3 Participació ciutadana en la gestió municipal

4.4 Accions municipals, programes o projectes destinats a promoure la participació de les dones

4.5 Oferta municipal de cursos i activitats lúdiques i formatives d'interès per a les dones

4.6 Necessitats detectades per les associacions i grups de dones

5. REPARTIMENT DELS TREBALLS I USOS DEL TEMPS

5.1 Desigualtats en el mercat de treball “productiu”

- Taxa d'activitat, inactivitat i d'ocupació
- Tipus de contracte
- Taxa de temporalitat
- Taxa de parcialitat
- Principals sectors econòmics d'ocupació
- Mobilitat de la població per ocupació
- Taxa d'atur registrat:

5.2 Corresponsabilitat en les tasques de cura de les persones i de manteniment de la llar

5.3 Politiques d'inserció laboral i foment de l'auto ocupació de les dones impulsades per l'Ajuntament d' Arenys de Mar

- Borsa de Treball
- Servei d'auto ocupació
- Cursos de formació ocupacional
- Accions d'informació dirigides al personal que treballa en l' ajuntament sobre els nous drets laborals i social de la Llei d'igualtat efectiva entre homes i dones 3/2007.
- Accions d'informació dirigides a la població en general sobre els nous drets laborals i socials de la Llei d'igualtat efectiva entre homes i dones 3/2007.

5.4 Usos del temps

6. EDUCACIÓ, COEDUCACIÓ I PRODUCCIÓ CULTURAL DE LES DONES.

6.1. Perfil educatiu de la població d' Arenys de Mar :

6.2. Centres educatius

6.3 Coeducació

6.4. Producció cultural de les dones.

6.5 Característiques de les festivitats i tradicions culturals que se celebren al municipi d'Arenys de Mar

6.6 Carrers dedicats a la memòria d'una dona:

6.7 Equipaments culturals

7. DISSENY DE LA CIUTAT I DEL TERRITORI

7.1 L'estructura urbana d'Arenys de Mar

7.2 Transports públics,

7.3 Percepció de la seguretat

8. SALUT

8.1 La salut a Arenys de Mar des d'una perspectiva de gènere

8.2 Serveis de Salut

8.3 Cobertura de l'atenció a la salut sexual i reproductiva

8.4 Realització d'Ives

4. PLA D'ACCIÓ 2008/ 2011.

5. GLOSSARI

1. Marc de referència

1. Punt de partida: els moviments de dones

El desenvolupament contemporani dels drets de les dones i de les polítiques d'igualtat de gènere té com a punt de partida els moviments de dones. Existeix ja una àmplia literatura feminista que mostra com els conceptes d'igualtat i de ciutadania, que estan en el centre de les democràcies modernes, tenen una càrrega d'ambivalències i contradiccions, que van aparèixer des de la seva mateixa formulació. Com assenyala Bodelón, “des de fa més d'un segle els moviments de dones han posat de manifest que la desigualtat social sofrida històricament per les dones no és només una qüestió d'exclusió del model de drets i justícia que emergeix a la fi de segle XVIII, sinó que té a veure amb la definició mateixa d'aquests drets i del model de justícia en el qual se situen” (Bodelón, 2000). En altres paraules, al llarg de la història feminismes de divers signe han proposat majoritàriament una interpretació complexa del principi d'igualtat, exigint el reconeixement de drets concrets, però demanant també canvis estructurals. Aquesta interpretació complexa del principi d'igualtat inclou aspectes d'igualtat material i estructural per a les dones i rebutja la idea d'assimilar les dones als models androcèntrics, d'adaptar-se a societats que han estat configurades en la seva absència.

Així doncs, tot i que l'atenció sobre la situació de manifesta discriminació de les dones ve de lluny, és a partir dels anys 60, que el moviment feminista agafa força i s'articula com un moviment social amb demandes i propostes que tenen molts i variats corrents. Alguns d'aquests, i no sense conflictes en l'àmbit dels moviments de dones i feministes, es van convertir en part important de l'agenda política pública.

Així, al llarg del s. XX les institucions públiques han anat establint les bases legals i han implementat tota una sèrie d'estratègies i de polítiques

públiques per a la igualtat entre homes i dones tant a nivell mundial i europeu, com a nivell estatal, autonòmic i local.

El principi d'igualtat entre dones i homes, així com la prohibició de qualsevulla discriminació per raó de sexe, queden recollides en un ampli marc normatiu que representa l'actual marc de referència legal i que reproduïm parcialment a continuació.

Tanmateix, el principi d'igualtat ha tingut històricament diferents interpretacions i, com veurem, la filosofia política que ha orientat les diferents intervencions institucionals ha anat canviant amb els anys.

2. Marc normatiu i competencial

Àmbit internacional

Les actuacions polítiques a favor de la igualtat d'oportunitats desenvolupades durant els darrers anys són el reflex de la política i dels acords internacionals sobre la matèria impulsats per les nacions unides especialment a partir de l'any 1975 en què es proclama l'any internacional de la dona. Així, les quatre conferències mundials sobre la dona convocades per les nacions unides han unit la comunitat internacional en el compromís amb els drets de les dones.

Les nacions unides 'han impulsat diferents esdeveniments significatius entre els quals cal destacar l'estratègia acordada per la plataforma d'acció de Beijing sorgida de la 4a conferència mundial de la dona (1995), on també van tenir un paper rellevant les xarxes d'ong i especialment les associacions feministes: aquí es planteja l'enfocament de la "transversalitat de gènere" (*gender mainstreaming*) on es fa palesa la necessitat d'implicar totes les institucions i els organismes públics, estatals i locals en la lluita pels drets de les dones.

Síntesi de la normativa comunitària.

- I conferència mundial sobre les dones (mèxic,1975). Com a resultat d'aquesta conferència es va a redactar un pla d'acció mundial i es va proclamar el decenni de la dones per les nacions unides (1976-1985).
- La convenció per a l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona de 1979 (cedaw) i el protocol facultatiu de 1999.
- II conferència mundial de la segona meitat del decenni de la dona (copenhaguen, 1980), en la qual es conclou que s'han d'augmentar els esforços en tres àmbits clau: salut, educació i ocupació.
- III conferència sobre la dona (nairobi, 1985). D'aquesta conferència es van extraure les “estratègies de nairobi”, orientades cap l’“avenc de la dona” fins l’any 2000.
- IV conferència mundial sobre la dona (beijing, 1995).
- La resolució de la comissió de drets humans 2001/49, sobre l'eliminació de la violència contra les dones.

Àmbit europeu

Per la seva banda les línies directrius dels quatre programes d'acció comunitària per a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes aplicats a la unió europea des de 1982 han suposat un impuls considerable de les polítiques d'igualtat als estats membres.

En la normativa comunitària, la igualtat de tracte entre dones i homes és un principi fonamental, d'acord amb l'article 2 i l'apartat 2 de l'article 3 del tractat constitutiu de la comunitat europea (1957) i la jurisprudència del tribunal de justícia. Aquestes disposicions proclamen la igualtat entre dones i homes com una tasca essencial i un objectiu de la comunitat i imposen l'obligació de promoure la igualtat en totes les seves activitats.

Amb l'entrada en vigor del tractat d'Amsterdam, l'any 1999, el principi d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes es converteix en un principi bàsic i fonamental en la concepció de la ciutadania europea. A més cal destacar que, gràcies a les interpretacions que el dret comunitari ha fet de l'article 114 TCE, el concepte d'igualtat s'ha ampliat amb la previsió d'accions positives per tal d'assolir "la igualtat real en la practica".

La comunitat europea ha desenvolupat diverses directives, recomanacions i resolucions entre les quals es poden mencionar:

Síntesi de la normativa europea.

- La convenció europea per a la protecció dels drets humans i les llibertats fonamentals, de 1950, juntament amb el seu protocol núm. 12 de l'any 2000.
- El tractat d'Amsterdam (1999); art 2; art3; art 13; art 141.
- Els 5 programes d'acció comunitària per a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes i especialment l'últim programa de la comissió de la comunitat europea: "cap a una estratègia marc comunitària sobre la igualtat entre homes i dones" (2001-2005).
- La recomanació de la comissió europea (conferència de colònia, 29 i 30 de març de 2000).
- La recomanació núm. 5 de l'any 2002, sobre la protecció de les dones contra la violència.
- Directiva 2002/73/ce del parlament europeu i del consell, de 23 de setembre de 2002, que modifica la directiva 76/207/cee del consell relativa a l'aplicació del principi d'igualtat de tracte entre dones i homes en l'accés al treball, a la formació i a la promoció professional, i a les condicions de treball.
- Directiva 2004/113/ce del consell, de 13 de desembre de 2004, que implanta el principi d'igualtat de tracte entre dones i homes en l'accés i l'aprovisionament de béns i serveis.
- Directiva 2006/54/ce del parlament europeu i del consell, de 5 de juliol de 2006, relativa a l'aplicació del principi d'igualtat d'oportunitats i igualtat de tracte entre homes i dones en matèria de treball i ocupació (refosa).

Àmbit estatal

A escala estatal, la constitució espanyola del 1978 consagra, en un seguit d'articles, la igualtat entre dones i homes, que posteriorment s'ha concretat amb l'aprovació de diverses iniciatives legislatives per fomentar la transversalització de gènere a la practica institucional.

la constitució espanyola de 1978 proclama, com un dels valors superiors de l'ordenament jurídic, la igualtat (article 1 i article 14) i el dret de totes les persones a la vida i a la integritat física i moral, sense que en cap cas puguin ser sotmeses a tortures ni a penes o tractes inhumans o degradants (article 15). Aquests drets vinculen tots els poders públics, els quals, de conformitat amb allò que disposa l'article 9.2 ce, tenen l'obligació de promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat del individu i dels grups en que s'integra siguin reals i efectives.

D'altra banda els articles 10.2 i 96 de la constitució vinculen la interpretació de les normes relatives als drets humans i les llibertats fonamentals de conformitat amb els tractats i convenis internacionals ratificats per l'estat espanyol i consideren que els tractats internacionals vàlidament celebrats i publicats oficialment formen part de l'ordenament jurídic intern.

Al any 1983, seguint les recomanacions europees, el govern de l'estat espanyol va crear un àmbit específic per desenvolupar les polítiques d'igualtat d'oportunitats: el "Instituto de la Mujer", que ha elaborat diversos plans estatals.

Pel que fa a la legislació, cal destacar la llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere i la llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes que modifica diverses lleis anteriors, adopta mesures per a la prevenció de les conductes discriminatòries i fa previsió de polítiques actives per fer efectiu el principi d'igualtat.

Síntesi de la normativa del estat espanyol

- Article 1.1 ce: *España se constituye en un estado social y democrático de derecho, que propugna como valores superiores de su ordenamiento jurídico la libertad, la justicia, la igualdad y el pluralismo político.*
- Article 9.2 ce: *corresponde a los poderes públicos promover las condiciones para que la libertad y la igualdad del individuo y de los grupos en que se integra sean reales y efectivas; remover los obstáculos que impidan o dificulten su plenitud y facilitar la participación de todos los ciudadanos en la vida política, económica, cultural y social.*
- Article 14 ce: *los españoles son iguales ante la ley, sin que pueda prevalecer discriminación alguna por razón de nacimiento, raza, sexo, religión, opinión o cualquier otra condición o circunstancia personal o social.*
- Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere i sobretot
- Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes. En l'article 15 estableix que: *“el principio de igualdad de trato y oportunidades entre mujeres y hombres informará, con carácter transversal, la actuación de todos los poderes públicos. Las administraciones públicas lo integrarán, de forma activa, en la adopción y ejecución de sus disposiciones normativas, en la definición y presupuestación de políticas públicas en todos los ámbitos y en el desarrollo del conjunto de todas sus actividades”.*

Àmbit autonòmic i local

A Catalunya, l'estatut d'autonomia referendat per la ciutadania el 18 de juny de 2008, recull en diversos apartats l'obligació del govern d'introduir la perspectiva de gènere en totes les mesures que s'adoptin, per tal de promoure la participació de les dones en tots els àmbits, que el principi de transversalitat impregni totes les polítiques i les mesures generals i que – en el moment de planificar-les, es tingui en compte l'impacta que produiran en les dones i en els homes.

De conformitat amb l'article 153 de l'estatut de Catalunya, la generalitat té competència exclusiva en matèria de polítiques de gènere.

Concretament, la creació de múltiples organismes a nivell local encarregats de la realització de polítiques públiques encaminades a la igualtat entre homes i dones s'ha reforçat des dels anys noranta.

Amb la creació del institut català de la dona –avui anomenat institut català de les dones– l'any 1989 el govern de la generalitat ha manifestat un compromís explícit amb la igualtat mitjançant el desenvolupament d'una política activa i l'aplicació de mesures d'acció positiva, en sintonia amb les directrius establertes per les polítiques europees. Fins avui, el govern de la generalitat ha aprovat cinc plans d'igualtat d'oportunitats com a instruments bàsics per estructurar les polítiques públiques d'igualtat de gènere.

L'últim és el v pla d'acció i desenvolupament de les polítiques de dones a Catalunya que comprèn el període 2005-2007.

Per la seva banda, la diputació de Barcelona, com a institució de segon nivell, va crear l'oficina tècnica del pla d'igualtat i el servei de promoció de polítiques d'igualtat home-dona, que dona suport als ajuntaments de la província de Barcelona per impulsar polítiques d'igualtat.

Actualment el compromís de la diputació de Barcelona amb les polítiques d'igualtat de gènere s'expressa amb l'aprovació del ii pla d'igualtat de

gènere 2005-2007, que té com a primer objectiu estratègic “*treballar per al disseny, la implementació i avaluació de polítiques de gènere i per treballar amb transversalitat a tot el territori*”.

En consonància amb aquest propòsit, la llei reguladora de les bases del règim local en l'article 28 preveu que les administracions locals poden portar a terme accions per la igualtat de forma compartida amb altres administracions. Malgrat que les polítiques locals a favor de les dones tenen una història recent, s'ha treballat prou perquè es vagin generant noves alternatives d'implementació. Així doncs, l'administració local és un marc d'actuació idoni per desenvolupar el dret de ciutadania que significa, en aquest cas, eradicar les discriminacions que encara es detecten entre dones i homes. Crear les condicions per assolir aquesta igualtat d'oportunitats real entre dones i homes és un objectiu prioritari de l'ajuntament de Arenys de mar, en tant que municipi adscrit al servei de la diputació de Barcelona.

A Catalunya, l'estatut d'autonomia aprovat en la llei orgànica 6/2006, de 19 de juliol:

Article 4. Els drets i els principis rectors:

3. Els poders públics de Catalunya han de promoure els valors de la llibertat, la democràcia, la igualtat, el pluralisme, la pau, la justícia, la solidaritat, la cohesió social, l'equitat de gènere i el desenvolupament sostenible.

En el capítol i, "drets i deures de l'àmbit civil i social", diu:

Article 19. Drets de les dones

1. Totes les dones tenen dret al lliure desenvolupament de llur personalitat i capacitat personal, i a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, lliures d'explotació, maltractaments i de tota mena de discriminació.

2. Les dones tenen dret a participar en condicions d'igualtat d'oportunitats amb els homes en tots els àmbits públics i privats."

En el capítol v, "principis rectors", diu:

Article 41. Perspectiva de gènere

1. Els poders públics han de garantir el compliment del principi d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes en l'accés a l'ocupació, en la formació, en la promoció professional, en les condicions de treball, incloent-hi la retribució, i en totes les altres situacions, i també han de garantir que les dones no siguin discriminades a causa d'embaràs o de maternitat.

2. Els poders públics han de garantir la transversalització en la incorporació de la perspectiva de gènere i de les dones en totes les polítiques públiques per aconseguir la igualtat real i efectiva i la paritat entre dones i homes.

3. *Les polítiques públiques han de garantir que s'afrontin de manera integral totes les formes de violència contra les dones i els actes de caràcter sexista i discriminatori; han de fomentar el reconeixement del paper de les dones en els àmbits cultural, històric, social i econòmic, i han de promoure la participació dels grups i les associacions de dones en l'elaboració i l'avaluació d'aquestes polítiques.*

4. *Els poders públics han de reconèixer i tenir en compte el valor econòmic del treball de cura i atenció en l'àmbit domèstic i familiar en la fixació de llurs polítiques econòmiques i socials.*

5. *Els poders públics, en l'àmbit de llurs competències, i en els supòsits que estableix la llei, han de vetllar perquè la lliure decisió de la dona sigui determinant en tots els casos que en puguin afectar la dignitat, la integritat i el benestar físic i mental, en particular pel que fa al propi cos i a la seva salut reproductiva i sexual.”*

Article 56. Composició i règim electoral.

3. *Són electors i elegibles els ciutadans de Catalunya que estan en ple ús de llurs drets civils i polítics, d'acord amb la legislació electoral. La llei electoral de Catalunya ha d'establir criteris de paritat entre dones i homes per a l'elaboració de les llistes.*

I en el capítol ii, “les matèries de les competències”, diu:

Article 153. Polítiques de gènere

Correspon a la generalitat la competència exclusiva en matèria de polítiques de gènere, que, respectant el que estableix l'estat en exercici de la competència que li atribueix l'article 149.1.1 de la constitució, inclou en tot cas:

A. la planificació, el disseny, l'execució, l'avaluació i el control de normes, plans i directrius generals en matèria de polítiques per a la dona, i també l'establiment d'accions positives per aconseguir eradicar la discriminació per raó de sexe que s'hagin d'executar amb caràcter unitari per a tot el territori de catalunya.

B. la promoció de l'associacionisme de dones que compleixen activitats relacionades amb la igualtat i la no-discriminació i de les iniciatives de participació.

C. la regulació de les mesures i els instruments per a la sensibilització sobre la violència de gènere i per detectar-la i prevenir-la, i també la regulació de serveis i recursos propis destinats a aconseguir una protecció integral de les dones que han patit o pateixen aquest tipus de violència

Síntesi de la normativa derivada

- La llei 7/1985 de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, en el títol ii, capítol iii, article 28 afirma: *“els municipis poden realitzar activitats complementàries de les mateixes administracions públiques i, en particular, les relatives a l'educació, la cultura, la promoció de la dona, l'habitatge, la sanitat i la protecció del medi ambient.”*
- El decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la llei per a la implantació d'un pla d'igualtat d'oportunitats als ajuntaments municipals i de règim local de Catalunya, en l'article 71, “activitats complementàries”, diu: *“71.1. Per a la gestió dels seus interessos, el municipi també pot exercir activitat complementàries de les pròpies d'altres administracions públiques i, en particular, les relatives a: c) la promoció de la dona.”*
- La llei 57/2003, de 16 de desembre, de mesures per a la modernització del govern local regula, entre d'altres, l'organització i el funcionament

municipal i les competències locals, i constitueix legislació bàsica de l'estat en matèria de règim local.

- A Catalunya s'han de tenir com a referència també:
- –La llei 8/2006, de 5 de juliol, de mesures de conciliació de la vida personal, familiar i laboral del personal al servei de les administracions públiques de Catalunya (dogc 4675, de 13 de juliol),
- –Acord del govern relatiu a la producció i el desenvolupament d'estadístiques desagregades per sexes, aprovat el 14 de març de 2006, que pot servir de referència a les administracions locals, on es diu, entre d'altres, que totes les estadístiques relatives a població s'han de recollir, compilar, analitzar i presentar desagregades per sexes. Es pot trobar més informació al dogc 4829 de 26.2.2007.

3. Les polítiques públiques i el concepte d'igualtat de gènere: de la igualtat formal al gender-mainstreaming:

Des que les Nacions Unides proclamaren el 1975 com l'any internacional de la dona, la filosofia política que ha orientat les diferents intervencions institucionals per l' igualtat de gènere ha anat canviant amb els anys.

D'altra banda, la interpretació conceptual de la idea d'igualtat és molt diversa i complexa, així com les lectures de les desigualtats que se'n deriven. Això ha afectat substancialment la manera d'entendre les polítiques públiques per part dels organismes públics.

Si s'analitzen les polítiques que s'han realitzat sota el comú denominador de "polítiques per la igualtat d'oportunitats entre dones i homes", és possible diferenciar tres maneres d'entendre el problema i, per tant, tres maneres diferents d'intervenir per corregir i eliminar la discriminació i la desigualtat cap les dones (rees 1998):

- Polítiques per un tracte igual.
- Polítiques d'acció positiva i discriminació positiva.
- Polítiques transversals de gènere.

Polítiques per un tracte igual i la igualtat d'oportunitats

Les polítiques d'igualtat d'oportunitats, davant la constatació de clares desigualtats entre homes i dones en el gaudiment dels drets, van encaminades a assegurar que cap individu tingui menys drets i oportunitats que els altres.

Es tracta d'una estratègia que, basant-se en la tradició feminista liberal, es centra quasi exclusivament en el drets formals de les dones.

Aquestes polítiques, encara que imprescindibles, reben des d'alguns sectors moltes crítiques. Aquestes poden ser resumides en dues idees. En primer lloc, aquestes polítiques van dirigides a millorar les oportunitats de les dones per desenvolupar totes les seves capacitats dins del model social existent, però en cap cas el qüestionen o tenen en compte el caràcter estructural de la desigualtat de gènere. En segon lloc, el principi d'igualtat d'oportunitats s'ha dirigit tradicionalment a l'àmbit de les relacions en l'espai públic, sense abordar les relacions dona-home en l'espai (mal anomenat) privat. Això ha provocat que les polítiques d'igualtat d'oportunitats s'hagin dirigit preferentment a desenvolupar la incorporació de les dones al mercat de treball formal, sense considerar la presència de les dones en l'àmbit privat i sense redistribuir la feina domèstica i de cura.

Les accions positives i d'apoderament¹ de les dones

Les polítiques d'acció positiva i discriminació positiva són mesures específiques que es dirigeixen a contrarestar els efectes de discriminacions històriques i busquen "compensar" o oferir "avantatges" a les dones per tal d'assegurar una igualtat en els resultats. Un exemple paradigmàtic de política d'acció positiva podrien ser les conegudes i polèmiques "quotes". De quotes n'hi ha de diferent tipus. Un de recent és la quota que estableix la *ley para la igualdad efectiva entre mujeres y hombres, lo 3/2007*, respecte la presència obligada a les llistes electorals dels partits polítics d'un, com a mínim, quaranta per cent de dones (i/o homes).

Les accions positives han anat acompanyades per polítiques d'apoderament, sobretot a l'àmbit llatinoamericà. La perspectiva de l'apoderament és una estratègia introduïda pel moviment de dones en la política feminista que parteix de la idea que per revertir les discriminacions, no és suficient amb donar oportunitats a les dones, si no

¹ Aquest terme, "empoderament" es fa servir per traduir el concepte anglès empowerment.

que cal actuar “des de la base”. Com sigui que les relacions entre dones i homes tenen un component de poder, és necessari que les dones assumeixin més cotes de poder en la seva vida personal i pública.

En aquest sentit, l'estratègia de l'apoderament fa referència a tota una sèrie d'intervencions i accions que permeten a cada persona assolir i gaudir del seu potencial, adquirir l'habilitat de saber elegir i desenvolupar un sentit d'autovaloració i confiança en les pròpies capacitats, per assolir els canvis desitjats.

Mainstreaming o transversalitat de gènere

La idea de la “transversalitat de gènere”², elaborada en el àmbit del feminisme acadèmic dels anys setanta, es va proposar per primera vegada l'any 1987 per la Comissió sobre la condició jurídica y social de la dona de Nacions Unides, però es a partir de 1995 quan s'assumeix explícitament com estratègia global dins del marc d'acció comunitària sorgida de la IV conferència mundial de la Dona de Beijing.

A nivell teòric- el principi del mainstreaming troba origen en la teoria del genere - como construcció social, cultural i política de les diferències sexuals - i en la crítica feminista a la pretesa neutralitat del dret, de les polítiques i de les institucions estatals. El punt de partida de la elaboració de la estratègia de la transversalitat de genere es la convicció que les desigualtats de genere derivin de unes estructures socials i culturals modelades sobre estàndards neutre-masculins. Així, aquesta estratègia té com objectiu principal reestructurar aquest model dominant, transformar-lo, integrant la perspectiva de genere i de igualtat transversalment en totes les polítiques públiques que es duen a terme des de les diferents àrees de la Administració pública.

² Traducció del concepte anglès de *gender mainstreaming*.

Així, la transversalitat de gènere no té només un contingut metodològic, sinó que incorpora una visió substancialment diferent de la igualtat, com igualtat complexa o igualtat en la diferència. La transversalitat exigeix una voluntat reformista dins les institucions, innovadora i imaginativa. La seva potencialitat és gran, però també ho són les dificultats per dur-la a terme.

L'objectiu estratègic és fer que la perspectiva de gènere esdevingui un verdader principi institucional que orienti la programació, l'avaluació i les pràctiques rutinàries de l'administració pública. Com a conseqüència, la cultura i la sensibilitat cap a aquestes qüestions dels actors institucionals responsables de les diferents polítiques també s'haurien de transformar, de manera que assumeixin el compromís d'implementar polítiques d'igualtat de gènere en llurs respectius àmbits d'actuació.

És a dir, la tasca de la construcció d'un "nou pacte social de ciutadania entre dones i homes" no s'ha de desenvolupar únicament des dels organismes amb encàrrecs específics a favor de les dones sinó des de totes les institucions amb capacitat de decisió i d'execució de polítiques i de mesures que afecten a tota la societat.

Per tot això, i des d'un vessant més pràctic, la implementació del *mainstreaming* obre el camí a una intervenció dels poders públics que vagi més enllà del àmbit específic de les regidories d'igualtat, per eradicar les discriminacions i promoure la igualtat de gènere en tots els altres àmbits d'acció i/o intervenció, des de l'educació a les polítiques urbanístiques, la salut, el mercat laboral, les polítiques de recursos humans, entre d'altres.

Aquesta estratègia marca un punt d'inflexió important en l'evolució de les polítiques d'igualtat, ja que intenta superar les carències detectades del concepte d'igualtat d'oportunitats, plantejant la integració de la perspectiva de gènere en les polítiques públiques de manera transversal; provocant així un efecte multiplicador de les polítiques d'igualtat.

La perspectiva de gènere introdueix la possibilitat d'examinar la realitat des d'una altra òptica, interrogant sistemàticament totes les accions i polítiques tenint en compte els possibles efectes diferencials per als homes i per les dones. aquesta mirada permet percebre l'existència dels obstacles que troba el desenvolupament del principi d'igualtat en els diferents escenaris socials i econòmics, i per tant, permet dissenyar mesures encaminades a eliminar aquests obstacles i a impulsar transformacions socials –en un sentit no discriminatori i no androcèntric– per l'interès comú de tota la societat i no només de les dones.

Segons la definició del grup d'experts i expertes del Consell d'Europa el *mainstreaming* de gènere suposa “l'organització (la reorganització), la millora, el desenvolupament i l'avaluació dels processos polítics, de manera que una perspectiva d'igualtat de gènere s'incorpori en totes les polítiques, a tots els nivells i en totes les etapes, pels actors involucrats en l'adopció de mesures polítiques”.

D'acord amb les recomanacions europees de les expertes i experts, una correcta aplicació del *mainstreaming* de gènere exigeix: (Maria Moron, 2008)

1) Un canvi en el concepte d'igualtat de gènere, més ampli que l'existent. Aquest concepte inclou no solament igualtat de jure, sino també de facto.

La igualtat de facto requereix l'adopció d'una varietat d'estratègies, des de la igualtat d'oportunitats, a les accions positives, a la transversalitat i altres instruments. A més s'exigeix l'aplicació “d'una perspectiva de gènere i no un enfocament limitat als problemes de les dones”, cosa que significa tenir en compte les relacions entre dones i homes i el paper que juga el gènere -en la vida de una i l'altre.

Una noció més ampla d'igualtat necessita a més, un enfocament més global que se centri en les causes múltiples i entrelligades que creen una relació desigual entre sexes a desavantatges per a les dones en diferents

sectors (família, treball remunerat, política, sexualitat, cultura, violència, etc).

2) La incorporació de la perspectiva de gènere a l'agenda política dominant.

Això significa que la transversalitat ha de ser una estratègia de prioritat política en el conjunt de decisions, programes i accions que es portin a terme. Cal abordar els problemes d'igualtat de gènere dins de les tendències dominants de la societat, es a dir dins de les decisions que contemplin les polítiques generals o específiques en determinats sectors, com ara per eixample l'educació i el transport. Per tant el maistreaming significa que els problemes d'igualtat de gènere haurien de ser tractats dins del treball sobre l'educació o el transport.

En cada àmbit polític s'haurien de trobar referències als temes de gènere i consideracions relatives a com un a iniciativa política podria afectar dones i homes d e manera diferent/ discriminatòria (també de mesures de com es pot evitar això).

3) La inclusió i la participació de les dones en institucions i processos de presa de decisió.

El mainstreaming de gènere requereix aconseguir la democràcia peritaria, que es la igual representació de dones i homes en la presa de decisions i doncs el re-equilibri de la presencia de les dones en els processos i els organismes de decisió política es una condició imprescindible.

Un nombre sempre creixent de previsions de la unió europea sosté la necessitat d'una participació equilibrada de dones i homes en el procés de presa de decisions i en els comités i grups de persones expertes, la decisió de la commisió 2000/407 recomena que la participació de les dones hauría de ser almenys del 40%.

4) Un canvi en les cultures institucional i organitzativa.

Cal destacar dos aspectes d'aquest canvi:

- Un canvi en el procés polític vol dir que aquest “es reconstrueix perquè els actors comunament involucrats tinguin en compte una perspectiva de gènere i s'assoleixi la fita de la igualtat d'oportunitats”.
- Un canvi en els mecanismes polítics que exigeix com a condicions:
 - 1) Una cooperació horitzontal en assumptes de gènere entre tots els àmbits, departaments, i nivell polítics.
 - 2) L'ús de eines i tècniques adients per integrar la variable de gènere en totes les polítiques, fer-ne un seguiment i avaluar-le desde la perspectiva de gènere. La recollida de dades estadístiques desegregades per sexe, la realització d'enquestes, pronòstics o anàlisi de cost-benefici, des de una perspectiva de gènere, permet traçar amb més precisió la situació socio- econòmica d'ambdós sexes i ofereixen informació sobre el impacte que poden tenir les decisions polítiques en les diverses condicions de vida de dones i homes. Els mètodes d'avaluació de l'impacte de gènere permeten analitzar exactament les conseqüències d'una determinada proposta política podria tenir per a les dones, amb la finalitat de poder mitigar els efectes negatius abans que es prengui la decisió. Una anàlisi des d'una perspectiva de gènere ajuda a veure si les necessitats de les dones i dels homes es tenen en compte de la mateixa manera i si han estat ateses en la proposta.

3) Donar valor a les aportacions fetes per les dones en la construcció i el manteniment de la societat.

Actualment, doncs, el repte de les polítiques de dones esta situat en el desenvolupament d'aquest enfocament de la transversalitat que proposa incloure la perspectiva de gènere en tots els àmbits de l'actuació política de govern.

D'altra banda, perquè la transversalitat esdevingui una dimensió transformadora en l'acció de govern son necessaris 5 requisits:

- Compromís de totes les estructures polítiques i els seus responsables, dones i homes.
- Recursos tècnics i pressupostaris sense donar suposat que les polítiques de gènere ja estan incloses i finançades en el marc de les generals, encara que son compatibles ambdues formes de dotació de recursos.
- Formació tècnica per tal que les persones que dissenyen i gestionen les actuacions i programes sapiguen interpretar la realitat i no quedarse en desegregar las dades per sexe o utilitzar un llenguatge no sexista, elements importants pero absolutament insuficients.
- Informació i dades que permetin coneixer de manera diferenciada la realitat de les dones i els homes, com també les seves formes de vida i les prioritats, necessitats i aspectatives d'ambdous sexes. Atesa la manca d'informació i de dades que donin compte d'aquelles realitats caldría fer estudis i recerques que les proporcionin.
- Mètodes, tècniques i eines, per integrar la perspectiva de les dones. Es a dir, s'han de cercar les formes i els instruments que garanteixen que en tota la planificació i execució de les polítiques públiques els governs han de partir del concepte d'igualtat material,

tot situant les persones amb tota la seva diversitat, en el nucli de la presa de decisió, i donar valor a les aportacions que secularment han fet les dones en la construcció, el manteniment i la transformació de la societat.

4. El paper dels governs locals en les polítiques de gènere.

Durant la segona meitat del segle vint, com hem vist, té lloc una transició en la conceptualització de les polítiques d'igualtat i de gènere. Inicialment, es parteix d'una política amb una perspectiva fonamentalment assistencial, i s'arriba a una estratègia que considera les dones com a subjectes de drets i oportunitats dins d'un context més ampli que cal modificar. Així doncs, l'eix d'actuació política passa de l'articulació de respostes específiques davant les necessitats i demandes de les dones, a desenvolupar actuacions adreçades a aspectes centrals i estratègics que introdueixin canvis estructurals en les relacions socials entre homes i dones.

És a partir dels anys 80 que els ens locals comencen a agafar un paper fonamental alhora d'elaborar i executar les polítiques públiques d'igualtat de gènere. La proximitat en la que estan situats els ens locals possibilita un coneixement més directe i imprescindible per a aplicar unes polítiques adaptades a les necessitats i els interessos de cada municipi.

Aquesta proximitat entre les administracions i ciutadania ha sigut fonamental per a l'elaboració de les polítiques d'igualtat de gènere, ja que facilita la inclusió de les demandes de les dones, sovint canalitzades, a través de les seves associacions.

Pel que fa als àmbits d'intervenció, les primeres polítiques de gènere engegades pels ens locals s'encaren principalment a fer front a la

violència contra les dones en el àmbit familiar , així com a implementar recursos i serveis de atenció a la salut sexual i reproductiva de les dones, assumint així funcions que fins aleshores havien estat cobrint grups de dones organitzades al territori.

És en aquests moments, que en molts municipis s'engeguen serveis públics d'orientació jurídica i psicològica per a dones que han sobreviscut a situacions de violència i comencen a aparèixer els primers centres públics de planificació familiar.

Els governs locals també desenvoluparan diverses iniciatives dirigides a la sensibilització de la ciutadania i aprofitaran les celebracions de diades internacionals vinculades als moviments de dones per a posar sobre la taula aquelles qüestions que fins al moment restaven invisibilitzades. És així que comencen a participar de forma activa en la organització d'actes al voltant del 8 de març, dia internacional de les dones; el 25 de novembre, dia internacional de la lluita vers la violència de gènere; i el 28 de maig, dia internacional de la salut de les dones.

A partir dels anys 90 es creen les primeres regidories de la dona o de les dones, que progressivament s'han anat estenent per tot el territori català. Es formen amb el doble objectiu de crear una estructura pròpia que asseguri la continuïtat i la consolidació de les polítiques d'igualtat de gènere, i de crear un organisme amb competències específiques, ja que fins aleshores aquestes polítiques s'havien desenvolupat, en la seva majoria, des de les regidories dels serveis socials. A més, la seva creació permet fer visibles les dones no tan sols des dels seus problemes i necessitats, sinó també des dels seus interessos i desitjos i com a subjectes imprescindibles per a definició de l'acció administrativa.

Paral·lelament, en alguns ajuntaments es van crear varis consells de dones, òrgans consultius que tenen l'objectiu de canalitzar les propostes de les dones i que faciliten la comunicació i la participació entre la regidoria i les dones que viuen al municipi.

Més endavant, algunes regidories han optat per canviar la seva nomenclatura i han optat per noms que posen l'èmfasi en la igualtat de gènere. Així, ens trobem amb varies regidories d'igualtat, regidores d'igualtat home-dona o regidories de polítiques d'igualtat. La consolidació d'aquestes regidories ha possibilitat la implementació de programes cada vegada més amplis, que abracen temàtiques cada cop més diverses: usos del temps, educació, urbanisme, etc.

Actualment, com s'ha dit, l'èmfasi es situa en la necessitat d'introduir la perspectiva de gènere en totes les polítiques públiques i accions de l'administració local de manera transversal. És amb aquest objectiu que als municipi es treballa per a l'elaboració i la implementació de plans d'actuació d'igualtat de gènere.

2. Pla d'actuació municipal d'igualtat de gènere de l'Ajuntament de Arenys de mar :

1 Objectius generals.

El desenvolupament de polítiques de gènere i la incorporació de la perspectiva de gènere en les polítiques públiques locals són dos processos inacabats i en constant revisió a Catalunya.

La realitat de la desigualtat entre homes i dones en les nostres societats fa necessari anar més lluny i recollir que l'objectiu de les polítiques d'igualtat de drets és aconseguir una societat on les dones i els homes puguin desenvolupar plenament els seus drets i decidir quines són les seves responsabilitats.

Aquesta perspectiva implica un canvi de paradigma en les polítiques de gènere, ja que assenyala que el canvi a afrontar no només fa referència al dèficit d'oportunitats sinó a canvis en les relacions de gènere. Per portar-ho a terme no només cal convocar a les dones, sinó a tot el conjunt de la societat com a condició necessària per a continuar avançant, tal i com diu Marcela Lagarde, en una "democràcia de gènere".

Amb aquest objectiu es proposa l'elaboració del pla d'actuació municipal d'igualtat de gènere a l'ajuntament d'Arenys de Mar com a instrument de treball per desenvolupar polítiques de gènere i d'igualtat en el municipi.

El Pla Actuació Municipal d'Igualtat de Gènere ha d'ésser l'eina que permeti conèixer de primera mà la realitat en matèria de gènere al municipi d'Arenys de Mar. Per aquest motiu s'ha elaborat els darrers mesos els estudis i anàlisis necessari per a la diagnosi que les següents pàgines presenten.

L'objectiu d'aquestes pàgines és marcar les pautes a seguir al municipi d'Arenys de Mar, per assolir una igualtat real d'oportunitats i de realitat entre homes i dones. Es tracta de la guia a seguir.

Els objectius generals del pla d'igualtat de gènere al municipi d'Arenys de Mar pels anys 2008-2011 s'emmarquen en sets línies estratègiques:

1. Impulsar les polítiques de gènere

Tots els camps de la vida social i política són susceptibles de ser transformats mitjançant la perspectiva de gènere. Les discriminacions i subordinacions de gènere han de ser diagnosticades i treballades des del desenvolupament d'una plena ciutadania. En aquest sentit, esdevenen eixos claus l'intercanvi de coneixements i la formació sobre drets de les dones, la gestió i l'anàlisi de polítiques públiques locals, així com l'enfortiment de les regidories i els departaments que dediquen esforços a la consecució de la igualtat de gènere.

És també des d'aquesta perspectiva de transversalitat de gènere i ciutadania que volem integrar les problemàtiques de les dones que es troben en situacions d'especial dificultat, com són les dones immigrades, les dones amb discapacitats, les dones al front de famílies monoparentals, les dones grans..., que poden requerir d'un tractament urgent i específic per part dels governs locals.

Cal no oblidar que per avançar cap a la ciutadania de gènere és important el paper que juguen els mitjans de comunicació. S'ha de treballar per desterrar el predomini del llenguatge sexista, de les imatges estereotipades de les dones, així com de l'ús que moltes vegades es fa dels cossos de les dones com a objectes i propietats.

Objectius marc.

- Assumir el compromís institucional per part de totes les àrees de l'ajuntament per elaborar i implementar el pla d'igualtat amb l'objectiu de potenciar el ple desenvolupament de la ciutadania.
- Integrar la perspectiva de gènere en tots les àrees, departaments i serveis de l'ajuntament, afavorint una cultura de treball transversal.
- Tenir present la perspectiva de gènere (necessitats i interessos diferenciats de dones i homes) en tots els projectes i programes adreçats a la ciutadania i, en especial, en aquells que afecten directament la vida de les dones (serveis socials, educació, salut, política econòmica, transports, mitjans de comunicació...).
- Promoure accions positives o mesures específiques en polítiques de gènere que permetin eliminar les situacions de discriminació que pateixen les dones.
- Analitzar l'estructura i funcionament de l'ajuntament per tal d'incorporar la igualtat entre dones i homes en la pròpia organització.

2. Lluitar contra la violència de gènere

La **violència contra les dones o violència de gènere** és una de les conseqüències més greus i evidents de la construcció social patriarcal. En el nostre context fa pocs anys que ha estat visibilitzada i identificada com a atemptat contra els drets humans i de ciutadania. La violència de gènere està present a tots els entorns socials i culturals; totes les dones són susceptibles de patir-la.

La violència de gènere es presenta de múltiples formes. Des de la violència coneguda com “domèstica”, masses anys legitimada, passant per les agressions sexuals, l'assetjament laboral, el tràfic de dones i la prostitució forçada, les mutilacions genitals i altres formes a vegades subtils d'opressió.

La violència no és un problema individual i personal, ni pel que fa a les dones que la pateixen, que han de conèixer els seus drets i necessiten l'adequada assistència i recolzament, ni per part dels agressors. És un problema social i estructural que requereix d'un tractament per part dels governs i la resta d'agents socials que han de promoure una política activa i transversal. La formació, la detecció i identificació, la sensibilització i la prevenció es consideren elements indispensables de la lluita contra la violència.

L'àmbit local és l'adient per impulsar marcs d'actuació que permetin optimitzar recursos i concretar actuacions centrades en la formació, la detecció, la prevenció, l'atenció i la coordinació dels esforços dels agents professionals i socials implicats en l'abordatge de la violència de gènere.

Objectius marc.

- Conèixer el marc competencial actual en relació a la violència de gènere per tal que l'ajuntament assumeixi la seva responsabilitat davant d'aquesta problemàtica, ja sigui des de la vessant de l'atenció, com des de la prevenció i la sensibilització.
- Proposar i/o clarificar formes de treball que permetin donar respostes efectives a les dones que pateixen o han patit violència i als seus fills i filles.
- Promoure estratègies de lluita contra la violència de gènere des del món local.

3. Fomentar la participació sociopolítica de les dones

Durant els últims anys s'han produït avenços en quant a la situació sociopolítica de les dones, però també és cert que continuen havent-hi obstacles, com ara la participació en òrgans de decisió, on es fa palesa l'absència de dones en alts càrrecs i la manca d'influència d'aquestes en les decisions polítiques i socials.

La distribució de rols socials entre dones i homes ha fet que el món públic sigui l'espai dels homes i, en canvi, l'àmbit familiar ha estat tradicionalment de les dones. Aquesta estructura es reflecteix tant en la representació com en la presència de dones en l'espai públic i als llocs de presa de decisió. Així mateix, l'accés desigual als recursos impedeix la plena participació de les dones, retalla la seva capacitat d'influència i limita l'exercici de la seva ciutadania.

La democràcia comporta la presència equilibrada de dones i homes en els òrgans i llocs de presa de decisió col·lectiva i la igualtat requereix la participació i la representació paritària en la vida política, social, cultural i econòmica.

Les dones constitueixen la meitat de la ciutadania i la reduïda i moltes vegades deformatada presència pública representa una pèrdua per al conjunt de la societat. L'informe com(96)67 final de la comissió europea fa referència a la incorporació de dones i homes en totes les polítiques i activitats comunitàries i manifesta que "... La participació equilibrada de dones i homes és un factor clau per al desenvolupament sostingut i simbolitza el nivell de maduresa de les societats..."

Des de l'administració local és fonamental facilitar la participació de les dones en les decisions col·lectives, estimulants una ciutadania activa mitjançant la creació de mecanismes i noves formes de representació.

Objectius marc.

- Potenciar la incorporació de les dones en tots els nivells de responsabilitat i presa de decisions oferint espais institucionals que afavoreixin la seva participació (consell de dones, de ciutat...).
- Promoure l'associacionisme de les dones i la seva participació com a agents socials i polítics en tots els àmbits de la vida cultural, política, social i econòmica.

4. Promoure canvis en el repartiment de treballs i usos del temps

La progressiva incorporació de les dones en l'espai públic i la seva important presència en el món laboral ha tingut impactes perversos en la vida de les dones. Aquests impactes es tradueixen, d'una banda, en contractes a temps parcial, contractes temporals, professions feminitzades (normalment pitjor valorades i remunerades)... Les discriminacions directes i indirectes per motius de gènere, les diferències salarials per un mateix treball, així com les reduïdes possibilitats de promoció presenten un panorama gens favorable per les treballadores.

D'altra banda, la configuració dels rols tradicionals i de les tasques assignades no s'ha modificat en l'àmbit privat, en l'espai domèstic. Aquesta divisió entre els papers de dones i homes continua encara vigent i confina les dones a ser les responsables de l'espai domèstic i les encarregades de realitzar els treballs essencials - encara que invisibles i no remunerats - per al manteniment de la vida: cura d'infants i persones dependents, educació, suport emocional, neteja de la llar... Desenvolupant, en la major part dels casos, dobles i triples jornades de treball.

Aquesta problemàtica ha portat a parlar de la necessitat de conciliar la vida personal, familiar i professional. Però, diversos anàlisi ja han mostrat que la majoria d'aquestes polítiques de conciliació han contribuït a afermar a les dones en el rol de mares i esposes, i no han estat adreçades a fomentar la responsabilitat dels homes en les tasques domèstiques i en les tasques de cura.

És en aquest sentit que cal parlar de corresponsabilitat, no només entre els membres d'una estructura familiar, sinó també d'una corresponsabilitat pública i social, que ha de promoure estratègies i mesures que transformin les formes de producció actuals i aportin noves formes d'entendre la ciutadania.

Tanmateix, les polítiques del temps han de fer emergir el temps personal de les dones i construir societats on aquestes puguin gaudir en igualtat de condicions.

Objectius marc.

- Impulsar polítiques que facilitin canvis estructurals en l'organització dels temps i en els models de producció i reproducció.
- Proposar actuacions per tal de promoure i potenciar la conciliació de la vida personal, laboral i familiar i la corresponsabilitat entre dones i homes en tots els àmbits.
- Promoure l'accés i el manteniment de les dones en el món laboral sense discriminacions.

5. Fomentar la coeducació, la formació i la producció cultural de les dones

L'educació i la formació són essencials per al desenvolupament de les societats i constitueixen el sistema de transmissió de valors socials i culturals que conformen els patrons de comportaments i actuacions. El sistema patriarcal que conforma la societat actual té conductes desiguals envers les dones i els homes perpetuant discriminacions i subordinacions.

Des de l'any 1990, la legislació educativa afirma que s'ha d'evitar la discriminació per raó de sexe i oferir una educació igualitària. No obstant això, la igualtat continua sent una tasca pendent a les escoles. Es continua fent ús d'estereotips o prejudicis que transmeten valors, normes i actituds encara allunyades de la igualtat. La coeducació, basada en la diversitat i els valors propis de les persones, i en l'acceptació dels altres com a subjectes de ple dret ha de permetre que els valors culturals i socials es modifiquin i que les persones siguin capaces de crear una societat democràtica i justa.

La formació, és un dels elements crucials per la consecució d'uns valors socials i culturals idonis pel creixement integral de les persones. La formació capacita les persones, els hi ofereix possibilitats d'elecció (laborals, personals...), possibilitats de canvi i de transformació social.

La participació de les dones en la cultura ha de ser un element primordial a l'hora de visibilitzar les seves aportacions i de treballar per la transformació del rol de “dones–passives–consumidores” al de “dones–actives–creadores” de cultura. La presència de les dones enriqueix i diversifica el fet cultural (música, literatura, arts escèniques, cinema, pintura, escultura, arts decoratives...) Amb la incorporació de noves idees i sensibilitats. La ciutadania de gènere passa també per la universalització de l'accés i l'ús estratègic de les tecnologies de la informació i la comunicació per part de les dones, perquè siguin protagonistes actives de les noves formes de construcció social.

Objectius marc.

- Formular propostes per fer efectiva la coeducació en tots els nivells educatius, i en els sistemes reglats i no reglats.
- Potenciar programes de formació de les dones, i afavorir la investigació i la recerca amb perspectiva de gènere.
- Fomentar la presència de les dones com a creadores actives de la cultura i visibilitzar les seves aportacions.

6. Incloure la perspectiva de gènere en el disseny de ciutats i territoris

Les ciutats i els espais de convivència han de ser llocs idonis i adients per al desenvolupament integral de les persones i, per això, han de tenir en compte les necessitats dels diferents col·lectius que els conformen. Així mateix, han de ser planificacions territorials respectuoses amb el medi ambient perquè són el mitjà on es desenvolupa una qualitat de vida idònia.

L'ONU defineix el desenvolupament sostenible com "aquell que permet satisfer les necessitats de les generacions presents sense comprometre les de les generacions futures". Per assolir-ho és necessària la consciència, individual i col·lectiva, del conjunt de les persones, homes i dones. És així com la planificació territorial serà la idònia per a tota la ciutadania.

Les dones no han estat ni són presents (o hi són de forma molt minoritària) en el disseny i planificació de les ciutats i els espais públics. Així, i segons els rols socials adquirits, les dones són usuàries de molts dels espais dissenyats per homes. És necessari, doncs, introduir la perspectiva de gènere en el disseny i ús dels espais comuns i dels espais privats per tal de millorar les condicions de vida de tota la societat.

És imprescindible la incorporació de la perspectiva de gènere en la planificació de les ciutats per tal de promoure serveis adients i pròxims, dotar suficientment d'infraestructures (escoles, llars d'infants, centres esportius, centres sanitaris...), vetllar per l'accessibilitat dels espais, controlar el creixement de suburbis, la degradació dels centres de les ciutats, reorganitzar els temps i els treballs... Cal també intervenir per millorar els espais de convivència, construir habitatges per diferents tipus de persones i famílies, millorar els espais verds, controlar el soroll i la contaminació, millorar de la mobilitat de la ciutat; millorar la seguretat i, en definitiva, fer de la ciutat un espai òptim per a la socialització de les persones

Objectius marc.

- Dissenyar i impulsar propostes perquè el disseny, la planificació, l'organització i l'ús dels espais i equipaments municipals integrin la perspectiva de gènere i siguin respectuosos amb el medi ambient.
- Aportar propostes per millorar els espais de convivència de la ciutat, per tal que siguin accessibles per a nens i nenes, persones grans... Millorar la mobilitat i la seguretat dels espais públics.
- Dissenyar una oferta d'habitatges que tingui en compte les necessitats de les persones d'acord amb el seu cicle vital i les seves característiques específiques

7. Promoure la salut de les dones

Els estudis sobre la salut de les dones determinen una relació clara amb el context sociocultural, polític i econòmic en el que es desenvolupa la vida d'aquestes.

El benestar de les dones està determinat per factors socio-econòmics i la feminització de la pobresa és un dels fenòmens als que assistim en l'àmbit global. Podem deduir, doncs, que la qualitat de vida i salut de les dones ha disminuït a nivell general.

Cal vetllar per el desenvolupament integral de la salut i la millora del benestar de les dones, tenint en compte les diferències biològiques, així com els trastorns psicològics i d'altres malestars sovint associats al rol social de cura i a la sobrecàrrega de treball i responsabilitat que les dones assumeixen majoritàriament.

De la mateixa manera, cal tenir en compte les diferents necessitats al llarg del cicle vital, que suposen atencions específiques. Així, les dones grans reclamen cures i atenció determinada envers l'envelliment i factors psicològics com la soledat, la pobresa... Les dones joves representen un col·lectiu especial envers la prevenció de l'augment de la sida, els embarassos no desitjats... Les dones de mitjana edat, són les que

representen el col·lectiu de risc majoritari de càncers diversos i d'atencions personalitzades per raons físiques. El plantejament, per tant, és l'atenció de la cura i el benestar físic i psicològic de les dones en tot el seu cicle vital, tenint present les afeccions i malestars de més risc.

De la mateixa manera, cal fomentar actituds adreçades a augmentar el benestar de les dones com és la seva participació i presència en el món esportiu, així com la promoció d'hàbits saludables.

Objectius marc.

- Millorar l'atenció a la salut de les dones al llarg del seu cicle vital.
- Promoure la prevenció de conductes de risc.
- Crear espais de reflexió, recerca i formació en salut des de la perspectiva de gènere.

2 Fases de treball i plantejament metodològic:

Per a l'elaboració i implementació del pla d'actuació municipal d'igualtat de gènere es va desenvolupar un procés que consta de quatre fases principals:

1. Iniciativa i compromís polític:

El municipi d'Arenys de Mar va prendre la iniciativa i va assumir el compromís d'engegar un pla d'actuació municipal d'igualtat de gènere. En aquesta fase es va acordar iniciar la diagnosi de la situació de partida i es van establir una comissió de treball per a l'elaboració i implementació del pla. Les regidories implicades demostren la voluntat de realitzar un treball transversal des dels diferents departaments. Formen part de la Comissió persones representants de les regidories de la Dona, Comunicació, Urbanisme, Seguretat ciutadana i Prevenció, Esports, Promoció local, Cultura, Territori i Sostenibilitat, Participació Ciutadana, Nova ciutadania, Serveis generals, Educació, Esports, Joventut, Acció Social, Regidoria. També participen persones representants del Cap d'Arenys de Mar i del Gav Mossos d'esquadra.

2. Elaboració de l'informe de diagnòstic:

La fase de diagnosi per a l'elaboració del 1er. Pla de polítiques de gènere i d'igualtat d'oportunitats a l'ajuntament de Arenys de Mar ha consistit en analitzar la realitat social del municipi pel que fa a l'articulació de les relacions entre dones i homes que hi viuen. Mitjançant una sèrie d'indicadors –extrets bàsicament de l'estudi “estadístiques sota sospita. Propostes de nous indicadors des de la experiència femenina”(3), es van analitzar tant les característiques demogràfiques més significatives del

³ “Estadístiques sota sospita. Proposta de nous indicadors des de l'experiència femenina”. (ICD;2006).

territori i de la població, com alguns àmbits específics relacionats amb les línies estratègiques del pla.

El principal objectiu dels indicadors plantejats des de la perspectiva de gènere és contribuir a visualitzar l'experiència de les dones a la societat. Les línies d'anàlisi es refereixen, doncs, a la situació específica de les dones en cada un dels àmbits considerats, però tot el procés d'investigació inclou l'anàlisi comparativa de la situació i la posició de les dones i dels homes, així com de les seves necessitats, interessos i expectatives.

D'altra banda, es van analitzar les polítiques de gènere i d'igualtat d'oportunitats desenvolupades per l'ajuntament en els darrers anys per tal d'identificar possibles àrees de millora i àmbits d'actuació a prioritzar.

És important aclarir que l'objectiu d'aquest informe no es oferir una informació quantitativament representativa si no que, seguint el que s'anomena "principi de la saturació de continguts", els objectius de la recerca es van considerar coberts quan el grup de treball va comptar amb una informació significativa per al coneixement de l'objecte d'estudi .

3. Disseny del pla d' accions.

Després de la fase de diagnòstic i en base als resultats obtinguts es va iniciar la fase de disseny que comprèn la definició de la política d'igualtat de gènere, els objectius específics del pla i les accions concretes a desenvolupar pels anys 2008/2011. També, es van definir els criteris de seguiment i avaluació.

4. Implantació, seguiment i avaluació

Per últim, la fase d'implementació, comprèn l'execució i el seguiment de les accions, així com l'avaluació dels seus resultats i el grau d'assoliment dels objectius plantejats.

El plantejament metodològic que sustenta aquest pla està basat en l'anàlisi documental i l'aplicació de tècniques qualitatives de recollida de dades que incorporen la participació, la retroalimentació i la contribució dels grups de dones del municipi així com dels i les professionals i especialistes involucrats/ades en els processos d'elaboració de les polítiques locals (personal polític, personal tècnic, etc..). Per dur a terme aquest document es van aplicar les següents tècniques:

Anàlisi documental:

1. Revisió d'estadístiques anuals.
2. Revisió d'informes i memòries elaborats per l'ajuntament.
3. Anàlisi dels plans, protocols i normatives que afecten de forma directa l'organització i la gestió de les polítiques de gènere.
4. Anàlisi de textos acadèmics especialitzats en la matèria.

Treball de camp:

1. Sessions de treball amb la comissió interdepartamental..
2. Grups de discussió o tallers participatius.
3. Qüestionaris/enquestes.

Refrendació del pla:

Un cop sistematitzades i analitzades totes les dades es van complementar amb el marc teòric, per tal d'elaborar un document provisional. Aquest document es va presentar i contrastar amb les opinions de totes les persones que van participar en el procés. Amb aquests resultats es va redactar el document definitiu.

3. Informe de diagnòstic al municipi d'Arenys de Mar

. CONTEXTUALITZACIÓ

Arenys de Mar és un dels municipis principals de la comarca del Maresme i la capital judicial de l'Alt Maresme. Amb una superfície de 6,5 quilòmetres quadrats i amb més de 14.000 habitants, l'Arenys actual és una població arrelada a les seves tradicions i amb un elevat grau d'identitat. La proximitat de la metròpoli barcelonina i els fluxos demogràfics dels darrers anys no han afectat el caràcter que li ha donat ser un poble petit que ha anat creixent equilibradament.

Breu referència històrica

Santa Maria d'Arenys, avui Arenys de Mar, és un municipi jove si el comparem amb moltes poblacions de Catalunya: només té 400 anys. Arenys de Mar és vila des de l'any 1599 i tingué una gran importància marítima durant els segles XVIII i XIX. El port d'Arenys, durant molts anys l'únic existent a tota la costa nord de Barcelona, és l'exemple més evident de la llarga història i tradició marinera de la vila.

Al final del segle IX, ja hi havia un nucli de població al voltant de l'església de Sant Martí, que més tard s'anomenaria Sant Martí d'Arenys, ja que areny vol dir sorral de riera. És l'actual Arenys de Munt. A partir del segle XIII un petit grup de persones que habitaven a Sant Martí s'estableixen a la costa per dur-hi a terme activitats relacionades amb el mar: pesca, construcció de barques i transport marítim a diversos ports del Mediterrani occidental. Tres-cents anys després, el veïnat de la ribera ja té més de cent cases i s'han obert diversos carrers.

En el curs del segle XVII, s'incrementa la construcció naval i la navegació. Com a conseqüència creix el poble, que s'estructura entorn dels quatre carrers principals: el d'Amunt, avui Andreu Guri; el d'Avall, conegut també com a carrer dels Senyors, perquè hi vivien les famílies més distingides; el carrer Ample, actualment Josep Anselm Clavé; i el de la Perera, ara Bisbe Català.

Al tombant del segle XVIII, Arenys és una de les localitats més florents de la costa, el poble segueix una progressió ascendent i s'inicia la indústria tèxtil. A més, experimenta una gran transformació urbanística. La Riera, fins llavors abocador d'escombraries, passa a ser l'eix principal de la població, on s'hi estableixen diverses cases senyoriales i l'ajuntament. A finals de segle, s'alcen més de tres-centes cases i s'obren nous carrers.

Aquest floriment té com a causa principal l'esclat de la navegació a ultramar. Amb les seves cinc drassanes, Arenys esdevé durant quasi un segle el centre més important de la costa en construcció de vaixells de gran tonatge.

Entre els productes arenyencs més exportats cal destacar també les puntes de coixí. Les puntes fetes a Arenys gaudien de gran prestigi per la delicadesa de la confecció i la perfecció dels acabats. En un poble d'aproximadament 4.500 habitants hi va arribar a haver més de 1.200 puntaires.

A mitjan segle XIX, la vila té uns 5.000 habitants, i s'hi edificuen cases benestants: moltes d'estil isabelí. La Riera passa a ser l'eix de la població. El 1865, és embellida per plàtans trasplantats de la Devesa de Girona. A més, s'alcen diversos edificis de serveis públics, costejats per *americanos* del poble. Així mateix, s'obre el col·legi de les Mares Escolàpies, orde fundat per l'arenyenca Paula Montalt, canonitzada el 2001.

En entrar al segle XX, l'activitat econòmica es revifa. El 1896, Magí Mollfulleda crea la fàbrica de licor Calisay, que aviat gaudirà de renom mundial. L'edifici, adquirit per l'ajuntament el 1996, està destinat a centre cívic i cultural. El mateix any, el zoòleg Salvador Castelló, funda a la seva granja *El Paraíso*, la Reial Escola d'Avicultura, primera a l'estat espanyol. Amb la vinguda de la Primera Guerra Mundial, s'expandeix la indústria del gènere de punt. Hi ha més de vuit fàbriques a la vila que exporten a arreu del món. Fruit d'aquest progrés, és

l'edificació de cases burgeses, i de sumptuosos mausoleus al cementiri. També s'edifiquen habitatges socials.

La penúria econòmica i cultural domina els anys de la postguerra. Al 1947, s'acaben els treballs de construcció de la zona portuària i el port es destina a activitats esportives i, sobretot, pesqueres. Nombrosos famílies de pescadors s'estableixen a la població.

A principis dels anys 60, Arenys pateix una profunda transformació. L'afluència del turisme europeu desencadena una forta especulació urbanística i un creixement anàrquic de la població, que canvia completament d'aspecte. A més, augmenta el nombre de població provinent de la resta de l'estat espanyol.

A partir dels anys 70, l'activitat econòmica de la vila se centra en el comerç i en les professions derivades de la seva capitalitat judicial i administrativa. D'altra banda, s'amplia el port i s'incrementa la flota pesquera que ha esdevingut una de les més importants de Catalunya, tant per la diversitat com per la qualitat del peix capturat, molt apreciat gastronòmicament.

Malgrat la repressió franquista contra la cultura catalana, alguns arenyencs, com l'escriptor i polític Fèlix Cucurull, destaquen en el conreu de la llengua catalana. Cal destacar un dels millors novel·listes de la postguerra, Lluís Ferran de Pol.

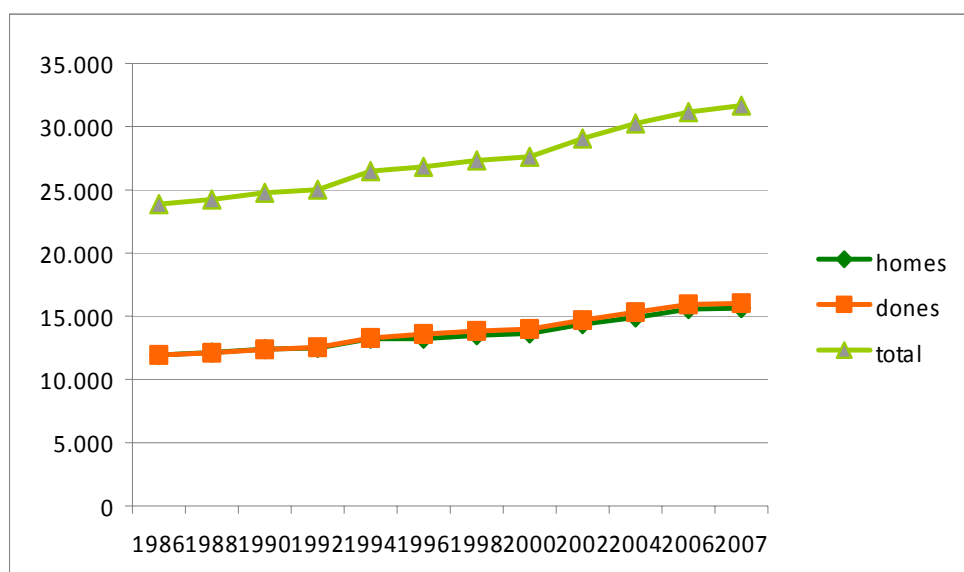
L'escriptor Salvador Espriu, fill adoptiu d'Arenys, ha elevat la seva geografia i la seva història a la categoria de mite. Amb el nom de *Sinera*, la població ha transcendit al món de la literatura catalana i universal.

1. COMPOSICIÓ I DINÀMICA DE LA POBLACIÓ

L'elaboració de les polítiques municipals i, especialment, el disseny de les polítiques de benestar i qualitat de vida de la població s'han de basar en l'anàlisi de les realitats socials i les transformacions de la població. En aquest sentit, cal tenir en compte els canvis sociodemogràfics dels últims anys.

Per tal de fer efectiu el principi d'igualtat material, cal dissenyar polítiques transversals que atenguin les diverses situacions de les persones, reconeixent i anomenant les diferències, i visibilitzant la diversitat de les dones i dels grups de dones que poden patir o pateixen una discriminació múltiple per les seves circumstàncies personals i socials.

Gràfic 1. Població segregada per sexe

Gràfic d'elaboració pròpia segons les dades de l'INE (2007).

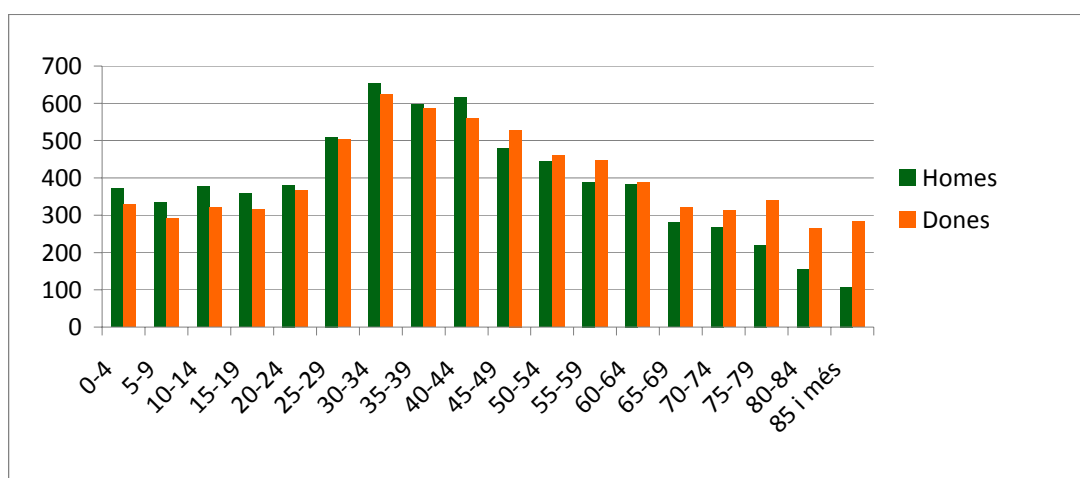
En primer lloc, al municipi d'Arenys de Mar hi ha un fet molt evident que s'ha de tenir en compte a l'hora de desenvolupar les polítiques municipals. Estem parlant del creixement demogràfic, un augment significatiu i amb característiques específiques pròpies. Si ens situem geogràficament a la comarca del Maresme, veiem que el creixement ha estat continu des dels anys

80, i força més intensiu en els darrers deu anys. En aquest període, com veurem, la comarca ha viscut una primera i continuada migració metropolitana i, més recentment, com al conjunt del país, una creixent immigració estrangera d'origen africà, llatinoamericà i de l'Europa de l'Est.

Pel què fa al municipi d'Arenys de Mar, en els últims quinze anys la seva població no ha deixat de créixer. Des de l'any 1991, on es comptava amb 11.035 habitants, s'ha passat a 14.586 l'any 2007, fet que suposa un increment d'un 32,18%.

Tot i que les poblacions masculina i femenina del municipi se situen sempre al voltant del 50%, les dones representen més de la meitat de la població: actualment, al municipi d'Arenys de Mar hi ha 7.238 dones (51.1%) i 6.936 homes (48,9%).

Gràfic 2. Població segregada per sexe i edat

Gràfic d'elaboració pròpia segons les dades de INE (2007).

La major part de la població es concentra entre els 30 i 44 anys, és a dir, és d'edat adulta. Destaca la població entre 30 i 34 anys. Una altra dada interessant és que de la població més jove, dels 0 als 44 anys, els homes són majoria, mentre que en totes les edats de més de 45, ho són les dones. **A mesura que augmenta l'edat, hi ha més dones que homes.**

És destacable la presència d'un nombrós grup de dones de més de 70 anys que viuen al municipi. Tal i com es pot veure al gràfic n.2, la presència de dones de més de 85 anys representa més del doble que la dels homes.

Així, cal desenvolupar programes i adequar els recursos destinats a la gent gran per a la millora de les seves condicions tenint en compte les situacions de *les dones* en aquest col·lectiu. Seria recomanable realitzar un treball empíric amb l'objectiu de copsar les problemàtiques i les diverses experiències de les dones grans que viuen al municipi d'Arenys de Mar.

Malgrat la inexistència de dades concretes, es important tenir present les dificultats de mobilitat tant dins com fora de la llar, alhora de poder desenvolupar certes tasques quotidianes, com ara la neteja, fer les compres, pujar i baixar escales, etc.

Cal destacar que al municipi d'Arenys de Mar, la viduïtat és una situació eminentment femenina. Els nuclis unipersonals al municipi d'Arenys de Mar son constituïdes majoritàriament per dones viudes (83%, respecte al 17% d'homes viudos que viuen sols). En aquest sentit, cal tenir present el factor de la solitud, de precarietat econòmica i en definitiva, la situació de desemparament en la que es troben algunes d'aquestes dones.

Per altra banda també cal tenir present les dones amb discapacitats o amb mobilitat reduïda. Aquestes dones pateixen dificultats afegides pel que fa a la manca de recursos formatius, d'espais de participació social, a més d'estar en un entorn físic que sovint fa complicada la mobilitat i l'accessibilitat als espais. Una de les problemàtiques més greus és la impossibilitat d'accedir a alguns serveis sanitaris degut a les dificultats de desplaçament als centres d'atenció primària.

Tots aquests problemes, en la mesura que hi ha moltes més dones grans que homes, afecta i incideix especialment a la població femenina.

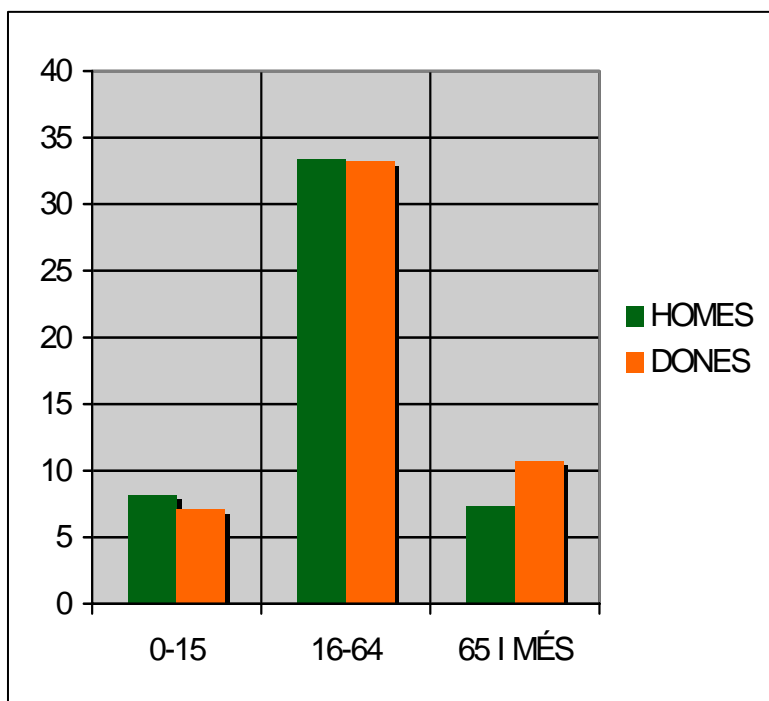
Es fa urgent i necessari modular el requisits de l'atenció domiciliària a les circumstàncies específiques d'aquests col·lectius. Tant per les dones grans com per les dones amb discapacitats i/o mobilitat reduïda

- Creixement natural de la població

Durant els darrers 25 anys es va registrar a tot Catalunya el pas progressiu d'un gràfic de piràmide demogràfica de base ampla, cap a una piràmide amb una base cada cop més estreta i amb menys capacitat de reemplaçament. Això mostra la disminució de la població més jove, així com l'ampliació dels grups d'edat relatius a les franges més ancianes de la població. Tot i que aquesta tendència s'està invertint, a Arenys encara es pot observar com hi ha més població gran (18,05%) que població jove (15,30%).

Tot i així, es pot veure un eixamplament en la base de la piràmide demogràfica. Això es pot explicar perquè el número de naixements dels últims anys ha anat augmentant lleugerament amb un creixement del 30% entre els anys 2002 i 2006.

Gràfic 3. Població jove¹, adulta² i gran³ (percentatges)

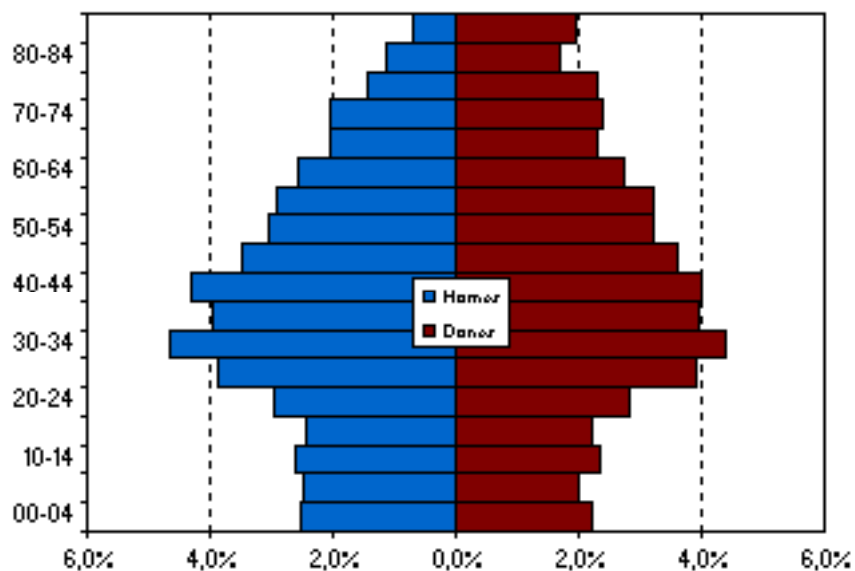
Gràfic d'elaboració pròpia segons les dades de l'INE (2007).

¹ Població Jove entesa com a població que encara no té l'edat legal per treballar, de 0 a 15 anys.

² Població Adulta, també denominada potencialment activa, de 16 a 64 anys.

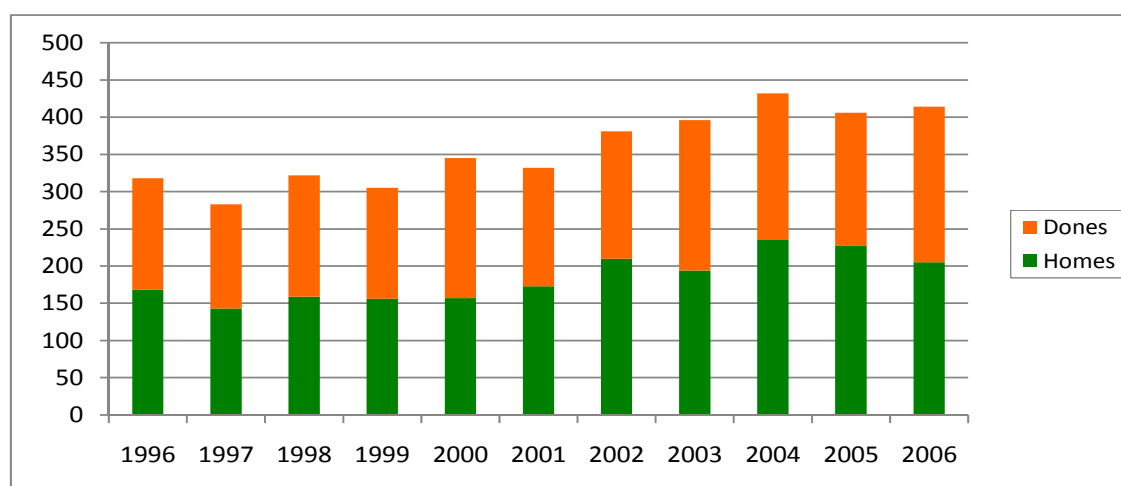
³ Població Gran, població major o igual a 65 anys.

Gràfic 4. Piràmide demogràfica

Estructura d'edats 2006 HERMES

Gràfic 5. Persones nascudes vives segons sexe

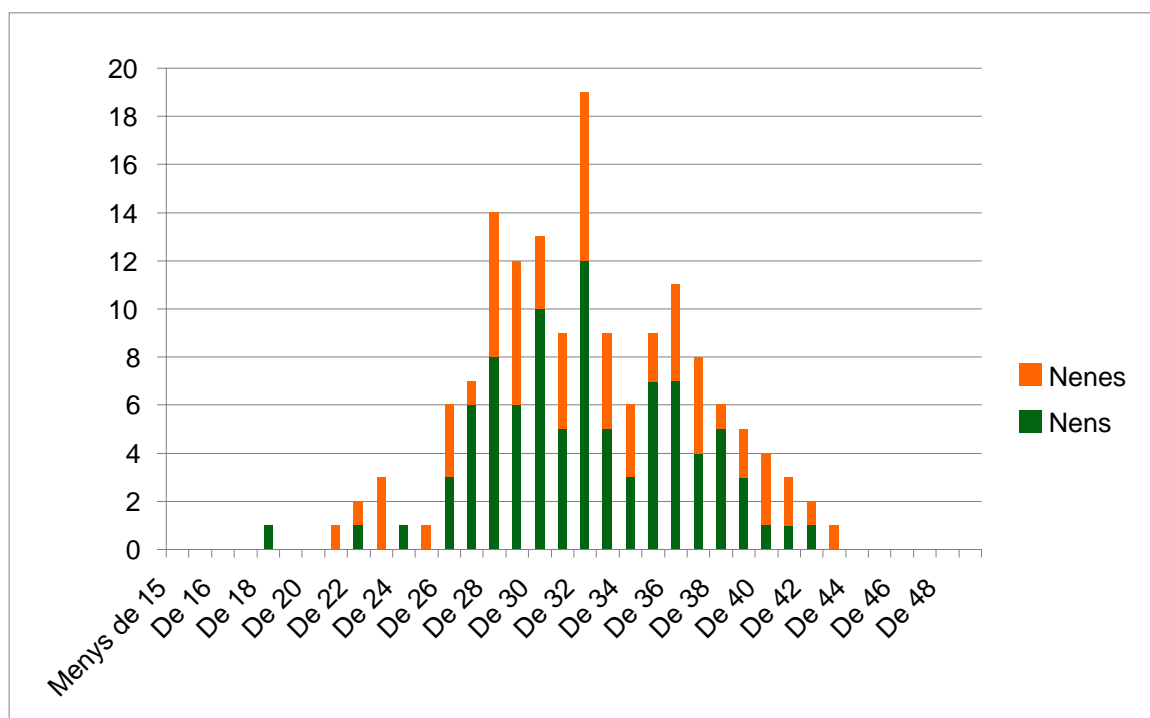

Gràfic d'elaboració pròpia segons les dades Idescat (2006).

Les dades que hi ha sobre maternitat, ens permeten fer algunes observacions. Per una banda, indiquen que les dones són mares majoritàriament a una edat adulta, a partir del 27 anys. Però és als 33 anys quan les dones tenen més fills i filles. Per altra banda, es pot assenyalar una tendència a ser mares després dels 40 anys. De fet, en aquesta franja d'edat se'n tenen més que dels 20 als 26. Pel que fa a l'estat civil de les mares, les dades estadístiques assenyalen que el 30% de les dones han tingut filles i fills sense estar casades, però no concreten si estan en parella de fet o es tracta de nuclis monomarentals.

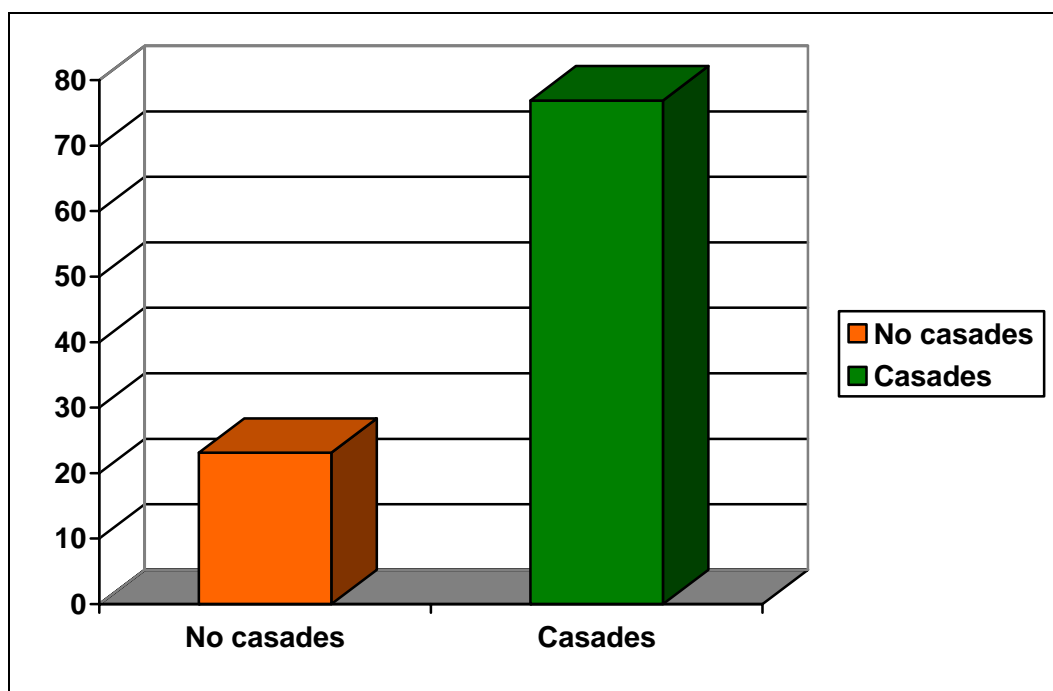
Per últim, cal destacar que, contràriament a les tendències que actualment s'han registrat en altres zones de Catalunya, al municipi no es registren casos d'embarassos adolescents.

Gràfic 6. Persones nascudes vives segons l'edat de la mare i sexe

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades d' IDESCAT (2006).

Gràfic 7. Persones nascudes segons estat civil de la mare (percentatges).

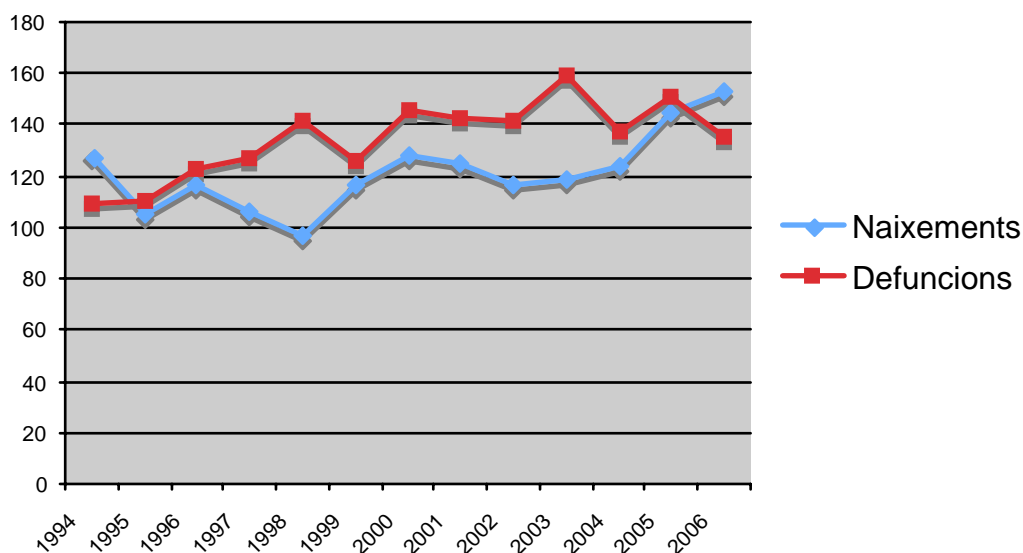

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades d' IDESCAT (2006).

- Característiques de la població segons lloc de procedència:

Els gràfics ens indiquen que l'augment de població que es va registrar entre el 1996 i el 2007 - augment que correspon al 30% -, no ha estat degut al moviment natural de la població. Només cal mirar el quadre de naixements i defuncions per adonar-se que és només en el 2006 que el saldo ha estat positiu.

Gràfic 8: Naixements I Defuncions (Números Absoluts)

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades de IDESCAT(2006).

Cal mirar, per entendre aquest creixement, els fluxos migratoris que s'han donat en aquests darrers 10 anys. Com ja hem esmentat abans, en aquest període la comarca ha sofert una primera i continuada migració metropolitana i, més recentment -com al conjunt del país- una creixent immigració estrangera.

- Migració interna

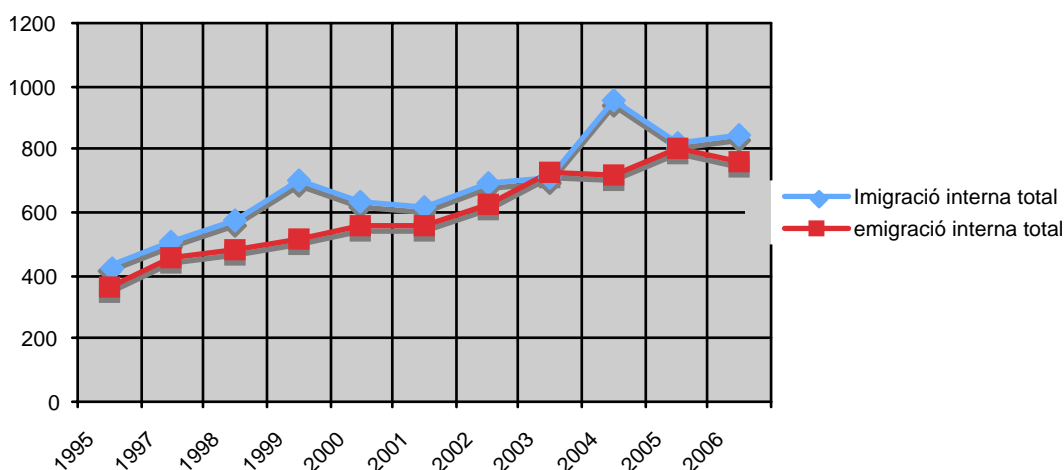
Si observem els fluxos de migració interna, (això correspon a migracions produïdes dins de la mateixa comarca, la mateixa província, de la resta de Catalunya i de la resta d'Espanya), ens adonem de dos grans fets:

el primer és que el número de moviments d'anada i vinguda ha sofert un augment constant. D'altra banda, la immigració interna sempre ha sigut superior a l'emigració.

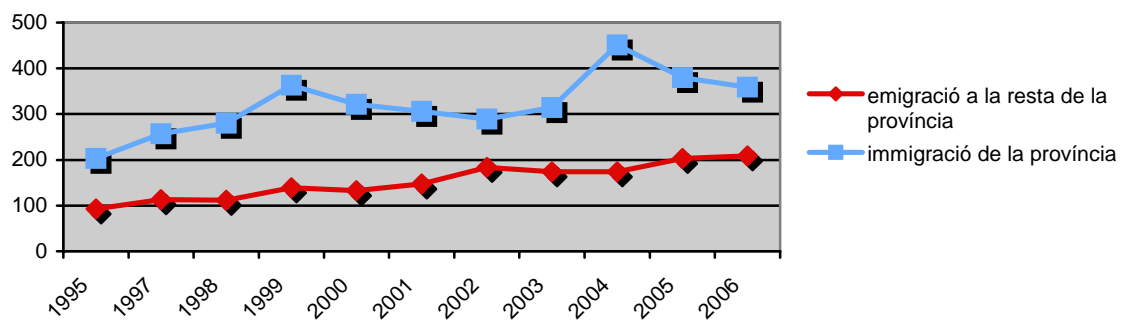
Es pot observar que aquesta migració es dona, sobretot, dins de la mateixa província de Barcelona i comarca del Maresme. En aquest sentit, destaca el gran numero de gent de la mateixa província que va a viure al municipi d'Arenys de Mar. Segons las dades lliurades per l'Ajuntament, el fenomen de persones nouvingudes de la mateixa àrea metropolitana ha tingut un important component de parelles joves que, per motius econòmics d'accés a l'habitatge, han buscat nous municipis on aquest fos més assequible. (Pla de Joventut, pàg. 10.)

Alhora de desenvolupar polítiques públiques locals, però sobretot alhora de fer accessible la informació sobre aquestes, caldrà tenir present que hi ha una gran part de la població que és nova al municipi, i que es possible que desconegui els canals habituals de comunicació. Fer accessible aquests canals, així com buscar-ne d'altres que s'adaptin a aquesta nova població, pot facilitar la participació i l'arrelament al territori.

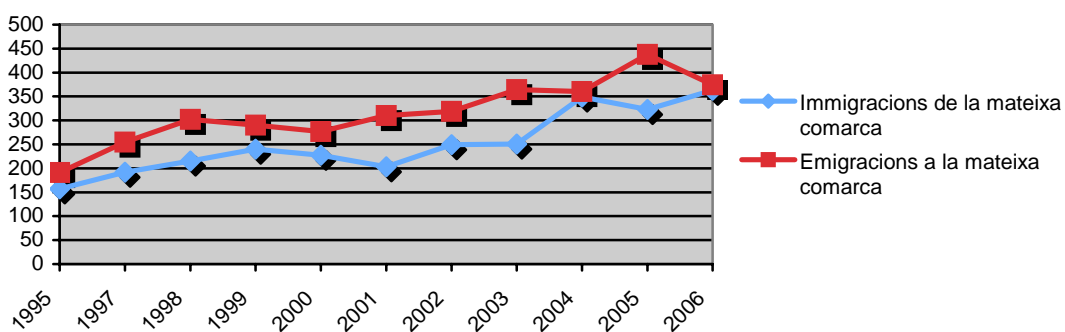
Gràfic 9 : Fluxos Migratoris Interiors

Gràfic 10: Fluxos Migratoris Arenys i la Província de Barcelona

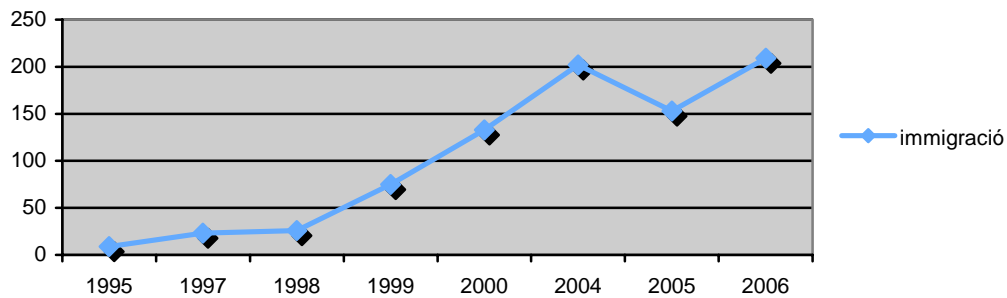
Gràfic 11 : Fluxos Migratoris Arenys i Comarca del Maresme

- Població de nacionalitat estrangera

A més d'aquest moviment interior constant, com hem esmentat abans, cal destacar també l'augment de la immigració des de països estrangers, fenomen més recent pel que fa a la comarca del Maresme, i que a Arenys de Mar s'ha intensificat sobretot a partir de finals dels anys 90.

Gràfic 12: immigració externa (1995-2006)

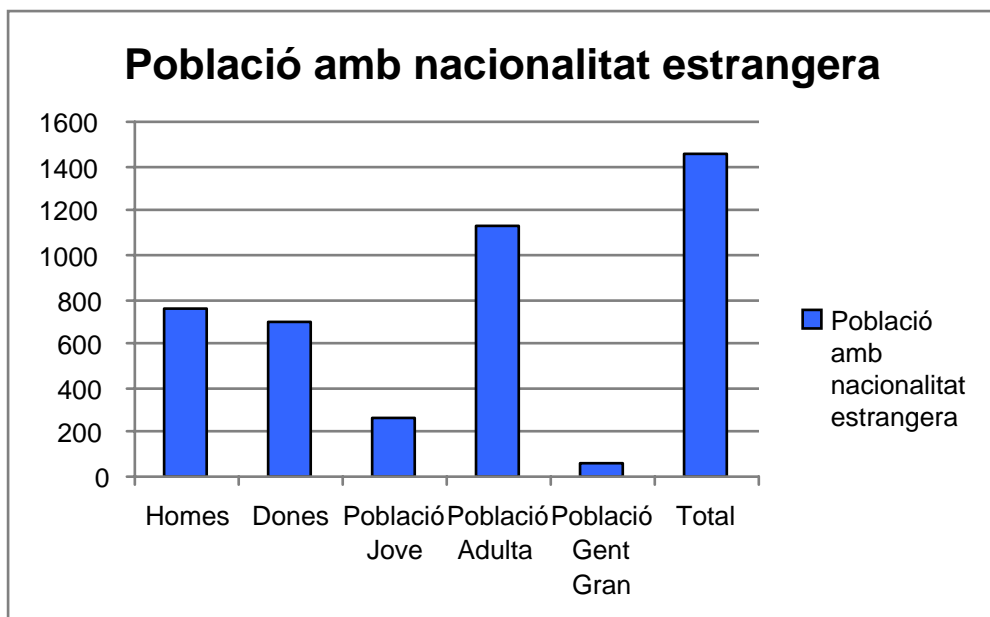

Dades de l' 1/10/2007, ens mostren que a Arenys la població amb nacionalitat estrangera representa l'11,02% de la població i es caracteritza per ser majoritàriament adulta- entre 16 i 64 anys i masculina.

Tot i així, es pot observar que al municipi assumeix cada vegada més consistència el grup de la població jove –entre 0 i 15 anys- amb nacionalitat estrangera. Segons les dades lliurades per l'Ajuntament, els i les joves d'entre 10 i 29 anys nascuts a l'estranger representen el 31'36% de la població en aquesta franja d'edat.

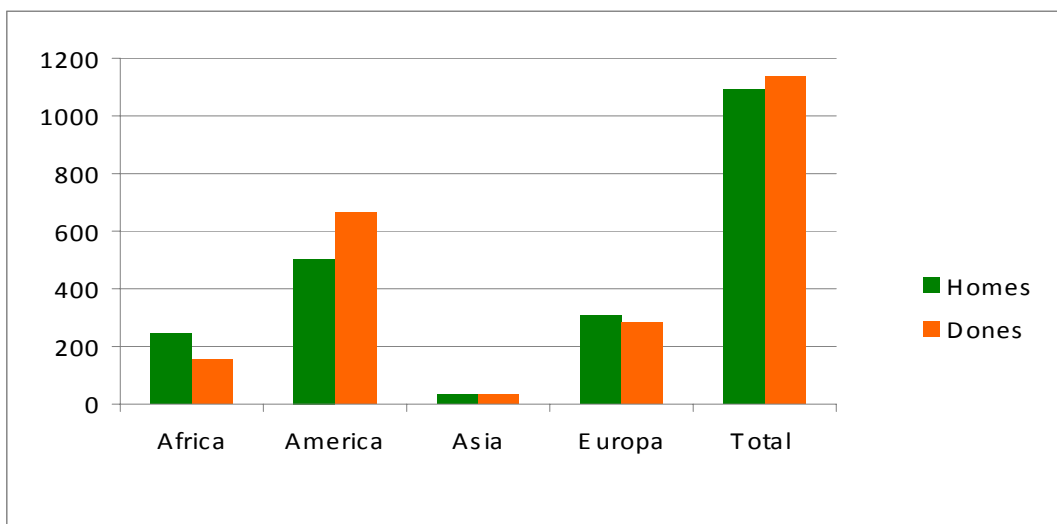
Pel que fa als llocs de procedència, actualment hi ha una creixent immigració d'origen africà (especialment del Marroc), llatinoamericà i d'Europa de l'Est.

Gràfic 13: Estructura de la població amb nacionalitat estrangera(2007) .

Gràfic de elaboració pròpia amb dades de HERMES (2007).

Gràfic 14. Població migrant segons procedència i sexe

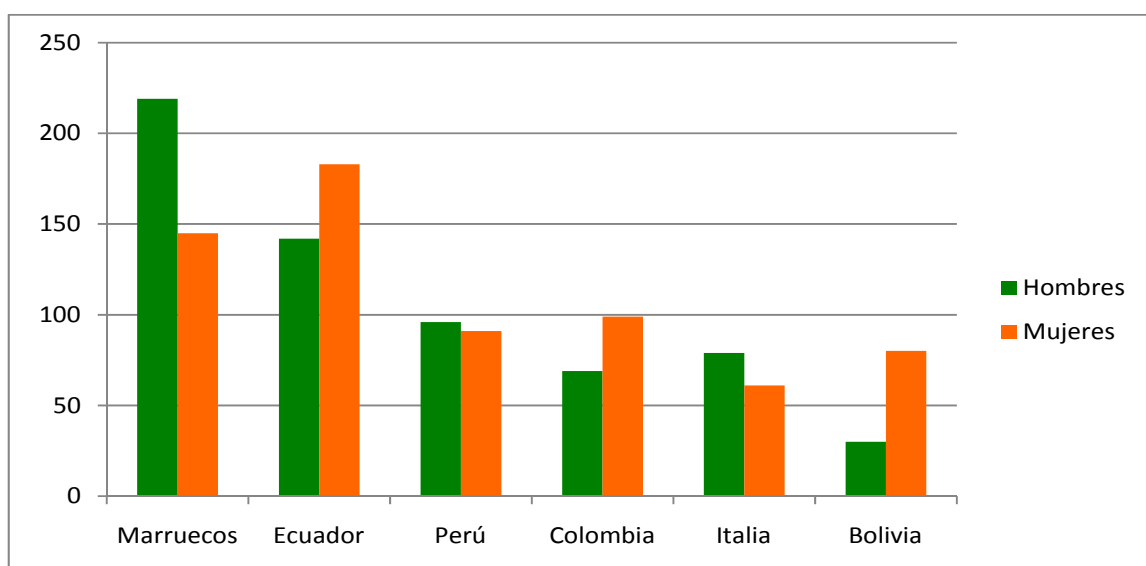
Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades lliurades per l'ajuntament d'Arenys de Mar(2007)

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades lliurades per l'ajuntament d'Arenys de Mar (2007)

Taula 15: Elaboració pròpia a partir de dades lliurades per l'ajuntament d'Arenys de Mar (2007).

PROCEDÈNCIA	HOMES	DONES	TOTAL
Àfrica	315	213	528
Amèrica	255	322	577
Àsia	25	26	51
Europa	232	220	452
Total	827	781	1608

Gràfic 16: Principals nacionalitats

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades lliurades per l'Ajuntament d'Arenys de Mar(2007).

Taula 17: Elaboració pròpia a partir de dades lliurades per l'Ajuntament d'Arenys de Mar(2007).

PROCEDÈNCIA	HOMES	DONES	TOTAL
Marroc	250	194	444
Argentina	42	67	109
Itàlia	63	44	107
Colòmbia	51	44	95
Equador	39	43	82
Romania	28	31	59
Resta de països	354	358	712
Total	827	781	1608

Tot i que l'experiència migratòria sempre s'ha associat amb el sexe masculí, la veritat és que la participació de les dones en aquest fenomen ha augmentat considerablement i, actualment i en el cas d'Arenys de Mar, les dones representen poc menys de la meitat de la població amb nacionalitat estrangera que viuen al municipi.

En la població d'Arenys de Mar, les dones immigrants representen un 48,57% i els homes el 51,43%.

Podem destacar, que les dones són majoria en el grup procedent de Llatinoamèrica amb un 55'8% i d'Àfrica amb un 50'9%. Específicament, les dades revelen que les dones són més nombroses que els homes en el col·lectiu d'argenines i equatorianes; així com també de Romania.

D'altra banda cal destacar la presència d'un nombrós grup de dones marroquines.

Aquestes dades fan imprescindible abordar el fenomen migratori amb una perspectiva de gènere i aplicar aquesta perspectiva d'una forma transversal a totes les polítiques i recursos públics dirigits a aquesta qüestió.

Cal desenvolupar programes i adequar els recursos destinats a les persones amb nacionalitat estrangera per a la millora de les seves condicions, tenint en compte les situacions de les dones d'aquests col·lectius.

En aquest sentit, es podrien realitzar estudis amb l'objectiu de copsar les problemàtiques i les diverses experiències de les dones o grups de dones amb nacionalitat estrangera que viuen al municipi a través del coneixement directe de la seva realitat.

Les dones immigrades, són un col·lectiu que poden patir una discriminació múltiple, és a dir aquella que es produeix quan a la discriminació de gènere s'afegeixen altres discriminacions, en aquest cas per la pertinença a una ètnia o cultura determinada. Segons l'*Informe sobre la situació de las mujeres de los grupos minoritarios en la Unión Europea (2103/2109 INI)* aprovat el 24 de febrer de 2004 (Comisión de los Derechos de la mujer e igualdad de oportunidades) aquestes dones "pateixen racisme, xenofòbia i discriminació i són especialment vulnerables a la pobresa i a l'exclusió social".

No disposem de dades concretes sobre la situació de les dones al municipi d'Arenys de Mar. Tot i així els resultats del taller amb les dones del municipi (on es comptava amb la presència d'un petit grup de dones marroquines) van posar de manifest algunes problemàtiques.

L'accés al treball remunerat sovint està dificultat per barreres culturals, lingüístiques i administratives, de manera que moltes d'aquestes dones opten pel treballs que formen part de l'anomenada economia sumergida, com són les tasques de cura. Aquesta situació agreuja les dificultats de regulació de la seva situació administrativa, i les col·loca en una posició especialment vulnerable, donada la manca de garanties laborals. Entre d'altres: la impossibilitat de cotització, la manca de garanties alhora de tenir unes condicions laborals dignes, sous que no arriben al salari mínim garantit, i en definitiva la inaccessibilitat als drets laborals. Cal tenir present, en aquest sentit, les greus

conseqüències que això suposarà per aquestes dones quan ja no puguin treballar.

Una altra problemàtica esmentada per les dones nouvingudes que van participar del taller són les dificultats alhora d'accedir als recursos de caràcter socio-sanitaris i als serveis municipals en general. Especialment per la falta d'accés a la informació sobre els recursos existents.

Es recomenable, que partint de les necessitats i els interessos d'aquestes dones, es treballi en la línia de fer més comprensible i accessible la informació, tenint present les diferències lingüístiques i culturals. En especial caldria informar dels cursos de normalització lingüística, així com augmentar els cursos dirigits especialment al col·lectiu de dones nouvingudes, tenint presents els seus horaris i necessitats.

L'existència al municipi de xarxes de suport informal entre les dones marroquines, que són el col·lectiu més nombrós de dones nouvingudes, suposa una situació privilegiada alhora de tenir coneixement de les seves mancances i necessitats. Es per aquest motiu que seria recomenable donar suport a aquestes xarxes, garantint l'accés a un espai en el que puguin desenvolupar les seves activitats, i dotant-les de recursos econòmics que facilitin la imprescindible tasca que duen a terme. Sempre respectant la seva especificitat i autonomia.

1.1 Característiques de les llars

Cada cop menys es pot parlar d'un únic model de família.

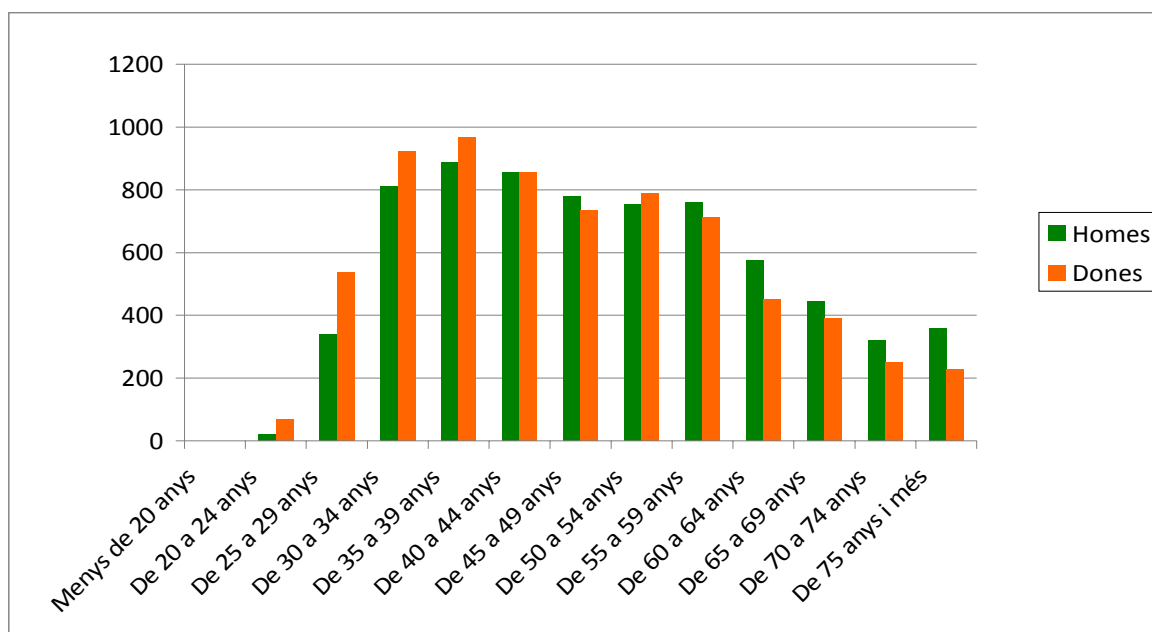
Malgrat que les llars formades per parelles casades i amb descendència es mantenen com la tipologia predominant de l'organització familiar, la seva importància numèrica és cada cop menor.

Al municipi s'observa un número creixent de nuclis formats per parelles de fet que conviuen de manera estable (heterosexuals i homosexuals) amb o sense descendència.

L'any 2001, al cens de població se' n va comptabilitzar 318, cosa que suposa un gran augment en pocs anys. Per exemple, el 1996 n'hi havia tan sols 222. A més a més, cal tenir present el número de parelles que conviuen, però no estan comptabilitzades perquè la seva situació no ha sigut formalitzada.

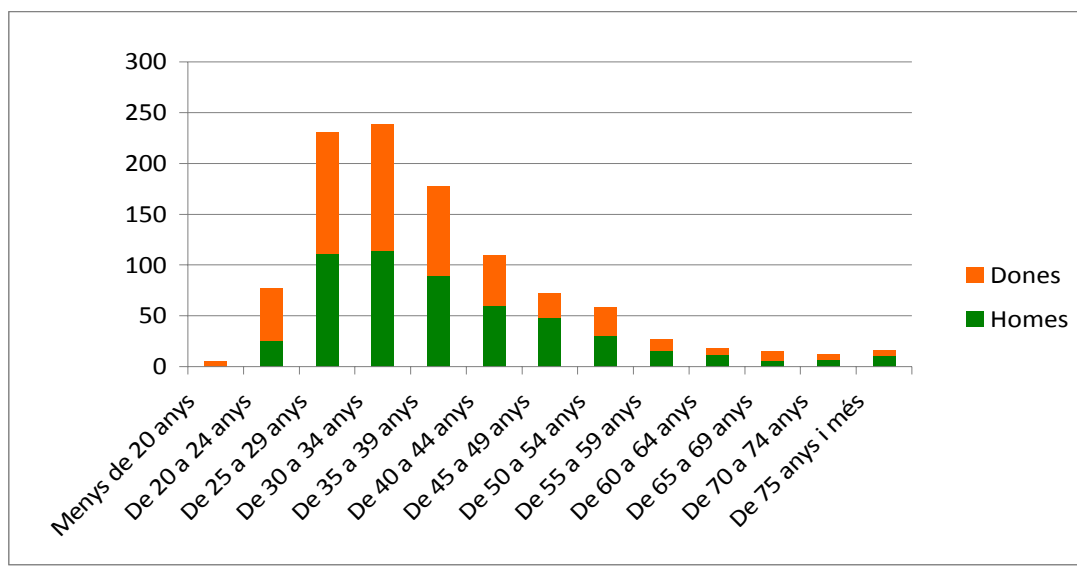
Pel que fa a les franges d'edat amb major número de parelles de fet, com es pot observar en el gràfic 18, es tracta de joves que tenen entre 25 i 34 anys.

Gràfic 18. Nuclis de matrimonis per edat i sexe

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades d' IDESCAT (2001).

Gràfic 19. Nuclis de parelles de fet per edat i sexe

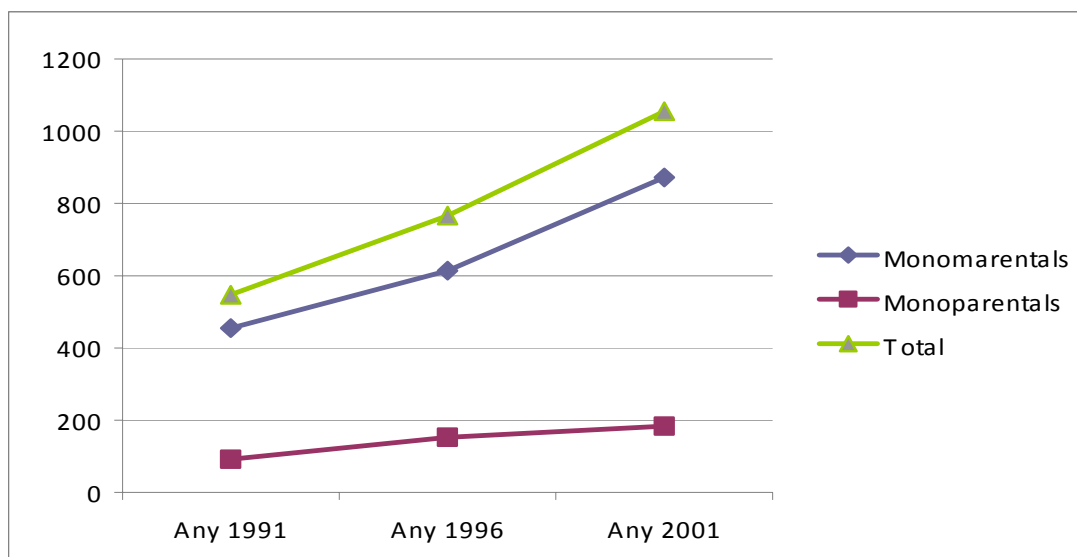

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades d' IDESCAT (2001).

Entre els canvis més rellevants cal destacar també, per una banda, el increment de les llars monomarentals i monoparentals, és a dir, unitats familiars formades per mare i descendència, o per pare i descendència, i, per l'altre, el increment de les llars unipersonals.

- Llars monomarentals i monoparentals

Gràfic 20. Evolució de les famílies monomarentals/monoparentals

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades d' IDESCAT (2001).

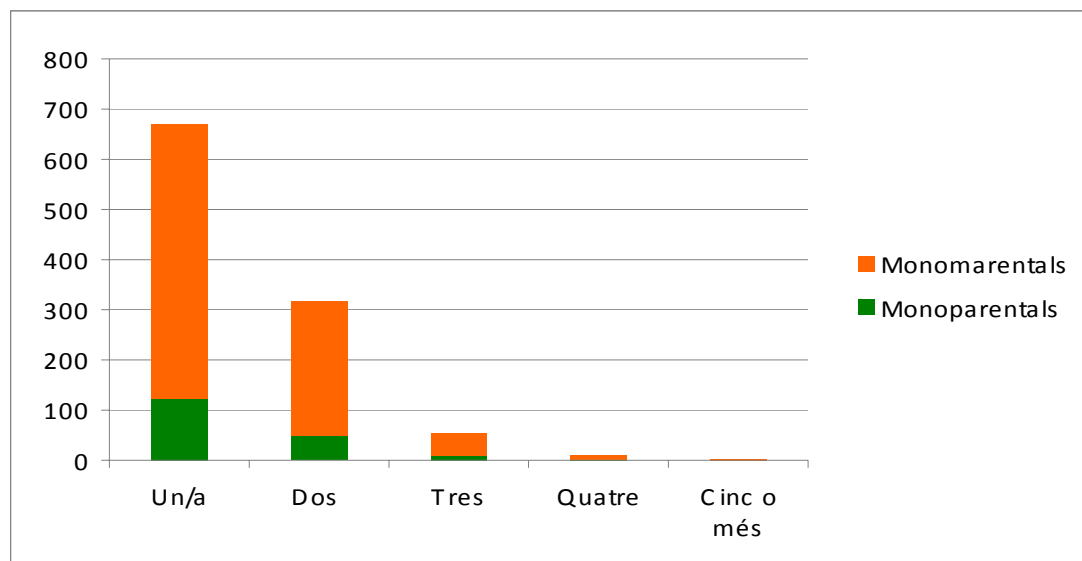
Les famílies monomarentals i monoparentals han anat augmentant exponencialment al municipi d'Arenys de Mar, així com a la resta de Catalunya. El 1996 n'hi havia 374 i el 2001, 499.

Cal destacar que a Arenys de Mar les famílies monomarentals, és a dir, les famílies encapçalades per dones, són absolutament majoritàries.

Segons dades de l'any 2001, representen el 82'84% del total d'aquests nuclis familiars, per bé que, en els darrers anys, el pes demogràfic dels pares sols amb filles i/o fills ha anat pujant lleugerament. Del 1996 al 2001 han passat a ser del 8'55% al 17'16%.

Al municipi d'Arenys de Mar aquests nuclis familiars són encapçalats majoritàriament per dones que consten com solteres, separades o divorciades, i que viuen amb una o dues filles i/o fills a càrrec.

Gràfic 21. Llars amb un nucli de mare sola o pare sol segons nombre de filles/fills

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT (2001).

Val a dir que les famílies monomarentals/monoparentals no constitueixen un tot homogeni, sinó que les vies d'accés a la monomarentalitat/monoparentalitat i les realitats familiars són ben diverses i multidimensionals.

Conèixer les diferències internes que viuen aquestes famílies de mares i pares sols, així com la dels nuclis familiars que no responen als canons heteronormatius amb descendència, pot ajudar a entendre millor les diverses dificultats que es plantegen en cada situació. Així com les formes més adequades d'abordar-les.

Així, cal donar la veu a un col·lectiu que poques vegades s'expressa, que està poc organitzat, que és molt divers i, en conseqüència, té unes necessitats molt diversificades i més concretes d'acord amb la seva situació i context.

El fet que el model tradicional de família estigui patint un constant retrocés, fa imprescindible un replantejament a molts nivells. La visibilitat i el reconeixement de la forta diversitat, així com de la multitud de situacions i factors que caracteritzen els diferents models de família, són les primeres qüestions que caldria treballar. D'aquesta manera, esdevé una tasca primordial per a

l'administració treballar per aconseguir l'adequació de les seves polítiques i els seus recursos a aquesta realitat cada cop més present en la nostra societat.

Malgrat que a Catalunya, l'opinió pública, els mitjans de comunicació i moltes administracions acceptin, ara per ara, l'existència de les famílies monoparentals com un fet consumat, a la societat li continua costant d'acceptar que les famílies biparentals ja no són l'únic model possible i que les possibilitats de formar família s'estan diversificant i ampliant en nous contextos i amb formes noves que s'allunyen del model tradicional.

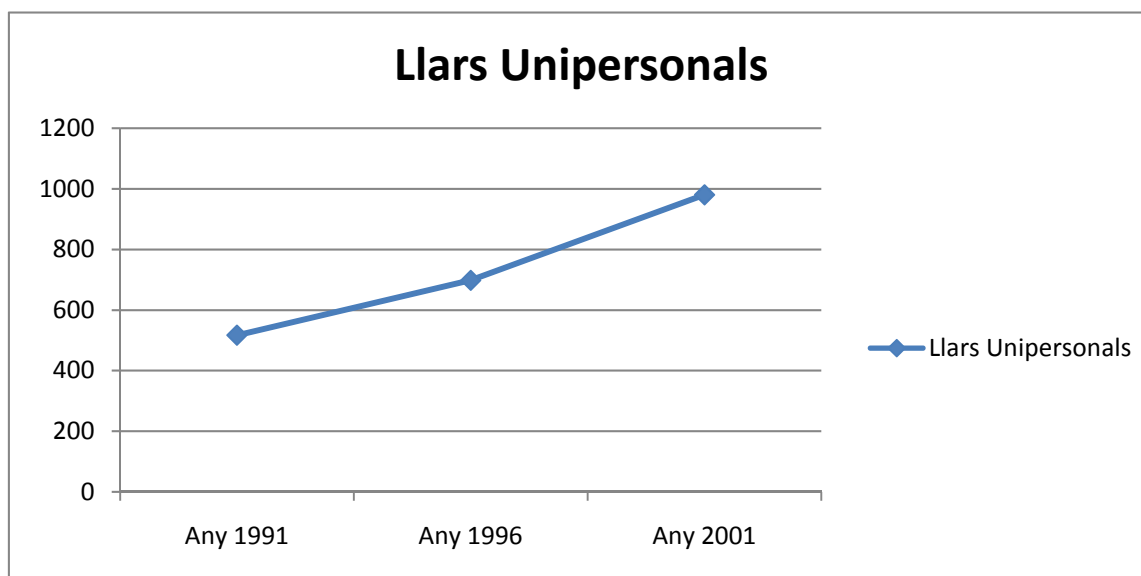
Les diverses opcions de la maternitat en solitari segueixen incomodant i despertant estereotips sexistes i estigmatitzadors que dificulten que hi hagi, en definitiva, un veritable reconeixement de les famílies de mares soles, i també de les seves necessitats i problemàtiques, i moltes vegades no ofereixen a les dones afectades –i tampoc a alguns homes– el suport públic, econòmic, social i assistencial que la seva situació mereixeria. De manera que, els pares i les mares soles amb càrregues familiars esdevenen un col·lectiu específic que reclama urgentment voluntat i resposta política per iniciar actuacions de discriminació positiva que permetin atenuar les dificultats amb què es van trobant. (ALMEDA, 2005).

- Les llars unipersonals

Dins del municipi d'Arenys de Mar, tal com podem observar en el gràfic següent, també és remarcable l'augment del nombre de les llars unipersonals. S'observa un augment que va de 698 llars unipersonals l'any 1996 fins a les 980 registrades el 2001. És a dir, en un arc temporal de cinc anys (1996-2001) aquests nuclis han passat a representar del 14.65 % al 21.35 % de les llars (el 2001 el total de llars és de 4.591).

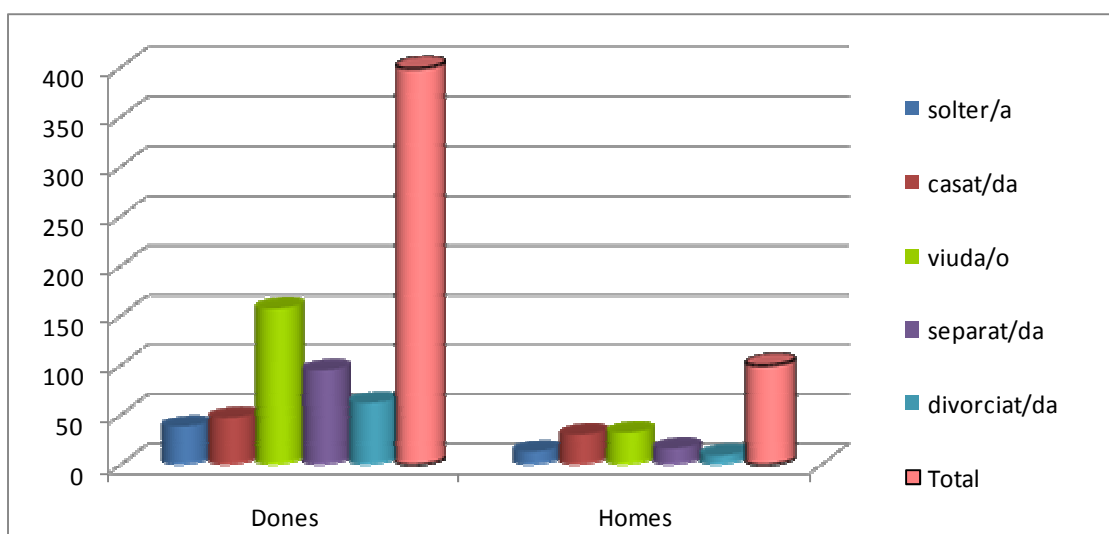
Cal destacar que, segons las dades estadístiques, la majoria de les llars unipersonals son constituïdes per dones que viuen soles per causa de viduïtat o separació/divorci.

Gràfic 22. Evolució llars unipersonals

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT (1991, 1996 i 2001).

Gràfic 23. Llars unipersonals per estat civil i sexe a l'any 2001

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT (2001).

Tot i que no disposem de dades estadístiques sistematitzades, caldria investigar també altres nuclis familiars, com per exemple les famílies nombroses, i/o els nuclis encapçalades o que conviuen amb persones amb discapacitat o dependents, de les que se'n fan càrrec principalment les dones.

1.2 Habitatge

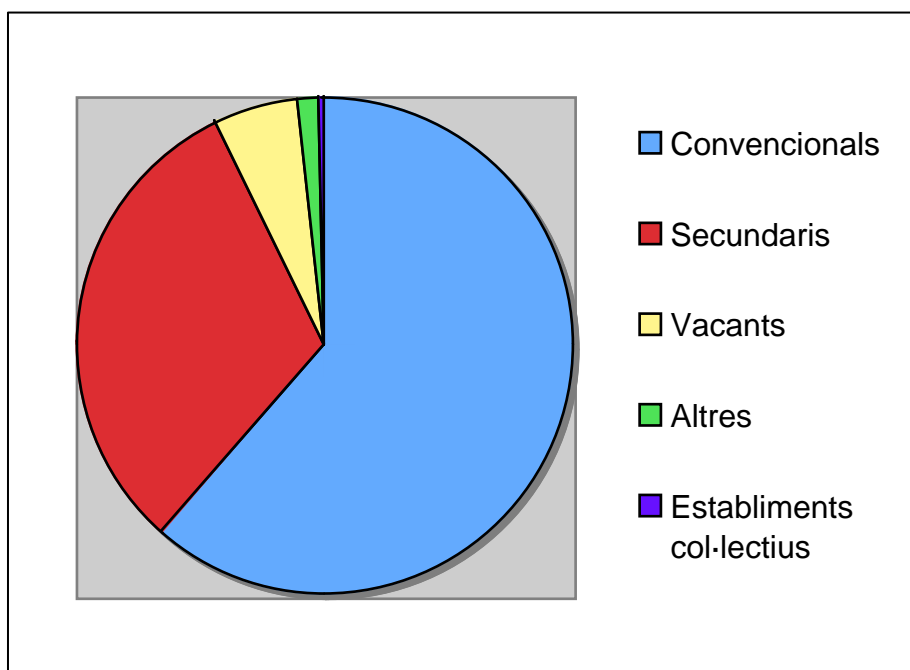
No hi ha cap dada respecte a l'habitatge segregada per sexe a les fonts estadístiques de la Generalitat, de la Diputació de Barcelona o del municipi d'Arenys de Mar.

Pel que fa a la població d'Arenys de Mar tan sols podem dir que les dades generals relatives a l'any 2001 comptabilitzen 7.476 habitatges i es destacable que més del 30% de la tipologia d'habitatges sigui de segona residència.

L'accés a l'habitatge digne es un dret fonamental de la ciutadania. La Llei d'Urbanisme 10/2004 , de 24 de desembre de 2004, insta les administracions públiques a vetllar per la qualitat dels habitatges i per les seves condicions d'accés.

En aquest sentit caldria investigar quina es la intervenció pública municipal en matèria d'habitatge, respecte a les situacions i necessitats específiques de les dones. Parant especial atenció a les dones grans, les dones que encapçalen famílies monomarentals, dones en situació d'exclusió econòmica i/o social, i dones que han sobreviscut a situacions de violència masclista.

Gràfic 24.-Habitatge 2001

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT (2001)

2. POLÍTIQUES DE GÈNERE

L'objectiu principal de la implementació de polítiques de gènere és modificar les estructures socials, econòmiques i jurídiques que han fet possible la discriminació social de les dones, la construcció d'àmbits de relacions socials desiguals, els estereotips de gènere i la invisibilització de l'aportació de les dones a les nostres societats. No es tracta únicament d'incloure a les dones en el marc de drets existents, sinó de transformar les relacions socials dona-home i de redefinir el contingut dels drets de dones i homes, possibilitant la participació real de les dones i fent presents les seves necessitats i desitjos.

En aquest apartat, en primer lloc, analitzarem l'organigrama polític i tècnic de l'Ajuntament d'Arenys de Mar i la seva organització interna, ja que es important que s'adeqüin amb aquests principis. En segon lloc, observarem el recorregut del compromís institucional amb les polítiques de gènere i les accions que han desenvolupat en els darrers anys.

2.1 Estructura i organització municipal

Segons dades de l'Informe "La situación profesional de las mujeres en las Administraciones públicas" (Instituto de la Mujer e Instituto Nacional de Administraciones públicas, 2004), les dones ocupen tan sols el 38.9% de l'administració pública local, i la seva presència en càrrecs directius disminueix a mesura que augmenta la responsabilitat i la categoria del càrrec.

Pel que fa al municipi d'Arenys de Mar, de les 17 persones que componen el consistori, 11 són homes (inclòs l'alcalde) i 6 dones, és a dir el 35,2 % són dones i el 64,8% homes. Cal destacar que, si ens fixem en les responsabilitats polítiques, les diferències augmenten: l'equip de govern d'Arenys de Mar està format per l'Alcalde, 5 regidors i 3 regidores. (Fins l'octubre de 2008 només eren 2 ja que la Regidoria d'Educació era presidida por un home). Pel que fa als grups municipals de l'oposició, de 8 persones, tres són dones, és a dir un 24% de la representació de l'oposició.

Quant a la distribució de les carteres per sexe, es pot observar que les dones de l'equip de govern duen àmbits considerats tradicionalment "femenins" i relacionats amb la cura de les persones. Així, les tres regidores treballen en l'Àrea de Serveis a la persona, i no hi ha cap dona amb responsabilitats polítiques dins de les altres àrees: Territori, Sostenibilitat i Promoció de la Vila; Serveis Generals i Participació ciutadana.

Es necessari treballar per tal de garantir una presència equitativa entre dones i homes en els organismes públics, garantint la igualtat d'oportunitats en l'accés als càrrecs de responsabilitat i de presa de decisions. La participació de les dones dins aquest espai ha d'anar necessàriament acompanyada de mesures de conciliació. El treball dins de les estructures polítiques formals, sovint requereix un ritme i un estil de vida que només congenia amb qui no té altres obligacions i que resulta difícilment compatible amb les responsabilitats de cura i de les tasques de la llar, àmbit cobert fonamentalment per les dones. Els horaris en els que es realitzen les reunions, en són un exemple clar. Així, tal i com s'ha posat de manifest en diverses conferències internacionals, no hi ha prou amb un patró d'assimilació. Els àmbits de representació política a llarg de la història han estat gairebé exclusivament masculins i s'han caracteritzat per una forma de fer política pensada per, i dirigida a, homes, i on les dones s'han vist obligades a fer front a tot un seguit de dificultats afegides. Val a dir també que això ha propiciat que moltes dones organitzades hagin decidit fer política fora de les estructures polítiques tradicionals.

Gràfic 19. Funcions i responsabilitats polítiques per sexe

FUNCIONS I RESPONSABILITATS	DONES	HOMES
Alcaldia i Regidoria d'Hisenda		X
Regidoria d'Administració, Participació, Nova ciutadania i Societat de la informació		X
Regidoria d'Acció social, Salut i Consum		X
Regidoria d'Educació, Infància i Joventut	X	
Regidoria d'Esports i de la Dona	X	
Regidoria de Territori i Sostenibilitat		X
Regidoria de Cultura, Solidaritat i Cooperació Internacional	X	
Regidoria de Seguretat, Prevenció i Comunicació		X
Regidoria de Promoció Local i Mobilitat		X
TOTAL	3	6
	33,3%	66,6%

Taula d'elaboració pròpia a partir de dades lliurades per l'Ajuntament d'Arenys de Mar (2008)

2.2 Compromís institucional amb les polítiques d'igualtat

El compromís institucional amb les polítiques d'igualtat de gènere queda reflectit en el Pla d'Actuació Municipal (PAM) 2007-2011, quan, per primera vegada, l'Ajuntament d'Arenys de Mar es va plantejar de forma expressa la tasca de desenvolupar al municipi polítiques d'igualtat de gènere amb l'objectiu d' "assolir una societat més justa, plural i respectuosa de les diferències".

Des del PAM del 2007 es va crear per primera vegada una "Regidoria de la Dona", integrada dins de l'Àrea de Serveis a les persones "perquè esdevingui l'eina transversal de les polítiques de les dones a l'ajuntament", i s'assumeix el compromís de "dotar-la amb els mitjans tècnics i econòmics necessaris per desenvolupar les polítiques de gènere al municipi.

En aquest sentit, cal ressaltar com a molt positiva la decisió política de crear una Regidoria específica per treballar les qüestions de gènere. Tot i així seria recomenable utilitzar la denominació Regidoria de les dones. Aquesta és una manera de promoure una imatge plural de les dones, visibilitzant la seva diversitat.

En el PAM, es planteja expressament la tasca de analitzar la realitat de la desigualtat entre dones i homes en el municipi, així com elaborar el primer Pla d'actuació municipal d' igualtat de gènere i potenciar la lluita i la prevenció contra la violència gènere, fent especial incidència en les polítiques educatives.

Cal destacar també que l'Ajuntament d'Arenys de Mar és un dels 60 municipis que s'ha adherit al programa d'agents locals d'igualtat 2007-2009, projecte creat per la Diputació de Barcelona i conveniat amb el Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya i ja, des del desembre 2007, la Regidoria de la Dona compta amb el suport d'una figura professional especialitzada com és l'agent d'igualtat.

Pel que fa a la transversalitat de gènere -com eix fonamental que haurà de guiar a partir d'ara totes les polítiques dutes a terme des dels àmbits

municipals, cal destacar que a juny de 2008 es va a crear una Comissió Interdepartamental per a l'elaboració del Pla d'actuació municipal d'Igualtat. Formen part de la Comissió persones representants de les regidories de la Dona, Comunicació, Urbanisme, Seguretat ciutadana i Prevenció, Esports, Promoció local, Cultura , Territori i Sostenibilitat, Participació Ciutadana, Nova ciutadania, Serveis generals, Educació, Esports, Joventut, Acció Social, Regidoria També participen persones representants del Cap d'Arenys de Mar i del Gav Mossos d'esquadra.

Tot i així, durant el procés d'elaboració del Pla s'ha pogut constatar que hi ha varies dificultats per la implementació del principi de la transversalitat de gènere, deixant palesa la necessitat de facilitar al personal polític i tècnic de l'Administració la formació en la perspectiva de gènere i la seva aplicació en l'àrea d'interés que escaigui, segons la Regidoria de la que es formi part.

Tanmateix cal tenir present les dificultats de compatibilitzar la transversalitat amb la organització jeràrquica de l'estructura institucional. Mentre que la transversalitat requereix d'horitzontalitat. Sovint la manca de costum a treballar en equip i de forma coordinada així com la parcel·lació de l'estructura burocràtica que regeix el treball institucional, suposen un fort obstacle alhora d'aplicar la perspectiva de gènere d'una forma transversal. Aquesta situació es veu agreujada per l'escassa conscienciació en perspectiva de gènere i fins i tot la resistències a treballar en assumptes de gènere a causa de prejudicis culturals androcèntriques, tant per part de responsables tècnics com polítics.

Per tal de fer viable l'aplicació efectiva de la perspectiva de gènere s'hauria de potenciar el desenvolupament d'instruments que facilitin la visibilització de la situació de les dones i que permetin una aproximació al coneixement de la realitat actual. Per fer aquest anàlisi, resulta indispensable disposar de dades segregades per sexe, a més d'altres instruments i eines per tal d'analitzar els resultats obtinguts.

Tot i que alguns departaments - com és el cas de Promoció local, Infància i Joventut, Educació i Esports, entre d'altres- ja estan treballant en aquesta línia, es considera necessari potenciar la integració d' aquestes eines per a l'elaboració de les polítiques municipals.

D'altra banda és imprescindible l'ús d'indicadors de seguiment i valoració de l'impacte de gènere .

La recollida de dades estadístiques segregades per sexe, la realització d'enquestes, pronòstics o anàlisi de cost-benefici, des de una perspectiva de gènere, permet traçar amb més precisió la situació socio- econòmica d'ambdós sexes i ofereixen informació sobre l' impacte que poden tenir les decisions polítiques en les diverses condicions de vida de dones i homes.

D'altra banda, els mètodes d'avaluació de l'impacte de gènere permeten analitzar les conseqüències que una determinada proposta política podria tenir per a les dones i, per tant, ajuden a mitigar els possibles efectes negatius que aquesta podria produir. Un anàlisi des d'una perspectiva de gènere permet veure si les necessitats de les dones i dels homes s'han tingut en compte de la mateixa manera i si han estat recollides en la proposta.

- Us del llenguatge escrit, oral i visual

Una de les tasques que s'han realitzat des del consistori, i que cal valorar molt positivament, és la de promoure una imatge social plural i no discriminatòria de les dones. S'han realitzat diverses activitats dirigides a qüestionar els estereotips de gènere des de les àrees d'educació i joventut i cultura. Aquesta tasca contribueix a la revalorització i l'empoderament de les dones, imprescindible alhora de fer front a les desigualtats. A més la Regidoria de la Dona està treballant per la introducció de la perspectiva de gènere en el llibre d'estil de l'ajuntament i en l'elaboració d'una guia per un ús no sexista del llenguatge.

Aquesta tasca, a més de resultar molt positiva de cara a fer visible l'especificitat de les dones, pot ser una tasca útil alhora de fer accessible aquests materials a la resta d'ens socials. És necessari que la resta de Departaments de l'Administració facin seves les recomanacions d'aquests materials, donat el caràcter exemplificador del que han d'estar dotades les institucions. En conseqüència, cal fer una revisió crítica dels materials produïts i difosos per l'ajuntament. S'ha pogut observar, per exemple, que en el butlletí municipal i a

la pagina web del consistori encara preval l'ús masculista del llenguatge, caracteritzat pel l'ús del masculí genèric.

En aquesta línia s'ha de seguir avançant, per a un ús del llenguatge no sexista ni androcèntric, tant en les comunicacions escrites i orals del consistori, com en els materials i/o activitats recolzats per aquest.

Cal propiciar el canvi en el llenguatge com a instrument de canvi social: eliminar les dones del llenguatge significa eliminar-les del pensament. Fer visibles les dones mitjançant el llenguatge pot contribuir a conformar un nou sistema de valors fonamentat en la inclusió de perspectives no hegemòniques.

2.3 Accions desenvolupades des de la Regidoria de la Dona

Des de la Regidoria de la Dona s'ha elaborat un Programa per a l'any 2008 format per aproximadament 17 accions, entenent per acció tot aquell producte, servei o iniciativa posada a l'abast de la ciutadania i/o de la mateixa estructura de l'Ajuntament.

Les polítiques elaborades contempnen la implicació i la col·laboració amb diferents departaments i es concentren en 5 línies estratègiques :

- Línia 1: Consolidar el procés de legitimació i institucionalització de la perspectiva de gènere a les polítiques públiques.
 1. Llibre d'estil de l'ajuntament
 2. Guia de llenguatge no sexista
 3. Elaboració del Pla d'Igualtat
- Línia 2: Lluitar contra la violència de gènere
 1. Accions de prevenció contra la violència de gènere a les escoles
 2. Accions de sensibilització al voltant del 25 de novembre

3. Elaboració d'un protocol d'actuació coordinada contra la violència de gènere
- Línia 3: Fomentar la participació soci política de les dones.
 1. Activitats en col·laboració amb Activa la xarxa Lila (impuls d'una xarxa local de dones)
 - Línia 4 : Promoure canvis en el repartiment dels treballs i usos dels temps
 1. Accions d'informació dirigides al personal que treballa en l'ajuntament sobre els nous drets laborals i socials de la Llei d'Igualtat efectiva entre homes i dones 3/2007
 2. Accions d'informació dirigides a la població en general sobre els nous drets laborals i social de la Llei d'igualtat efectiva entre homes i dones 3/2007
 3. Accions de sensibilització al voltant del 8 de març
 - Línia 5 : Fomentar la coeducació i la producció cultural de les dones
 1. Polítiques de coeducació a les escoles
 2. Accions al voltant del 8 de març
 3. Suport i col·laboració amb les exposicions organitzades per l'associació de dones per a l'igualtat d'Arenys de Mar
 4. Activitats a la Biblioteca pare Fidel Fita

Aquestes accions quedaran evidentment incorporades al futur Pla Municipal de polítiques de gènere per als anys 2008 i 2011.

Com a àmbits nous d'intervenció que caldria potenciar s'assenyalen tant la Línia 6, "Incloure la perspectiva de gènere en el disseny de ciutat i territori", ja

que no consta cap acció en aquest sentit, com la Línia 7, “Promoure la salut de les dones” . En aquest cas, des de la Regidoria de la Dona es preveu treballar per a la realització d’activitats de foment de la salut de les dones mitjançant la pràctica esportiva. D’altra banda, des del Departament de Joventut es van realitzar campanyes informatives sobre la ITS, els mètodes anticonceptius i la prevenció d’embarassos no desitjats.

Taula 25: Nombre d’accions per línia estratègica

LÍNIA ESTRATÈGICA	Nº.accions
L-1 Impuls a les polítiques d’igualtat de gènere i de la transversalitat	4
L- 2 Lluita contra la violència de gènere	3
L-3 Foment de la participació sociopolítica de les dones	2
L- 4 Promoure canvis en el repartiment de treballs i usos del temps	3
L- 5 Coeducació, formació i producció cultural de les dones	4
L- 6 Incloure la perspectiva de gènere en el disseny de ciutat i territori	
L-7 Promoure la salut de les dones	1
TOTALS	17

Gràfic d’elaboració pròpia a partir de dades de l’Ajuntament de Arenys de Mar.

Les actuacions realitzades pels organismes públics de l’administració poden dividir-se en categories d’intervenció que suposen diferents graus de complexitat i d’implicació:

- Sensibilització, Informació, Divulgació: conferències, tallers; elaboració de follets, tríptics; catàlegs, revistes; reunions i entrevistes individuals;

premsa; teatre, cine, exposicions, manifestacions, declaracions institucionals; concursos, premis, homenatges...

- Formació: cursos dirigits a professionals i associacions; oci; cultura en general; tallers de desenvolupament personal, autoestima i habilitats socials; programes d'autocupació, cerca de feina...
- Estudis i investigacions: Elaboració d'estudis de diferents temàtiques rellevants des de la perspectiva de gènere...
- Creació, Adaptació de Recursos i Serveis: servei d'assessorament jurídic i/o psicològic; servei d'atenció per a les dones sobreviscudes a la violència masclista...

Pel que fa a la tipologia d'accions desenvolupades en el municipi d'Arenys de Mar, podem observar activitats de diferents caires, tot i que s'emmarquen sobretot en el camp de la sensibilització. En aquesta línia, es recomana continuar treballant en el desenvolupament d'accions creadores de recursos i serveis concrets, i en l'adaptació dels existents a les necessitats i interessos de les dones del municipi. D'altra banda, la sensibilització ha d'anar acompanyada necessàriament d'una formació adequada, així com d'un coneixement que abasti la complexitat social des d'una perspectiva de gènere. Només des d'aquesta base es poden generar els recursos i les accions necessàries per a la transformació de les relacions de gènere, en un sentit no discriminatori i no androcèntric.

3. VIOLÈNCIA DE GÈNERE

La violència de gènere és un concepte molt ampli que fa referència a una violència que neix i creix a partir d'una concepció patriarcal del món i que abasta totes les possibles formes de violència, el denominador comú de les quals és que són exercides contra les dones pel fet de ser-los. El factor de risc seria, precisament, ser dona.

La violència de gènere es mostra en àmbits molts diversos de la societat però, el cas de la tortura o violència física, psicològica o sexual per part d'homes cap a dones amb les que tenen o han tingut alguna relació, és un dels problemes més acusats en l'actualitat. Així les accions que s'han dut a terme al municipi de Arenys de Mar s'han concentrat sobretot en la lluita contra la violència de gènere en l'àmbit familiar. Tot i així, la Regidoria de la Dona està treballant per ampliar la perspectiva sobre la violència de gènere. Així promou la revisió del protocol de violència domèstica per un de violència de gènere i realitza accions de sensibilització i prevenció, com ara la guia de recursos, dirigida a dones, adolescents i nenes que estiguin en qualsevol situació de violència masclista (MGF, assetjament sexual a la feina, violència mitjançant les TIC, etc).

La violència contra les dones no és un succés, un problema personal entre un agressor i una víctima, sinó que és un fenomen estructural que afecta a tot el col·lectiu femení. La violència contra les dones sorgeix d'una relació asimètrica i patriarcal que té la finalitat de controlar causant por. Els homes poden ser, per descomptat, víctimes de violència interpersonal, però en cap moment es tracta d'una agressió sistemàtica per pertànyer a un determinat col·lectiu. Les dones són objecte de la violència de gènere perquè són dones, i a més tenen més probabilitat de sofrir una agressió per part de la seva (ex)company que de qualsevol altra persona.

3.1 Incidència de la violència masclista a Arenys de Mar des d'una perspectiva quantitativa

Si considerem el nombre de denúncies penals com indicador de la incidència de la violència masclista en el territori, podem referir-nos a les dades del Jutjat que té competència en matèria de violència de gènere, que correspon al Partit Judicial del municipi d'Arenys de Mar i que en aquest cas es troba al mateix municipi: El jutjat d'instrucció número 6 d'Arenys de Mar.

Des de una perspectiva quantitativa, les dades del "Observatorio contra la Violencia Doméstica y de Género" del Consejo General del Poder Judicial del any 2007 registren 898 assumptes penals en matèria de violència de gènere.

Tot i així, no és possible conèixer quina proporció correspon al municipi d'Arenys de Mar donat que no tenim dades concretes.

Pel que fa les intervencions policials que s'han efectuat al municipi, les dades facilitades pels Mossos d'Esquadra indiquen que des del 01/01/2007 fins al 30/06/2008 s'han registrat 48 assumptes relacionats amb la violència de gènere.

De totes maneres, cal tenir present que per valorar la incidència de la violència masclista en un territori, no ens podem limitar només al número de denúncies als Jutjats de Violència o als mossos d'Esquadra.

Per una banda, els jutjats de Violència prenen en consideració només casos de violència dins l'àmbit familiar i no totes les possibles manifestacions de violència de gènere que han sigut definides pels moviments de dones i els organismes internacionals (i recollides a la llei de violència masclista catalana). D'altra banda, varies juristes i advocades especialitzades en la matèria assenyalen que la major part de dones que pateixen violència masclista no denuncien.

Malgrat que sovint es pensa que la violència de gènere és quelcom visible, el percentatge de dones que fan visible aquesta situació a través de la denúncia penal representen un percentatge molt petit del total de dones que es sospita continuen patint la violència de gènere.

A més a més la detecció de casos de violència, així com la possibilitat de denunciar de les dones, són especialment reduïdes en els casos de dones amb poca xarxa social, o de dones que viuen en cases aïllades fora del nucli urbà.

El maltractament de les dones és un problema social de gran magnitud. La incidència del maltractament a nivell mundial es troba entre el 10 per 100 i el 30 per 100 (Bosch, op. cit., 80). No es tracta d'actituds individuals i puntuals d'homes que porten a terme agressions per motius de tipus circumstancial. El problema és que l'anàlisi de la incidència de la violència es troba amb un gran obstacle. És un delictes ocult, de manera que el nombre de denúncies es correspon, aproximadament amb el 5-30 per 100 dels casos existents (Ibíd., 37). D'aquesta forma és molt difícil arribar a determinar el nombre exacte de casos de violència de gènere en la parella, però el que sí està clar és que el maltractament està molt estès i generalitzat en totes les parts del món (Lorente, ops. cit.; Bosch, op. cit.).

Així, des del Pla es recomana obrir una línia de recerca sobre la violència de gènere al municipi, recerca que hauria de ser no només quantitativa, per descobrir la seva incidència a Arenys de Mar, sinó també qualitativa, per conèixer les experiències de les dones que sobreviuen a la violència masclista en les seves diferents manifestacions i intensitats.

Per últim cal tenir present que l'accés de les dones que pateixen situacions de violència als recursos socials i als drets que reconeix la Llei Integral 1/2004 contra la violència de gènere, estan supeditats a una orde judicial de protecció. A Catalunya, es deneguen el 24 % de les sol·licituds de protecció, és a dir, una de cada quatre dones veu negada la seva orde de protecció. La majoria de les dones que sofreixen violència no arriben als tribunals. De fet, es considera que només un 10% de les dones que sofreixen violència han arribat als tribunals i han sol·licitat una orde de protecció. Això significa que el 90% de dones no tenen accés als drets reconeguts i enumerats en la Llei.

Així, des de les administracions locals s'han de potenciar les prestacions i recursos disponibles per a les dones en situació de violència masclista per tal de continuar amb la seves trajectòries vital, fora del cercle de violència

No tenim dades concretes del municipi d'Arenys de Mar sobre el ajuts específics que s'ofereixen per a les dones que han patit violència domèstica; els ajuts que s'ofereixen van dirigits a la ciutadania en general que ho requereix. Seria important analitzar específicament aquesta qüestió, així com considerar la viabilitat de implementar recursos específics.

3. 2 Serveis i recursos municipals contra la violència de gènere

Les accions que es duen a terme al municipi d'Arenys de Mar es concentren en la lluita contra la violència masclista en l'àmbit familiar.

Taula 26. Serveis i recursos contra la violència de gènere

SERVEIS I RECURSOS	
Protocol d'atenció a situacions d'emergència social i comissió de seguiment	No específic
Protocol i circuit d'actuació coordinada contra la violència de gènere i Comissió de seguiment.	Revisió i creació per la comissió
Atenció psicològica	No específic
Assessorament jurídic per a dones	En via de creació
Programes de prevenció	X
Recursos d'emergència	X
Coordinació amb les associacions de dones	X
Formació pels agents implicats	

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades del ajuntament de Arenys de Mar.

- Protocol D'atenció a situacions D'emergència Social

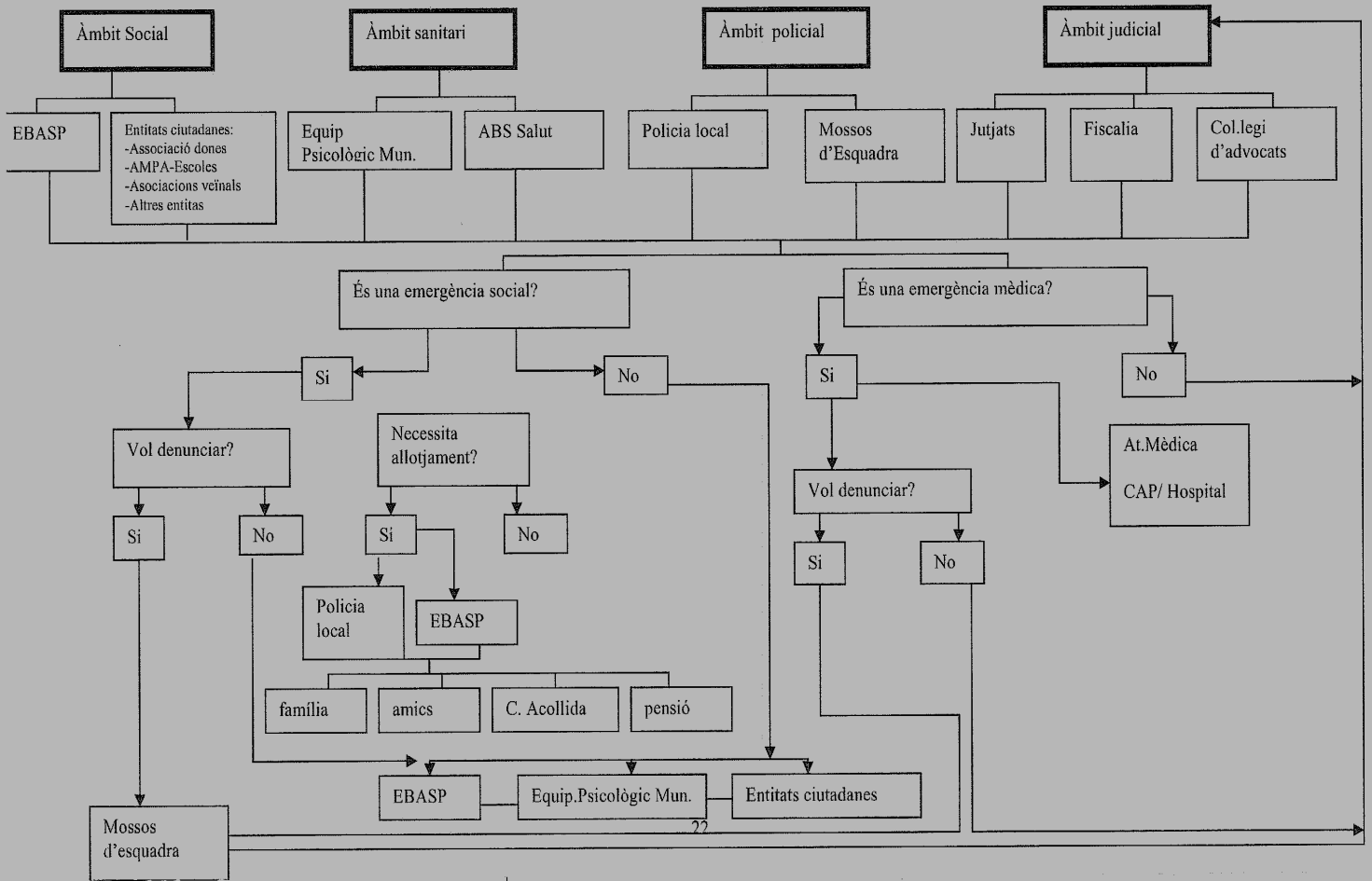
Des de l'any 2006 a l'Ajuntament de Arenys de Mar es fa servir un Protocol d'atenció en situacions d'emergència socials, que contempla expressament la "violència domèstica". El Protocol té com objectiu facilitar la intervenció coordinada i s'articula en un sistema d'atenció i derivació entre diferents agents i serveis:

1. Serveis socials municipals (treballadors/es socials, educadors/es socials).
2. Policia local de Arenys de Mar
3. Mossos d'Esquadra
4. Serveis sanitaris locals (ABS, Hospitals)
5. Servei Psicològic municipal
6. Col·lectiu d'advocats del districte judicial d'Arenys de Mar
7. Jutjat numero 6 d'Arenys de Mar
8. Associació de dones per la igualtat d'Arenys de Mar
9. Altres entitats: Càritas, Creu roja etc..

El diagrama que s'acompanya il·lustra la conceptualització i el circuit específic que es fa servir a Arenys de Mar per a l'abordatge de la violència domèstica:

CIRCUIT ACTUACIÓ PROTOCOL VIOLÈNCIA DOMÈSTICA.

- EBASP, Serveis socials municipals

Ofreixen informació i assessorament per a les dones en situació de violència masclista i les seves filles i fills , amb un horari d'atenció de 9-14 hores.

Les tasques que es realitzen son:

1. Recepció i anàlisi de la demanda
2. Entrevista d'acollida
3. Derivació als serveis especialitzat d'atenció medica, psicològica, legal i policial.
4. Informació, orientació i assessorament de les prestacions i recursos disponibles
5. Tramitació de prestacions i/recursos (billetes tren, manutenció bàsica, Renda activa d'inserció, PIRMI)
6. Servei de tele assistència per a les dones amb una ordre d'allunyament vigent
7. Proposta de derivació a serveis d'acolliment especialitzat per cobrir necessitats d'allotjament (Cases d'acollida de la Generalitat de Catalunya, estades provisionals en pisos d'acollida ; Conveni a traves del Consell Comarcal del Maresme amb la Fundació AGI, Casa de la Jove o altres).

Es considera urgent treure la expressió "Ubicar-la i orientar-la en la realitat" des de el Protocol d'actuació en situació d'emergencia socials.

Les dones que viuen una situació de violència no són febles sinó subjectes creïbles i forts que es troben en una "dificultat temporal". La paraula víctima és molt poc útil, la victimizació és molt poc útil. Totes les dones podem sofrir violència, en major o menor grau. Abans que victimitzar i generar llàstima, el que volem les dones és justícia i reconeixement del dret a viure lliures de violència. Per això, és millor l'expressió "sobreviscuda a la violència". A elles hem d'escoltar-les per a aprendre.

- Equip d'atenció psicològica

Al municipi existeix un Equip d'atenció psicològica dirigit a tota la ciutadania que ofereix atenció psicològica, suport, tractament individual o de grup per a les dones que ho sol·liciten (i les seves filles i fills) o bé que son derivades des de Serveis socials.

D'altra banda cal destacar que, al marge de les mesures punitives legals, el Servei ofereix atenció per als agressors que ho sol·liciten i/o intervencions de mediació quan la situació ho faci recomanable.

- Servei d'assessorament jurídic

Al municipi existeix una Oficina d'Informació al Consumidor (OMIC) que ofereix un servei d'atenció i assessorament jurídic a tota la ciutadania i no és específic per les consultes de les dones en situació de violència masclista.

Tot i així, des de la Regidoria de la Dona, s' esta treballant per organitzar un nou servei de l'Assessoria Jurídica dirigit exclusivament a les dones d'Arenys de Mar. Es preveu crear un recurs que atengui les consultes quinzenalment durant dues hores per advocades especialitzades de la *Associació Dona i Drets*. Amb la implementació del Servei, sol·licitant cita prèvia, les dones que viuen al municipi podran demanar assessorament jurídic de forma personalitzada, gratuïta i confidencial.

- Associació de dones per a la Igualtat d'Arenys de Mar

Ofereix informació i assessorament a les dones sobre els recursos i serveis municipals disponibles, donant suport i acompanyament en el procés.

- Cos dels Mossos d'Esquadra GAV (Grup de atenció a la víctima).
 1. Tramitació de les denúncies
 2. Tramitació de les ordre de protecció
 3. Tramitació de allotjament d'urgència
 4. Tramitació del proces per sollicitar un a advocada o advocat especializada en la materia del Col.legi d'Advocats de Barcelona durant les 24 hores i d'un procurador/a per a la declaració i el proces judicial

- Policia Local :

Derivació als Mossos d'Esquadra

- CAP Centre d'Atenció primaria ,Hospital de Mataró; Hospital Sant Jaume de Calella.:

Asistencia medica continuada las 24 hores, informes medicos, informació sobre la tramitació de la denuncia.

- Recursos D'allotjament

Arenys de Mar signa anualment un Conveni a través del Consell Comarcal del Maresme per estades provisionals en centres d'acollida amb la Fundació AGI per dones sobreviscudes a la violència i pels seus fills o filles.

- Recursos d'emergència

Línia d'atenció telefònica a les dones en situació de violència.

Desconeixem els resultats del Protocol pel que fa a les tipologies d'intervencions i al numero de situacions de violència detectades Cal doncs, incloure l'avaluació del funcionament del Protocol en el futur pla. En aquesta avaluació s'ha de donar una rellevància especial a la valoració que facin les dones usuàries de qualsevol dels serveis integrats en el circuit. El seu grau de satisfacció hauria de ser un criteri determinant per establir l'adequació del programa i per identificar les mancances i les possibles àrees a millorar. És imprescindible, per tant, crear els canals necessaris per tal de facilitar la participació de les dones que son o han sigut usuàries d'aquest recurs.

A més a més cal precisar que actualment el registre dels casos no es fa de forma informatitzada i no es fa servir una base de dades comuna entre els diferents agents del protocol i que participen en la Comissió. Cada àrea disposa del seu propi registre i base de dades. Això dificulta tenir un enregistrament unitari de les dades i, per tant, es difícil concretar el nombre real de casos de violència o maltractament que es donen al municipi. Per tal de facilitar aquesta tasca, i fer possible una coordinació entre els diferents agents que minimitzi la sobrevictimització que sovint pateixen les dones que denuncien situació de violència, es necessari unificar els criteris i les eines de recollida de dades, així com de facilitar el seu accés als diferents agents, garantint la confidencialitat amb la que s'ha de tractar aquesta informació.

D'altra banda tal i como es planteja en el programa anual de la Regidoria de la Dona seria oportú mantenir les reunions periòdiques de coordinació de la comissió i continuar amb l'elaboració un nou protocol específic per els casos de violència de gènere i ampliar la comissió integrant a la comunitat educativa.

Es recomanable també promoure la recerca i la difusió de materials que tracten aquesta qüestió d'una forma especialitzada i dotar tots els agents implicats d'una formació continuada i capacitadora. Especialment caldria formació específica al professorat, als diferents cossos i forces de seguretat, al personal mèdic i al personal dels serveis socials municipals

3.3 Accions de sensibilització i prevenció

La lluita contra la violència masclista de gènere és un dels principals objectius de la Regidoria de la Dona i del Govern municipal. En aquest sentit, la Regidoria aposta principalment per la prevenció i per la sensibilització ciutadana, participant en la commemoració del Dia Internacional Contra la Violència contra les dones, amb activitats concretes programades al voltant del 25 de novembre en col·laboració amb l'associació Dones per a l'Igualtat d'Arenys de Mar. Tanmateix, la regidoria va proposar l'aprovació al Ple d'una moció que va comprometre el consistori en la lluita per l'eradicació de la violència masclista.

Es van organitzar diversos tallers de prevenció i sensibilització adreçats exclusivament als col·lectius d'infants i joves. Així, des de la Regidoria de la Dona i en col·laboració amb la Regidoria d'Educació, Infància i Joventut, el Consell Escolar Municipal i la coordinació que porten a terme les AMPA, es van realitzar diverses campanyes de prevenció de la violència de gènere dirigides a l'alumnat de les escoles d'Arenys de Mar. També s'han organitzat xerrades i sessions informatives dirigides a les AMPA.

Durant el 2008 es van treballar continguts com els estereotips de gènere, els tipus d'abusos que es poden donar en les relacions de parella; es van proporcionar eines per identificar i afrontar les diferents etapes del cicle de violència, reflexionar-hi i desenvolupar habilitats per afrontar els conflictes, la promoció de les relacions igualitàries, etc. I, sobretot, es va treballar per definir conjuntament una estratègia de prevenció de les relacions abusives i discriminatòries de gènere dins l'àmbit familiar i escolar.

3.4. Accions de formació

No hem trobat cap acció dirigida a la formació en matèria de violència masclista.

Tot i que es valoren positivament les accions desenvolupades, la complexitat de les estratègies necessàries en la lluita contra la violència masclista requereix que tots els departaments de l'Ajuntament defineixin accions específiques des dels seus àmbits d'intervenció. S'ha elaborat recentment una Guia de Suport i recursos a dones en situació de violència masclista, que té en compte els diferents tipus de violències que vulneren els drets humans de les dones, adolescents i nenes, però seria aconsellable continuar treballant per potenciar la difusió del recursos municipals existents i ampliar el seu radi d'acció per arribar a la pluralitat de dones que viuen al municipi (edat, procedència, classe social, barri, etc.).

En aquest sentit totes les accions que s'implementin han de tenir en compte que:

1) La violència domèstica o violència intrafamiliar és una de les manifestacions de la violència masclista, però cal tenir present que no és l'única. Les formes com s'expressa la violència masclista són múltiples, ja que comprèn totes les formes de violència que es deriven de les relacions desiguals de gènere (maltractaments físics, psicològics o econòmics, agressions sexuals, assetjament sexual a l'àmbit laboral, trata, prostitució forçada, mutilació genital femenina). Així parlem d'una violència estructural que va dirigida contra les dones, i els seus fills i filles, noies o nenes pel simple fet de ser dones.

2) La diversitat de les dones i dels seus interessos i necessitats.

En aquest sentit, és imprescindible que les actuacions adreçades a la prevenció, atenció i reparació dels danys de les dones que pateixen o hagin patit violència tinguin en compte la diversitat i especificitat dels diferents col·lectius: dones grans, adultes i joves; dones que encapçalen famílies monoparentals; dones amb diferents opcions sexuals; dones migrants, dones amb diversos nivells socioeconòmics i culturals; dones del món rural i de zones de difícil accés, dones amb estats de salut específics –discapacitades, amb problemes mentals, etc., entre d'altres.

Segons l'informe del Parlament Europeu gairebé el 80% de les dones amb discapacitats han patit violència masclista i tenen un risc quatre cops més gran

que la resta de dones, de patir violència sexual. També les dones amb discapacitat pateixen episodis de violència familiar. En aquest casos moltes vegades acudeixen als serveis sanitaris acompanyats per la persona que, precisament, l'ha maltractada. El personal sanitari ha de tenir la formació adequada a fi de detectar-los i posar-ho en coneixement de les autoritats i serveis socials adients.

Una de les coses que també assenyala aquest informe és la manca d'adequació dels mecanismes de l'administració alhora de fer front a les necessitats de les dones en situació administrativa irregular. En el cas de Catalunya, alguns estudis apunten a que els cossos i forces de seguretat prioritzen la situació irregular d'aquestes dones al seu dret a una vida lliure de violència. Aquesta situació es especialment greu, donat que impedeix que moltes dones s'atreveixin a denunciar la violència que pateixen.

4. PARTICIPACIÓ SOCIOPOLÍTICA DE LES DONES

La participació política i social de les dones es desenvolupa en àmbits molt diversos. Per tal de tenir una idea de quin és el volum de participació sociopolítica de les dones a Arenys de Mar es van analitzar diferents qüestions. Per una banda, la participació de les dones en associacions i entitats organitzades en el territori; per l'altra la participació de les dones en la gestió municipal mitjançant els canals de comunicació posat al seu abast per l'administració.

Cal apuntar que tradicionalment les dones s'han fet servir de les xarxes de participació més informals alhora de gestionar les necessitats, conflictes i interessos, degut a la seva exclusió de l'àmbit públic i de l'esfera política formal. En aquest sentit, seria interessant explorar les xarxes o l'existència de col·lectius de dones al municipi d'Arenys de Mar (assemblees de dones, col·lectius de joves, etc.). organitzades al marge del reconeixement institucional.

.4.1 Participació de les dones en les associacions i entitats ciutadanes.

Arenys de Mar té un teixit associatiu prou extens que abasta entitats i associacions molt diverses. A la ciutat hi ha un total de 102 d'entitats i associacions inscrites al Registre Municipal d'Entitats, les quals treballen en els àmbits més diversos:

Aquestes dades assenyalen que al municipi d'Arenys de Mar les associacions més nombroses, són de caire cultural. Val a dir que sota aquesta etiqueta trobem des d'entitats religioses, a entitats dirigides a fomentar algunes aficions com la radio, el cant, el dibuix i la pintura o la fotografia. Trobem també entitats dedicades a la recuperació i manteniment de la cultura, tradició i història arenyenca; així com a la cultura popular i la llengüa catalana. És el cas de l'associació de geganters o la de puntaires. En aquest grup també s'inclouen entitats dirigides a organitzar activitats puntuals, és el cas de La Comissió de la Flama del Canigó d'Arenys de Mar o l'Organització Cavalcada de Reis. Un altre

grup d'unes 25 entitats són de caire social. Es tracta d'entitats que centren la seva atenció en la solidaritat i/o en el canvi social; així com les Associacions de veïnes i veïns.

Entre les que treballen pel canvi social cal destacar les entitats que focalitzen la seva atenció en qüestions de gènere. És el cas de l'Associació l'Armari, associació de joves per l'alliberament sexual i l'Associació de Dones per la Igualtat d'Arenys de Mar.

Tant en les entitats de caire social com en les de caire cultural trobem algunes mancances en l'ús del llenguatge. Així en alguns casos es fa servir el genèric masculí, amb la invisibilització de les dones que formen part d'aquestes entitats, que això comporta. A tall d'exemple, l'Associació de Veïns Arenys-Nou o l'Associació de Geganters.

Entre les entitats educatives, que són unes 13 sorprèn que encara trobem algunes AMPAs i algunes APAs. Incloure la M no és quelcom gratuït, respòn a la necessitat de fer visibles i reconèixer la tasca de les mares. En aquests sentit es considera recomanable que tan Associació de Pares i Mares del CEIP Joan Maragall, com les de La Presentació, canviïn la seva nomenclatura i incloguin la M de Mares.

Les entitats de caire esportiu són 14 i són molt diverses. Això cal valorar-ho molt positivament donat que facilita que tant nois com noies puguin trobar el seu espai dins l'àmbit esportiu.

Taula 28 : Entitats municipal

Tipus d'entitat	Nombre
Entitats culturals	31
Entitats esportives	26
Entitats de Cooperació i Solidaritat	10
Entitats d'educació	6
Entitats Socials	7
Entitats Religioses	5
Entitats Veïnals	4
Entitats de Joventut	4
Entitats de Gent Gran	2
Entitats de dones	2
Entitats de Medi Ambient	2

Taula d'elaboració pròpia a partir de dades llaurades pel la Regidoria de Participació ciutadana (2008).

Pel que fa a la participació de les dones en les associacions del municipi, la Regidoria de Participació ciutadana del l'Ajuntament ens ha facilitat les següents dades:

- o L'associació d 'Arenys Nou:

La junta la formen 3 dones i han acollit un centenar de socis que en la majoria es compta per parelles, ja que es tracta de quota per família, on hi consta que

la majoria són parelles amb filles i fills. La representativitat d'aquesta associació a les reunions i actes organitzats per l'Ajuntament és el 100% dels casos de presència femenina, donat que la junta la formen tot dones.

- Associació Sant Elm:

Hi ha 240 persones associades i un 50% son dones, així com també la Presidenta. Pel que fa referència a la presència a les reunions internes hi ha un 50% més de dones que no pas d'homes. A les reunions externes del poble participen per igual.

- Avana:

La junta la formen 15 persones i representades per 7 dones i 8 homes. A les reunions que s'han organitzat des de la Regidoria de Participació, la presència de dones ha estat notable, i es fa especial menció que a les reunions hi participen i assisteixen més els homes que no pas les dones.

- Sagrada Família:

La formen dos mancomunitats de veïns i veïnes, dels quals els dos representants en cap en són homes. A les reunions que organitza la regidoria s'ha observat un clar desnivell de presència de dones i homes: quatre homes i una dona. La intervenció en el debat ha estat més activa per part dels homes que no pas pel de la dona.

- Coordinadora d'entitats:

Es tracta d'un col·lectiu assembleari que està format per diverses entitats veïnals i sectorials que promou la iniciativa coordinada de reivindicacions socials conjuntes per a la millora de la vila. Els seus membres estan formats per tres entitats veïnals i tres sectorials, de les quals hi participen 8 homes i 4 dones.

4.2. Entitats de dones i activitats que realitzen

- Associació de dones per la igualtat d'Arenys de Mar.

Des del 2004 a Arenys de Mar existeix una associació de dones: l' Associació de dones per la igualtat d'Arenys de Mar, que actualment compta amb un total de 104 persones sòcies.

Entre les activitats organitzades per l'associació destaca el projecte "Memòria de dones". Des de fa quatre anys l'Associació de Dones va endegar l'organització de diferents exposicions. Després d'una primera exposició a la Biblioteca Pare Fidel Fita, tres exposicions més han vist la llum: dos al Museu d'Arenys de Mar: "*Aprenent a ser dona... a l'escola*", "*Benvingudes a la il·lusió: (la trampa de la publicitat)*" i l'última - que es va organitzar al marc de 2008 - al Museu Marès de la Punta: "*Submergides en la feina, el treball femení "en negre" dins el món del tèxtil*". Aquesta última i la publicació corresponent són una mirada a una realitat poc estudiada, però molt comuna a la comarca del Maresme i a molts pobles de Catalunya: la de les dones que treballaven a casa per a fàbriques, petits tallers o bé com a modistes, broadores, puntaires... Es tractava d'un treball no reconegut ni econòmicament ni socialment, però era alhora important dins l'economia familiar. El fet que fos economia submergida, n'ha dificultat l'obtenció de dades oficials. La recuperació d'aquestes històries suposa un reconeixement a la tasca realitzada per aquestes dones.

L'Associació de Dones per a l' igualtat d'Arenys de Mar també organitza diverses activitats d'interès per a les dones d'Arenys de Mar, amb una capacitat de convocatòria notable.

En aquest sentit les dones de l'Associació, en el taller participatiu, ha posat de manifest la necessitat d' una ampliació dels espais i horaris actualment cedits per l'Ajuntament per poder-se reunir . S'utilitza un espai en el centre cultural del Calisay compartit amb altres entitats i les reunions han de finalitzar a les 10 de la nit. Aquesta situació fa que sovint les dones es veuen obligades a traslladar-se al bar del costat per poder seguir amb les seves converses.

En general des de l'associació es demana una major implicació - no només econòmica- dels organismes municipals en les activitats que s'organitzen des de l'associació.

D'altra banda ens sembla interessant destacar l'existència de:

- L'Associació cultural catalana-magrebí: Realitzen alfabetització i activitats culturals dirigides a les dones magrebís i a les seves nenes i nens. Rep dones d'Arenys de Mar i d'Arenys de Munt i es queda petita davant de tanta demanda
- l'Associació de Puntaires Flor d'Alba de Arenys de Mar i la sessió de Puntaires dins de l'Ateneu. Malgrat no ser una associació de dones, l'activitat en la que s'especialitzen tradicionalment si que ho és. De manera indirecta això genera un espai exclusiu per a dones, caracteritzades també per pertànyer a determinada franja d'edat. Això pot representar un espai privilegiat alhora de treballar determinades qüestions com les necessitats i interessos de les dones grans, qüestions que s'associen a la salut reproductiva i la violència de gènere, que habitualment són difícilment tractables a ambients mixtes. Això és fa extensible a altres grups, ja siguin formals o informals, que de forma directa o indirecta, generin espais exclusius per a dones.
- La Branca de Dones Ana Sáez. Grup de dones de la Cofradia de Pescadors. Organitzen activitats per al seu propi grup i actes per a la població, com la "musclada". No estan associades.

4.3 Participació ciutadana en la gestió municipal

Segons la informació transmesa per l'Ajuntament, si bé anteriorment l'Ajuntament ha tingut la voluntat d'impulsar la participació en termes generals, en ocasions les intervencions han sorgit de necessitats reactives i han sigut de caràcter puntual, mitjançant recursos dipositats en serveis externs. Altres

accions també han quedat en l'oblit per no haver-ne fet un seguiment o una avaluació en profunditat. I d'altres han tingut una continuïtat com són dos dels tres consells sectorials.

Actualment, cal esmentar que sí que hi ha la intenció d'estructurar els consells municipals en àmbits sectorials: Ensenyament, Promoció Econòmica, Esports, del Geriàtric, del Museu i Salvador Espriu.

Existeixen molt poques dades que possibilitin un coneixement sobre la participació de les dones. Encara així, segons el consistori existeixen diferents espais de participació. En la majoria dels casos no es disposa de dades de participació, això fa que no es pugui valorar la seva utilitat i la seva incidència.

S'esmenta a continuació al informació feta arribar des de l'ajuntament:

- Jornada participativa previsió de necessitats Llei de Barris Sant Elm (febrer 07): 40 persones: 19 entitats que donen suport a Sant Elm.
- Audiències públiques: un 21% de la presència a les audiències és femenina del total de persones assistents.
- Reunions de la comissió de joves
- Comissió de seguiment del POUM
- Consell Sectorial de Promoció Econòmica (2001)
- Consell Municipal d'Ensenyament
- Consell Sectorial d'Esports
- Consell Sectorial del Museu
- Comissió de seguiment a processos participatius: un 12% de les participants són dones.
- Reunions veïnals:
 - a. Presència de 21% de dones del total dels assistents i assistentes. De les quals tenen representació a les juntes.

Experiències participatives promogudes:

- Agenda 21(2002)
- Procés de participació pel cobriment de la Riera

- Procés de participació decidim l'ús de l'edifici Xifré (2006)
- Procés de participació del port (2007)
- Redacció Pla Local de Joventut amb 30 entitats de joves (Nov.-des. 2007).

4.4 Accions municipals, programes o projectes destinats a promoure la participació de les dones

Amb l'objectiu de promoure la participació de les dones en la gestió municipal i en les decisions col·lectives, la Regidoria de la Dona està treballant per la creació d'un Consell Municipal de Dones. La idea és crear un canal privilegiat d'interlocució entre les dones de les organitzacions i associacions municipals, les àrees de govern i els agents socials, per tal d'incorporar els problemes, les demandes i les necessitats de les dones en l'agenda municipal.

En aquesta línia, es va organitzar un taller participatiu obert a totes les dones que viuen al municipi d'Arenys de Mar per tal de recollir les seves aportacions dins del pla d'actuació municipal d'igualtat de gènere .

També cal destacar que la Regidoria de la Dona de l'Ajuntament d'Arenys de Mar, en col·laboració amb Arenys.Org, desenvolupa el projecte *Activa la Xarxa Lila*. Es tracta d'una pàgina web que té com objectiu la difusió, discussió i sensibilització en la igualtat entre homes i dones, així com impulsar la participació de les dones i la creació de xarxes de dones.

El portal dóna a conèixer totes les activitats que es duen a terme en l'àmbit del projecte i també conté opinions, reportatges i articles relacionats amb la igualtat. Segons la informació lliurada per ajuntament, la idea és aconseguir un grup de treball regular entorn els temes relacionats amb les dones. Aquest treball es fa combinant les trobades presencials amb les virtuals. En el primer any de la seva posada en marxa, la proposta passa per treballar entorn a 3 grans temes: Llenguatge no sexista; salut (l'avortament, salut reproductiva: drets, prevenció, joves, ...); i no violència.

D'altra banda, entre els actes de difusió entorn les desigualtats / la igualtat de gènere, Arenys.Org i la Regidoria de la Dona han enregistrat un document audiovisual en el que els arenyencs i les arenyenes han participat responent a la pregunta "Què és per a tu la Igualtat?". Paral·lelament, els alumnes de l'Institut Els Tres Turons d'Arenys de Mar han pogut dir la seva a través d'unes targetes que s'han distribuït.

Tot dos treballs es van presentar a la sala de les Bótes del C.C.Calisay en el marc dels actes que es van celebrar al voltant del 8 de març de 2008.

4.5 Oferta municipal de cursos i activitats lúdiques i formatives d'interès per a les dones

La major part d'activitats d'interès per a les dones estan organitzades per l'associació de dones. Concretament l'Associació de Dones d'Arenys de Mar S'hauria d'ampliar i diversificar l'oferta municipals d'activitats tenint present les diferents franges d'edat, així com els diferents interessos, desitjos i necessitats de les dones que viuen al municipi.

4.6 Necessitats detectades per les associacions i grups de dones

A partir de les entrevistes dutes a terme per a la realització d'aquest document, es posen de manifest les següents necessitats respecte al tema de la participació i de l'associacionisme de les dones:

El nivell de satisfacció sobre l'oferta de cursos es satisfactori pel que fa referència a les activitats de l'Associació Aula Universitària, especialment entre les dones grans. Tot i així es detecta una manca d'oferta d'activitats i cursos d'interès per a les dones més joves i en general expressen la manca de formació promoguda per l'Ajuntament. També es destaca la presència d'un nombrós grup de dones marroquines analfabetes i la necessitat d'ampliar els cursos de llengua per a persones amb nacionalitat estrangera amb cursos d'alfabetització, especialment dirigits a aquest col·lectiu.

Per últim l'Associació de Dones d'Arenys de Mar assenyala la necessitat d'ampliar els horaris dels espais cedits per l'Ajuntament, que actualment finalitzen a les 10 de la nit, per poder reunir-se. També demanen una major

implicació dels organismes municipals en l'organització de cursos i activitats. L'Associació cultural catalana-magrebí rep dones marroquines d'Arenys de Mar i d'Arenys de Munt i es queda petita davant de tanta demanda.

5. REPARTIMENT DELS TREBALLS I USOS DEL TEMPS

En aquest apartat analitzarem les característiques de la participació de les dones i dels homes en l'àmbit del mercat laboral formal i la repartició de les responsabilitats derivades de les tasques de cura de les persones i de manteniment de la llar.

5.1 Desigualtats en el mercat de treball “productiu”

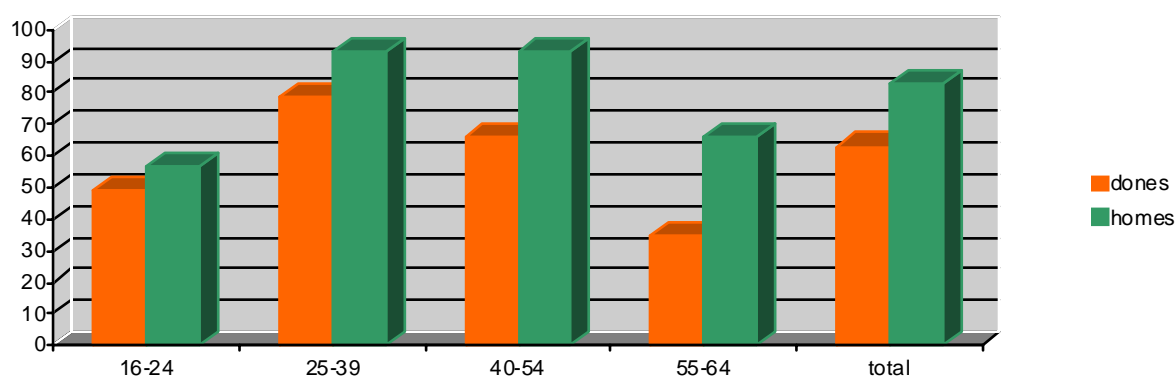
- Taxa d'activitat, inactivitat i d'ocupació

L'anàlisi de les taxes d'activitat femenina i masculina al municipi d'Arenys de Mar -indicador que pren en consideració la quantitat de persones que es declaren disposades a treballar en el mercat formal o que ja estan treballant (població activa) respecte al total de població de 16 a 64 anys- ens mostra una diferència significativa.

Tot i que la taxa d'activitat femenina ha tingut un cert increment en els últims cinc anys (l'any 1996 la taxa d'activitat femenina era del 55,88%), les dades de l'any 2001 indiquen que, mentre la taxa d'activitat femenina es situa en un 62,98 %, els seus coetanis masculins tenen una taxa d'activitat d'un 82,61%. (OPMT-BL, a partir de dades de l'Idescat.)

En comparar les taxes d'activitat masculines i femenines per grups d'edat podem observar que la taxa femenina sempre és més baixa en tots els grups d'edat. Les diferències més significatives es troben entre les franges d'edat dels 40 als 64 anys.

Gràfic 30: Taxa d'activitat segons edat i sexe

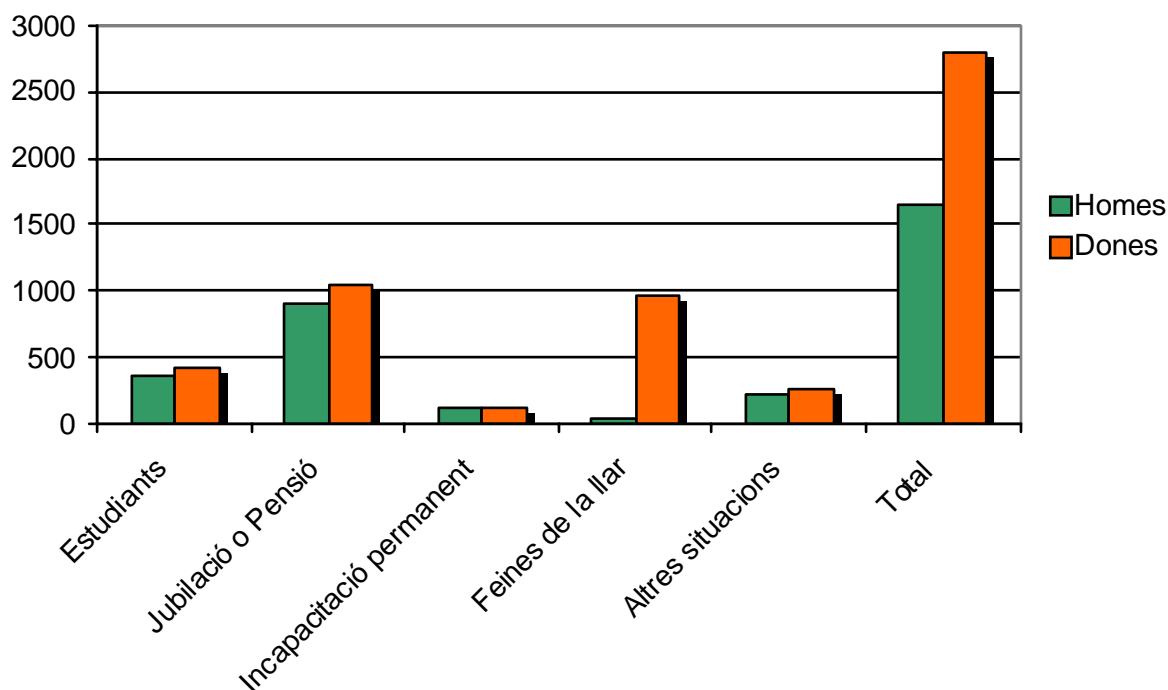

La taxa d'inactivitat, la que remet a la població que no declara la disposició de treball en el mercat formal, -és a dir; estudiants, pensionistes, jubilats/ades, rendistes o responsables de les feines de la llars- tampoc no resta equilibrada.

Així doncs observem una taxa d'inactivitat de la població femenina d'un 58,92% enfront del 42,24 % de la masculina: les dones són, segons aquestes dades, més de 16 punts més "inactives" que els homes.

Entre les causes per les quals les dones declaren no formar part de la població "activa" en el mercat formal destaquen les responsabilitats domèstiques i de cura. **Entre la població femenina i masculina que declaren dedicar-se en exclusiva al treball de cura hi ha una diferència abismal: parlant en números absoluts, són 959 dones per davant de 40 homes.**

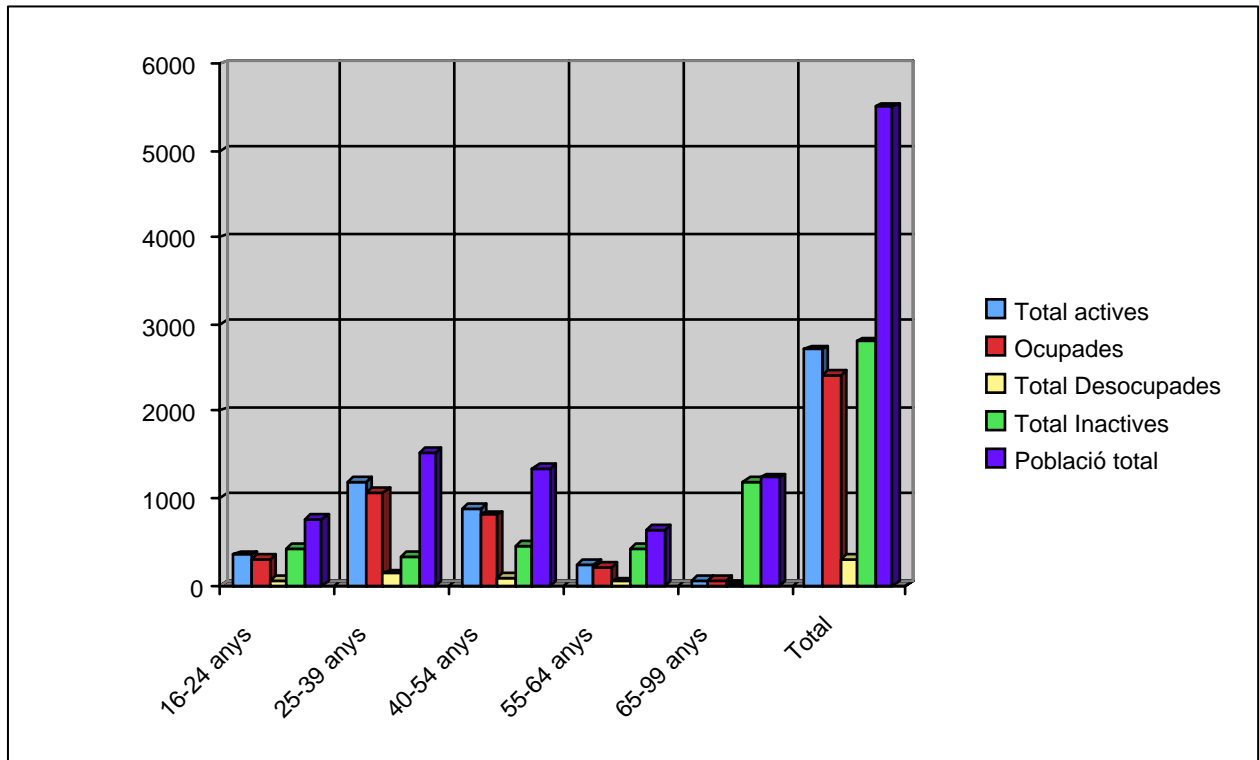
Gràfic 31 : Causes d'inactivitat per sexe

Pel que fa a la taxa d'ocupació, l'any 2001 a Arenys de Mar es registra una diferència important en la taxa d'ocupació femenina d'un 56% enfront d'un 75,54% de la masculina.

Com es pot observar en el gràfics següent, el número d'homes ocupats és més elevat que el de dones.

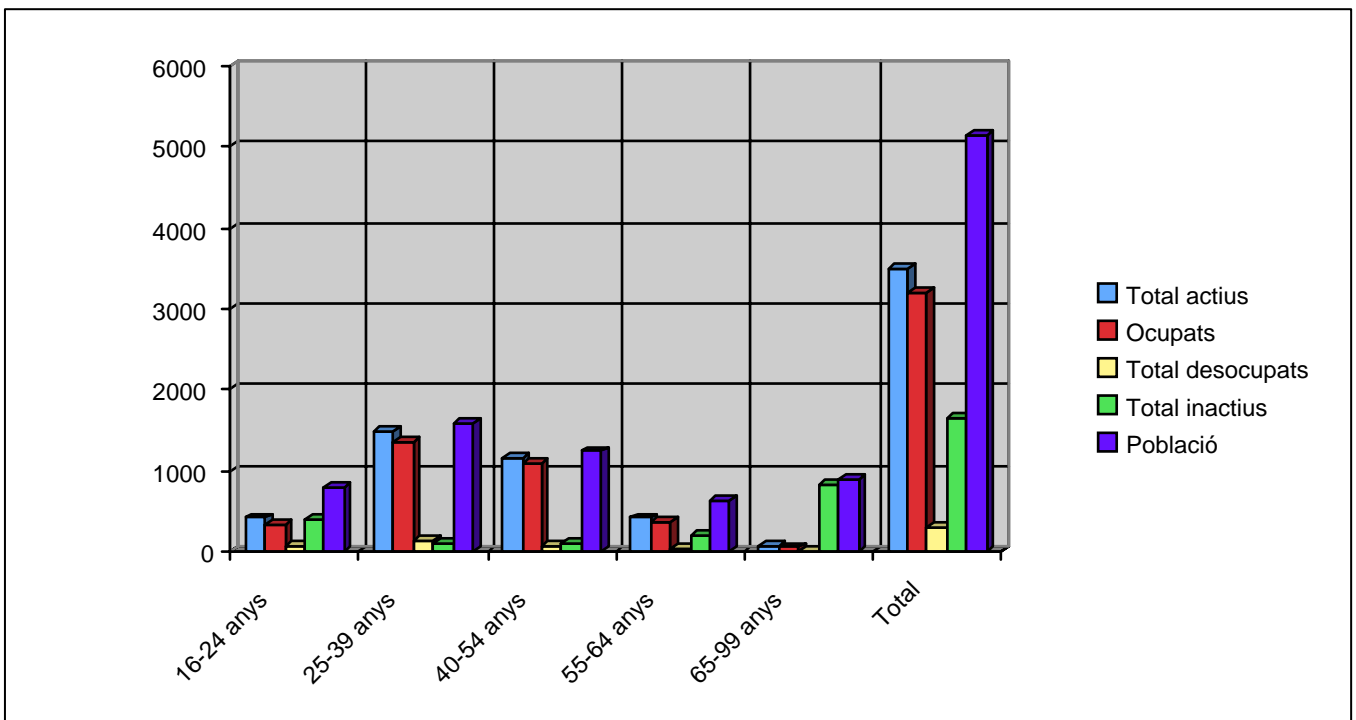
Gràfic 32 : Població femenina en relació amb l'activitat i l'edat. 2001.

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades d'IDESCAT (2001).

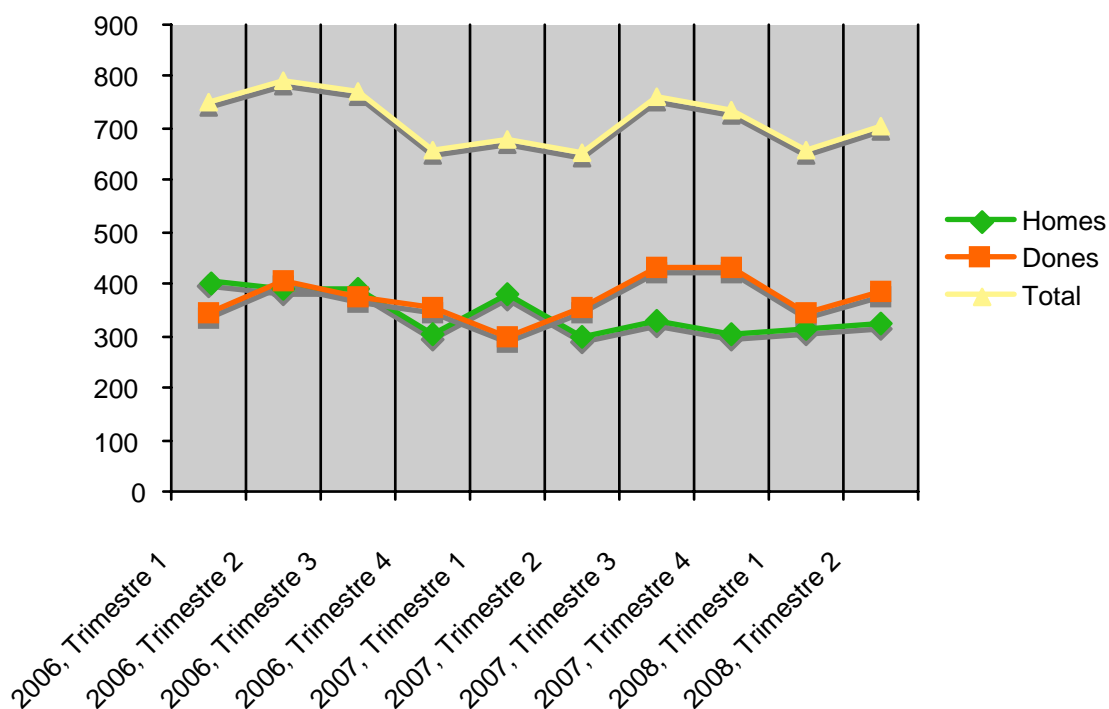
Gràfic 33 : Població masculina en relació amb l'activitat i l'edat. 2001.

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT (2001).

Per últim, les dades actualitzades del 2008 que fan referència a la taxa de contractació posen de manifest una tendència a l'eixamplament de la taxa de contractació femenina (53,28%) que és fins i tot superior a la masculina (46,52%). Així doncs, tot i la major contractació, les dones ocupades segueixen sent menys nombroses que els homes.

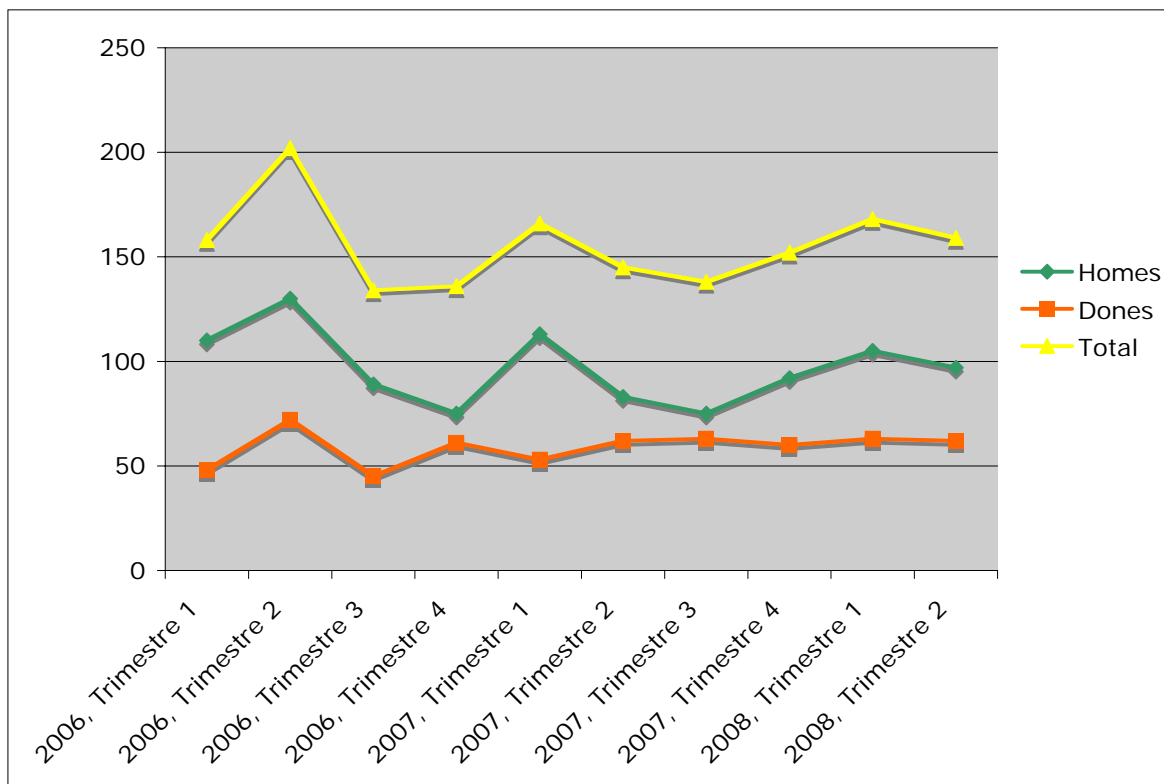
Gràfic 34 : Evolució de la contractació registrada durant els trimestres 2006-2008.

Gràfic de elaboració pròpia a partir de dades Hermes.

En referència a la taxa de contractació registrada per persones amb nacionalitat estrangera, podem observar que la contractació masculina és sempre superior a la femenina. Aquesta situació coincideix amb el fet que, segons nombrosos estudis, les dones amb nacionalitat estrangera treballen sobretot dins el que s'anomena economia submergida, com és el cas de les assistents de la llar.

Gràfic 35 : Contractació registrada persones amb nacionalitat estrangera(2006-2008)

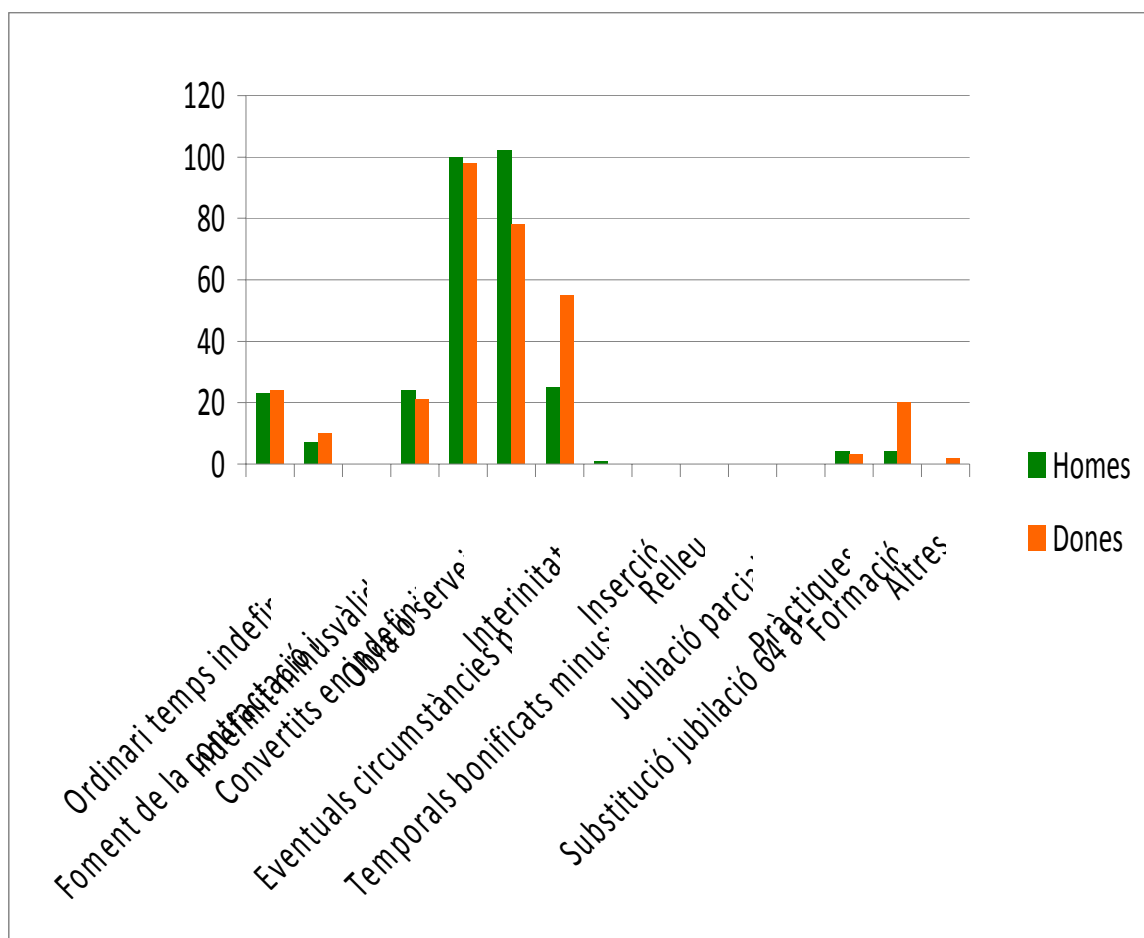

Gràfic de elaboració pròpia a partir de dades d'HERMES

- Tipus de contracte

En referència a la tipologia de contractació, com es pot observar en el gràfic següent, la major part de la població té un contracte per eventuals circumstàncies de producció i per obra i servei. Com hem esmentat, la taxa de contractació femenina és més alta que la masculina i així es registra una major presència de dones en la contractació de tipus indefinit, tot i que la presència femenina destaca en el grup de persones amb contractes d'interinitat .

Gràfic 36 : Contractació registrada per Tipus de Contracte i Sexe (2008)

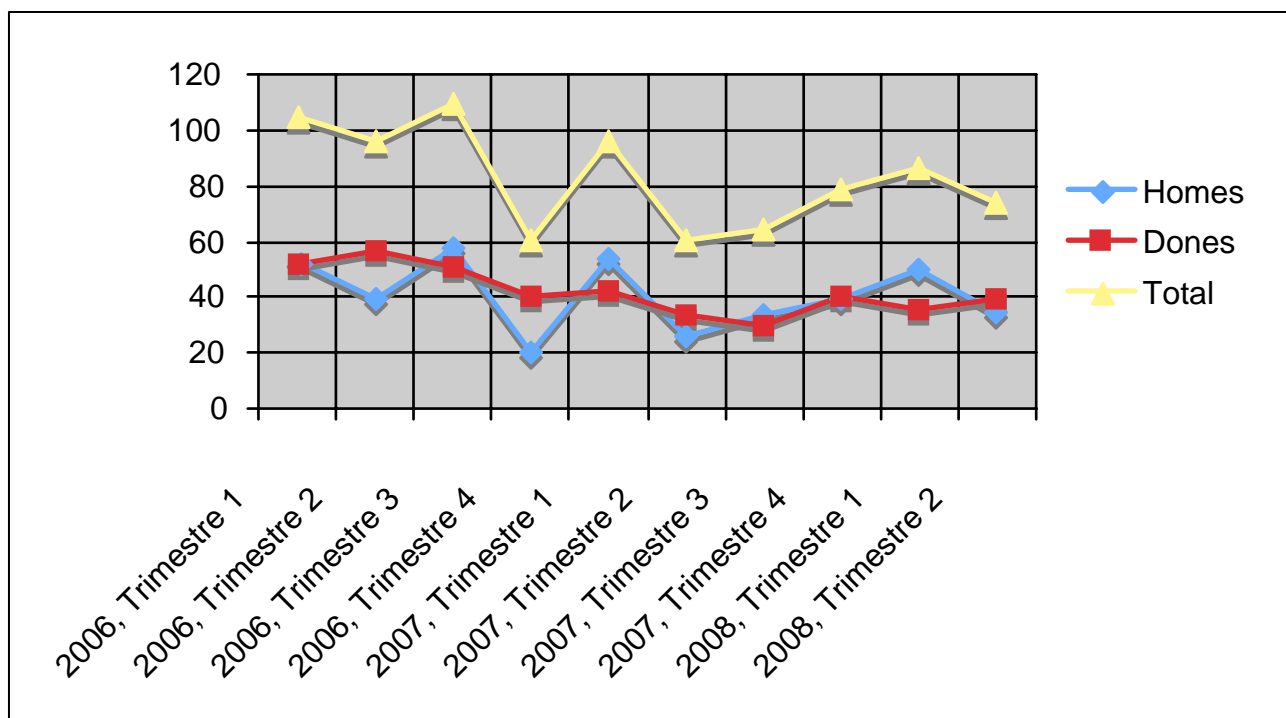
Gràfic de elaboració pròpia a partir de dades d'HERMES

- Taxa de temporalitat

Disposem de dades dels anys 2006, 2007 i 2008, i tot i que no estan segregats per sexe, podem dir que la contractació temporal s'ha convertit en una de les formes més freqüents de contractació per a tots els grups d'edat. Així, el 2008 la taxa de temporalitat total és del 79'08%.

Per tenir una idea del biaix de gènere en la contractació temporal, disposem de dades segregades per sexe que fa referència a la contractació en les empreses de treball temporal (ETT) dels anys 2006 al 2008. Aquestes revelen que mentre la presència de les dones es manté constant, la contractació dels homes és més irregular i estacional.

Gràfic 37: Contractació registrada ETT

Font de les dades: Dpt de Treball de la Generalitat

- Taxa de parcialitat

Aquesta taxa fa referència a la quantitat de població ocupada amb contracte a temps parcial respecte al total de població assalariada. La contractació a temps parcial, és poc present en el mercat espanyol i català respecte a la resta d'Europa. Tot i així, a Arenys de Mar, en dos anys, es pot veure un augment de dos punts: el 2006 era del 13,31% i el 2008 està sent del 15,87%. Malgrat que no disposem de dades segregades per sexe del municipi d'Arenys de Mar, ens podem orientar amb les dades relatives a Catalunya per dir que es tracta d'una forma de contractació cada vegada més habitual entre la població femenina.

- Principals sectors econòmics d'ocupació

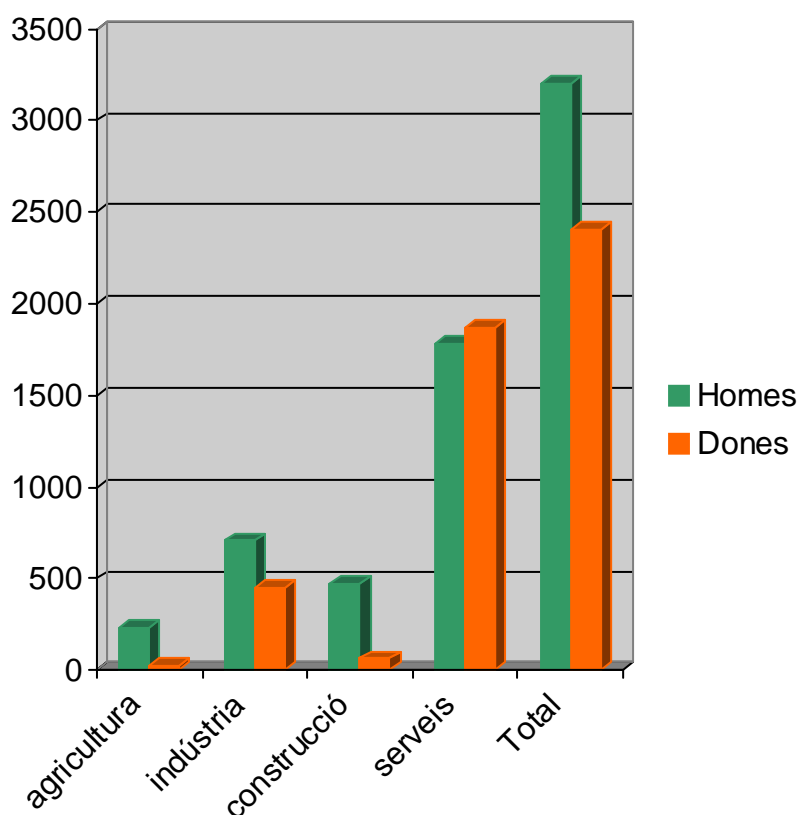
Les dades referents a la població ocupada per sector d'activitat, cal destacar que és en els sectors industrial i de serveis on s'aglutina la major part de població del municipi. Tot i així, existeixen certes especificitats per raons de sexe, segons l'activitat a la que ens referim. Disposem de dades segregades per sexe de l'any 2001. Tant el sector agrícola com el de la construcció són

eminentment masculins: correlativament, la població masculina representa el 91'4% i el 88'15%. Al sector industrial també hi ha una gran preeminència masculina amb un 60'9% per davant del 39'1% de les dones. És només en el sector serveis on les diferències disminueixen i les dones representen un 51'16%.

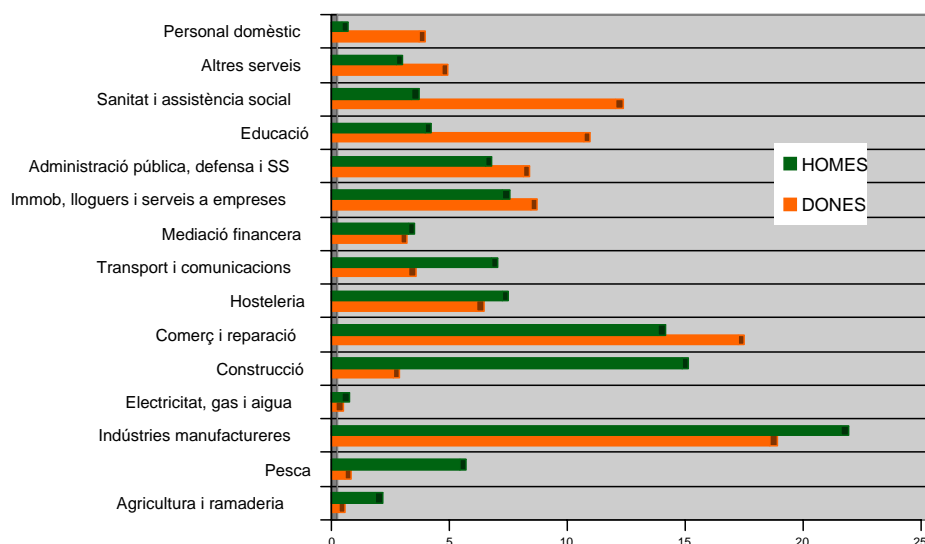
Les dones es concentren sobretot en professions considerades femenines (segregació horitzontal), és a dir, realitzant activitats relacionades amb la cura de les persones, en l'àmbit sanitari, educatiu i altres activitats d'atenció a les persones i/o de manteniment de la llar.

A més, les dones es troben contractades en categories professionals inferiors (segregació vertical).

Gràfic 38. Població ocupada per sectors (2001)

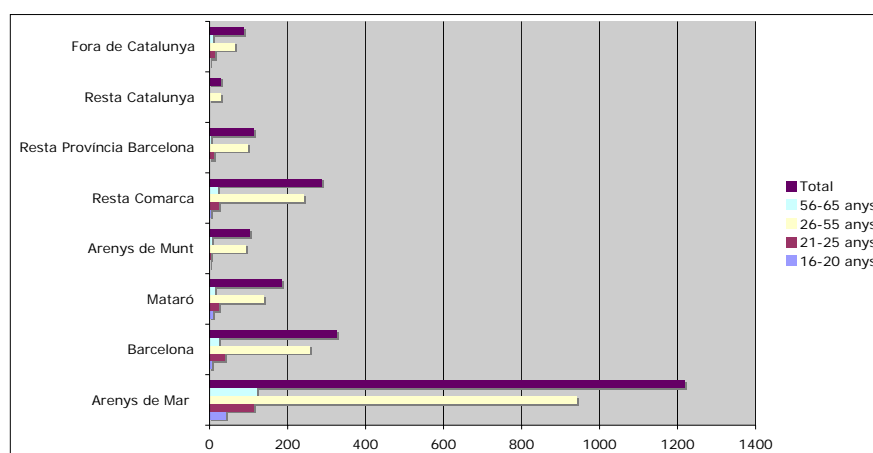
Grafic 39: Població en relació amb l'activitat. (2001) Ocupats i ocupades per branques d'activitat.

- Mobilitat de la població per ocupació

Pel que fa a la mobilitat de la població per ocupació, com es pot observar en el gràfic següent, el 51'8% de les dones ocupades d'Arenys de Mar treballen al mateix municipi. Això es relaciona amb la necessitat de conciliar les responsabilitats de cura amb l'àmbit laboral, ja que sovint les dones responsables de la cura de filles i fills en edat escolar prioritzen trobar una feina propera al domicili familiar, supediten l'horari laboral a l'horari escolar i no poden invertir temps en els desplaçaments. El restant 48'2% s'ha de traslladar sobretot a Barcelona, Mataró o a la resta de la Comarca.

Gràfic 40: Moviments per ocupacions Municipi: Arenys de Mar, 2001. Dones
 Ocupació: Totes. Municipi d'origen: Arenys de Mar

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT (2001).

- Taxa d'atur registrat: relació entre la població aturada i la població activa

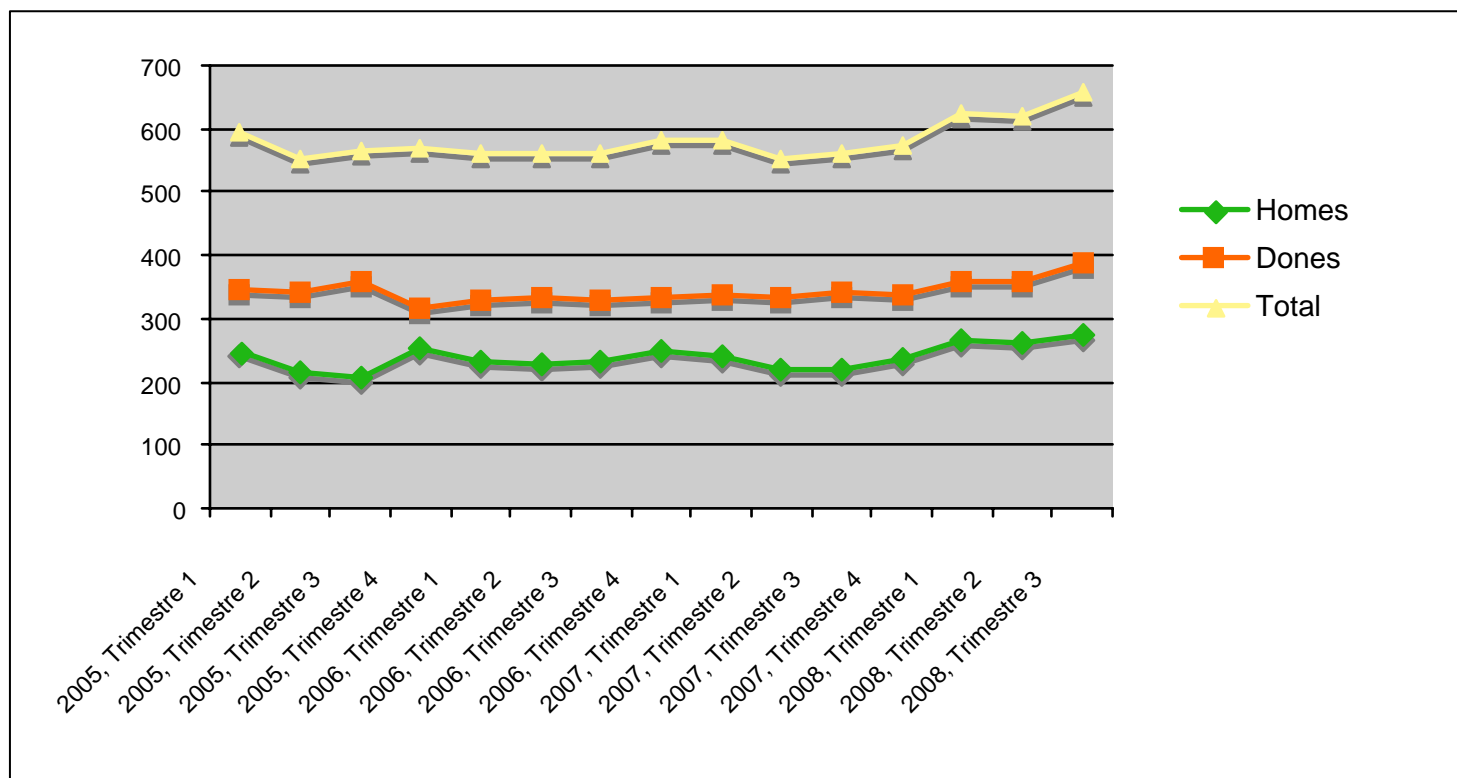
La comparació entre la taxa d'atur masculina i femenina entre 2005 i 2008 esdevé força eloqüent: en tot aquest període la taxa femenina quasi bé dobla la masculina (Veure el quadre). També es pot observar l'augment general en aquest 2008. Del 2007 al 2008, en total l'atur afecta a 66 persones més, el que correspon a un augment del 11,7%.

Quadre 41:Taxa D'atur

	2005	2006	2007	2008
HOMES	6,59	6,71	6,54	7,56
DONES	12,59	12,19	12,44	13,55

A partir de l'Informe Activitat Econòmica, Hermes (2007).

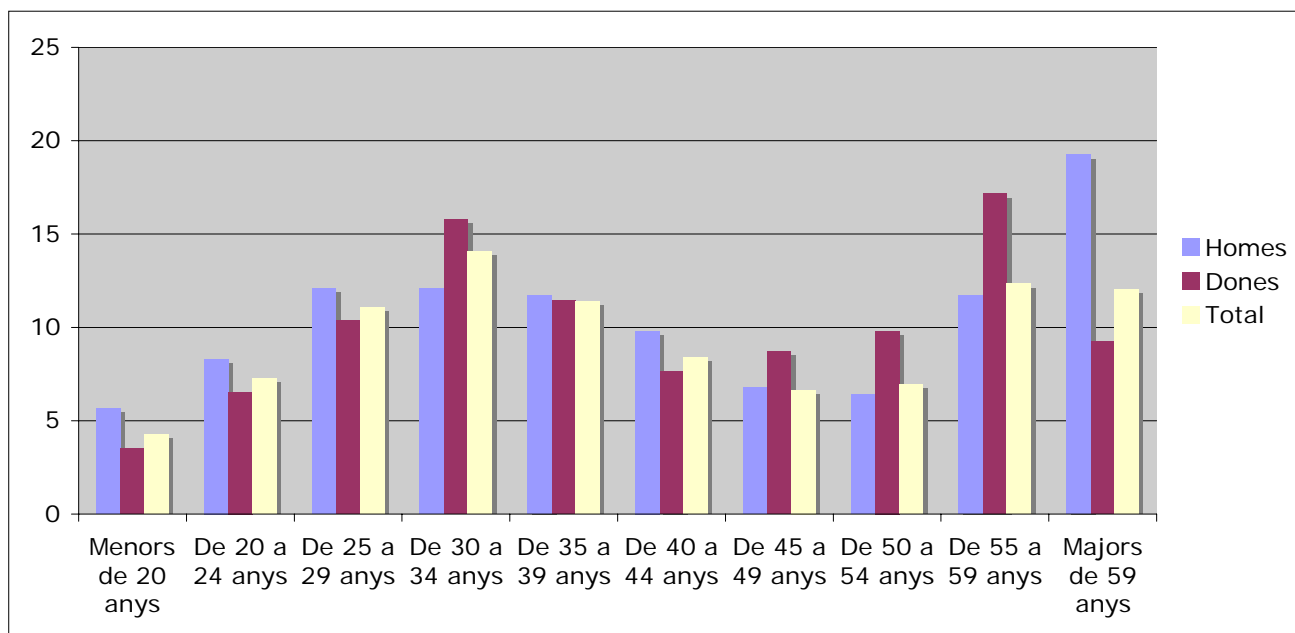
Gràfic 42: Números absoluts d'atur registrat. Període 2005-2007

Gràfic d'elaboració pròpia a partir de Informe Activitat Econòmica, Hermes (2007).

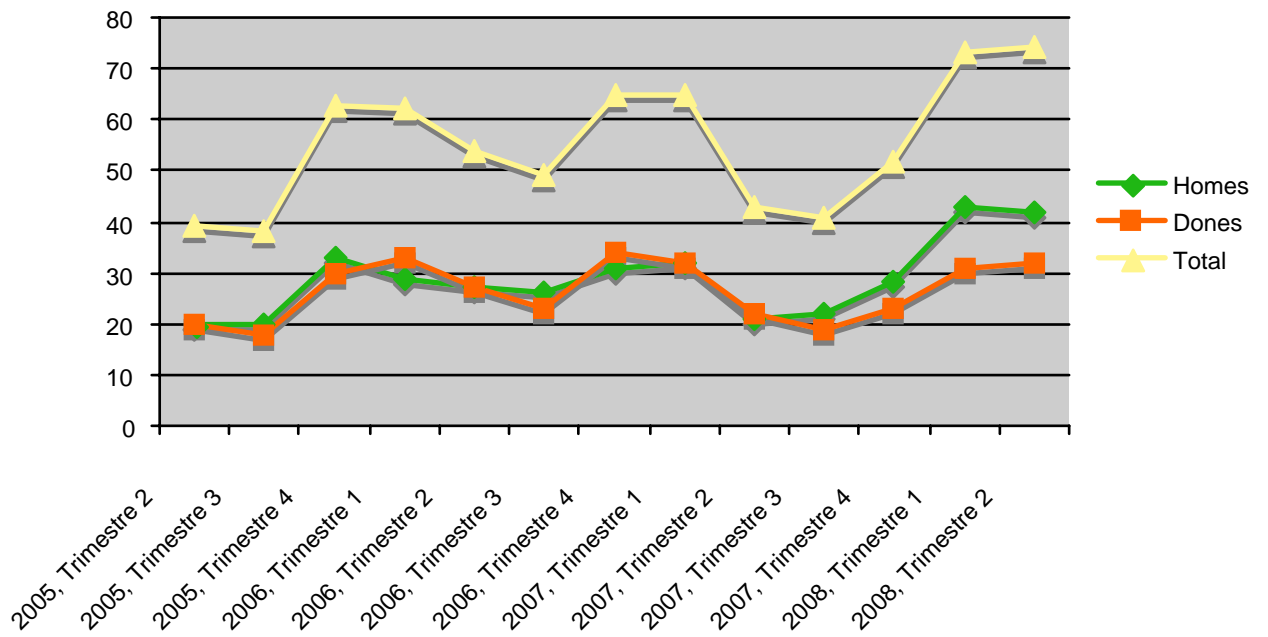
Com podem observar en el gràfic següent, la diferència entre les taxes d'atur per grups d'edat i sexe mostren que els homes tenen una taxa d'atur més elevada que les dones fins als 44 anys, amb la important excepció de la franja d'edat entre els 30 a 34 anys, on les dones son significativament més nombroses. Aquesta circumstància es relaciona amb la maternitat i l'assumpció de les tasques de cura. Tanmateix, a partir dels 45 fins als 59 són les dones qui registren una taxa d'atur més elevada que la dels homes. En particular podem destacar la franja d'edat de 55 a 59 anys.

Gràfic 43 : Atur Registrat. Taxa d'atur registrat per edats. 2008 (Percentatges)

Per últim cal destacar l'augment de l'atur estranger tant masculí com femení. Es significatiu el cicle anual en l'augment i disminució de l'atur. Així, dintre de les onades del gràfic, 44 el tercer trimestre (mesos juliol, agost, setembre) l'atur sol disminuir. (Això ve relacionat amb la feina d'estiu). Tot i així, si mirem les dades absolutes de tot un any, podem veure com, des del 2007 al 2008, l'atur ha afectat a 26 persones més. Això correspon a un augment del 52%. Les últimes dades demostren que hi ha més homes aturats que dones. Aquesta situació coincideix amb el fet que segons nombrosos estudis la majoria de les dones immigrants es troben col·locades a l'economia submergida o en sectors poc regularitzats com és el cas de les assistents de la llar. Una activitat laboral que no dona dret a l'atur, entre d'altres prestacions.

Gràfic 44 :números absoluts d'atur registrat població estrangera

_Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades d' Hermes (2007).

5.2 Corresponsabilitat en les tasques de cura de les persones i de manteniment de la llar

No es disposa de dades sistematitzades que indiquin la repartició entre homes i dones de les tasques de cura i de manteniment de la llar

És per aquesta raó que resulta necessari realitzar un estudi en profunditat al municipi d'Arenys de Mar sobre aquesta qüestió. En aquest sentit, resulta molt positiva la iniciativa de la Regidoria de la Dona de realitzar una enquesta, a la que s'accedeix mitjançant la pàgina web de l'ajuntament. També és recomanable potenciar aquesta iniciativa a través d'altres formes de participació, ja que, ara per ara, encara hi ha una gran quantitat de dones que no fan ús dels mitjans virtuals.

Malgrat les transformacions en les tipologies de les llars que s'han analitzat en capítol 1, és en l'àmbit de la repartició de les tasques de cura de les persones i de manteniment de la llar on la discriminació cap a les dones es manté amb més intensitat:

Tot i que no disposem de dades concretes sobre la repartició de les responsabilitats derivades de les tasques de cura de les persones i de manteniment de la llar, es possible que les dones, a Arenys de Mar, com a la resta de Catalunya, siguin les principals responsables del bon funcionament de l'organització familiar, sigui quina sigui la seva composició.

Existeix ja una ampla literatura que assenyalava que acostumen a ser les dones les que dediquen la major part del seu temps a la realització de l'anomenat treball reproductiu -que comprèn tant les activitats domèstiques (neteja, ordre general, alimentació familiar, compres, gestions burocràtiques, etc..), com les tasques de cura i atenció a totes les persones que conviuen en la llar i d'aquelles dependents per motius d'edat o de salut-.

És responsabilitat de l'Administració fer front a la sobrerresponsabilització que viuen les dones dins d'aquest model. Així, per una banda, cal treballar la corresponsabilitat en les tasques de cura de les persones i de manteniment de la llar, en el cas de tractar-se d'un nucli familiar amb més d'un membre adult.

Cal posar fi a la invisibilitat de l'anomenat treball domèstic i reconèixer que es tracta d'una activitat imprescindible per a la sostenibilitat social i econòmica.

L'èmfasi però, ha d'anar dirigit en aconseguir una estructura social que permeti la conciliació entre la vida personal, les responsabilitats familiars i l'àmbit laboral, tenint en compte les diferents estructures familiars i nuclis en els que s'estructura la població local.

5.3 Politiques d'inserció laboral i foment de l'auto ocupació de les dones impulsades per l'Ajuntament d' Arenys de Mar

Al municipi d'Arenys de Mar, mitjançant diferents iniciatives del Departament de Foment de l'Ocupació, es van implementar polítiques de foment de l'ocupació, amb l'objectiu de fomentar la participació de les dones en el mercat de treball formal.

- Borsa de Treball

Des de el any 2005 existeix una Borsa de treball municipal gestionada des del Servei Local d'Ocupació (SLO) dins l'àmbit d'*Intermediació laboral de l'Àrea de Promoció Local*

Las dades transmeses des de el Servei de la Borsa de treball indiquen que:

1) La major part de persones inscrites: apuntades a la Borsa de treball (64 %) es trobaven en situació d'atur quan es van a inscriure, mentre que més d'un terç (35%), buscaven una millora de la feina.

2) El nombre d'empreses donades d' alta al Servei d'intermediació laboral d'Arenys a finals del 2007 és de 51. També Las dades apunten que durant el I trimestre de 2008 s'han donat d'alta 13 empreses més.

3) Els perfils professionals més sol·licitats es concentren bàsicament en tres àmbits :

1. comerç i hostaleria (cambrers i cambreres, cuineres i cuineres, dependentes).
2. administració i oficines (empleats i empleades administratives).
3. serveis a la comunitat i a les persones (personal de neteja, serveis de perruqueria i similars, treballadores familiars).

4) Pel que fa a la incorporació al mercat del treball, al llarg del any 2007 el servei va cobrir un total de 100 places, que representa aproximadament el 37.5 % de les ofertes rebudes.

Cal destacar que els resultats de l'estudi realitzat al 2007 "*Principals indicadors d'activitat del servei local*" mostren una clara tendència a l'augment de les dones apuntades en la Borsa de treball. **Les dades indiquen que les principals usuàries de la Borsa de Treball són dones de totes les edats (un 59%; davant d' un 41% homes), tot i que la majoria es concentra en la franja d'edat compresa entre els 30 i 39 anys, que representen el 30,67% de les dones apuntades**

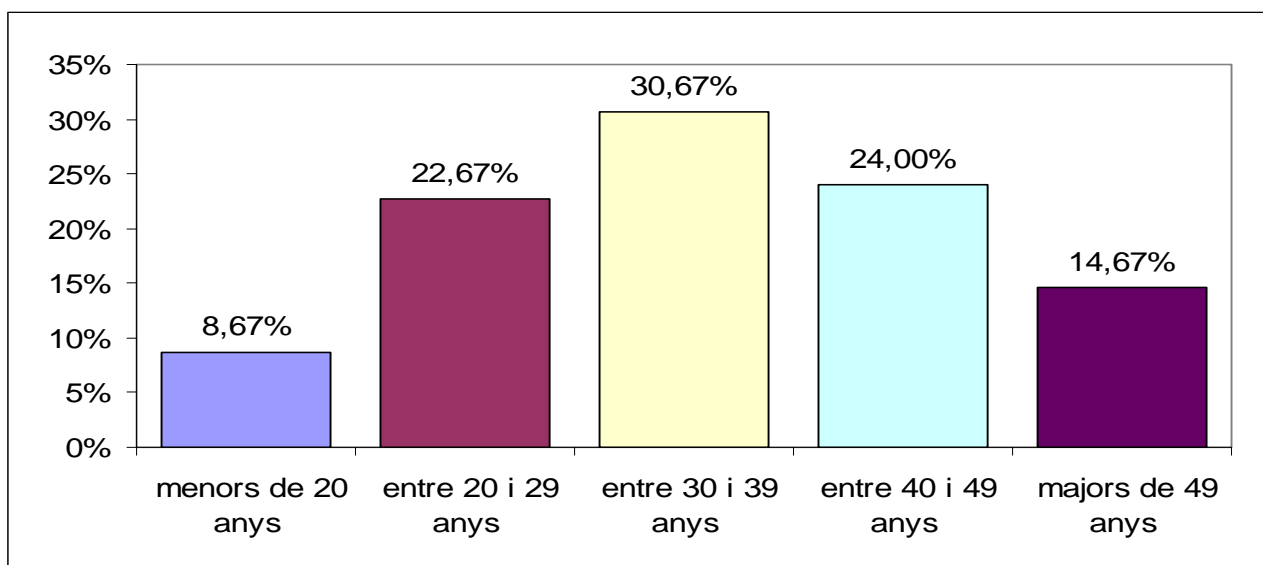
Segueixen les dones d'edat entre els 40-49 anys (el 24%) ;les dones entre 20-29 anys(22,67%) i les menors de 20 anys (8.67 %). Les dones majors de 49 ,en el seu conjunt, representen el 14,67%.

Pel que fa al perfil educatiu de les dones apuntades a la Borsa, les dades assenyalen que la majoria (20 %) són dones amb batxillerat elemental tot i que és destacable la presència de dones amb graus educatius superiors i fins i tot amb llicenciatures.

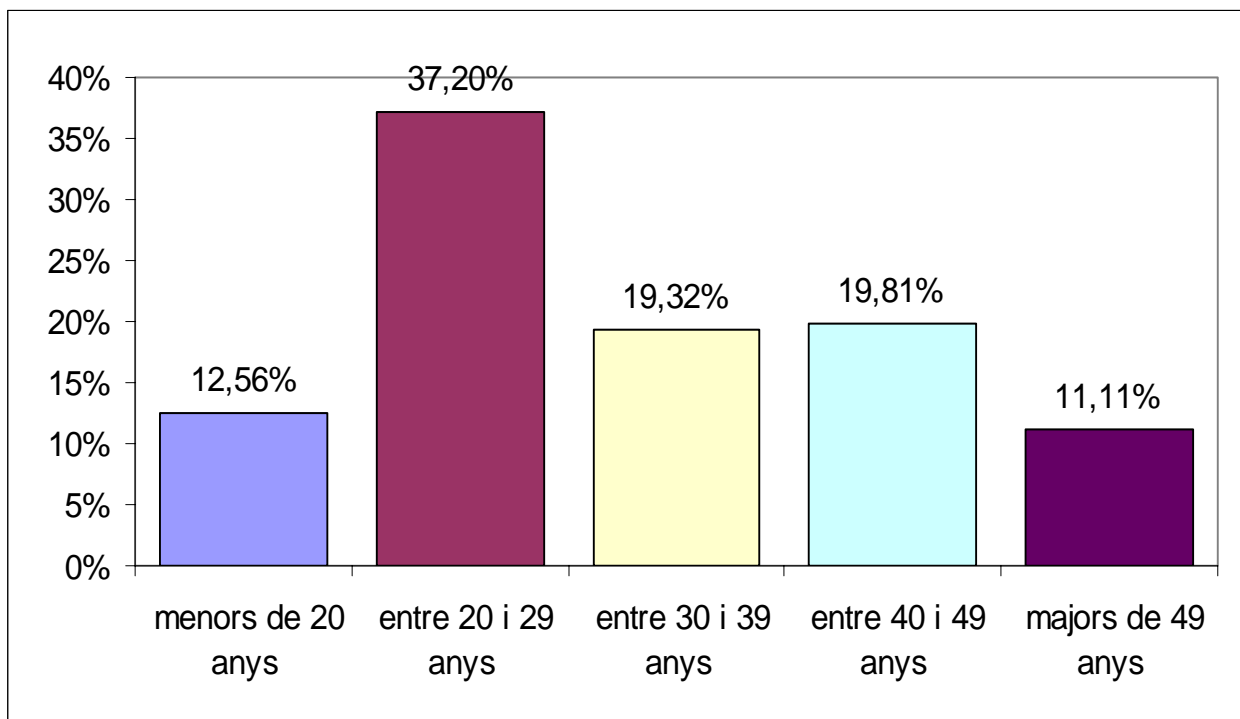
D'altra banda si analitzem las característiques dels homes apuntats a la Borsa (Gràfic 46) observem que la major part d'ells té una edat compresa entre els 20 i els 29 anys. Tot i així - tal com les dones es registra un nombrós grup en la franja d'edat compresa entre els 30 i els 39 anys i els 40/49 anys.

Podem assenyalar que si pels grup d'homes no es registren diferències significatives entre el grup de 30/39 anys i els 40/49 anys pels les dones les diferències s'aguditzen, amb una clara concentració en la franja d'edat compresa entre els 30 i els 39, circumstància probablement relacionada amb la maternitat in amb l'assumpció per part de les dones de les tasques del treball de cura i reproductiu.

Gràfic 45 : Distribució per sexe i edat de les persones apuntades a la Borsa de treball municipal: DONES

Gràfic 46 : Distribució per sexe i edat de les persones apuntades a la Borsa de treball municipal:HOMES

Des de l'àmbit municipal s'ha detectat que la problemàtica està relacionada amb la manca de plans d'igualtat a les empreses, i a les dificultats i la falta de mesures per a la conciliació de la vida personal i familiar amb la laboral. Així, des de la Regidoria de la Dona i en col·laboració amb l'Àrea de Promoció Local, s'està treballant per instaurar un servei d'informació, inclòs en les visites de prospecció a empreses (que ja es realitzen) per tal d'assessorar-les sobre com implementar un Pla d'Igualtat de gènere a l'empresa.

- Servei d'auto ocupació

Segons la informació recollida, tot i que les dones són considerades un col·lectiu d'especial atenció en les polítiques d'inserció", de moment, en l'àmbit de Polítiques actives d'ocupació, no hi ha cap mesura específica per a potenciar que entre les persones noves emprenedores hi participin les dones

Tot i així, tenint en compte que la majoria de persones usuàries del Servei d'auto ocupació son homes, s'està treballant per gestionar microcrèdits sota unes condicions especials per a dones emprenedores.

- Cursos de formació ocupacional

Segon la informació lliurada pel Ajuntament, al municipi s'ofereixen cinc cursos de formació continua per persones treballadores en actiu i quatre cursos per a persones aturades. En tots dos casos, la participació de les dones, ha sigut majoritària. En els cursos per persones en actiu, ha sigut del 78,46% i en els cursos per a persones aturades ha pujat fins a un 92,8%, arribant al 100% en els cursos d'administrativa/comptable, treballadora d'oficina i auxiliar d'infermeria y geriatria.

- Accions d'informació dirigides al personal que treballa en l'ajuntament sobre els nous drets laborals i social de la Llei d'igualtat efectiva entre homes i dones 3/2007.

Amb l'objectiu d'informar al personal que treballa a l'Ajuntament d'Arenys de Mar sobre els nous drets laborals i socials introduïts per la Llei d'Igualtat que faciliten la conciliació de la vida personal, familiar i laboral, des de la Regidoria de la dona s'està elaborant un tríptic informatiu que, sota el títol *Nous Drets Laborals i Socials amb la Llei d'Igualtat*, recull de forma esquemàtica els permisos per a treballadores i treballadors en Règim General, Administració pública, Règim Autònom i Empleats/des de la llar.

El tríptic es distribuirà a tot el personal que treballa a l'Ajuntament d'Arenys de Mar.

- Accions d'informació dirigides a la població en general sobre els nous drets laborals i socials de la Llei d'igualtat efectiva entre homes i dones 3/2007.

Amb l'objectiu d'informar a tota la població d'Arenys de Mar, es preveu realitzar una campanya sobre les dones i el món laboral, que informi sobre les discriminacions i desigualtats de gènere i que inclogui una conferència/debat per promoure la corresponsabilitat entre dones i homes a la llar, i la distribució del tríptic *Nous Drets Laborals i Socials amb la Llei d'igualtat* que hem esmentat abans.

Tot i que la Borsa de treball, els cursos de formacions ocupacionals i les altres iniciatives s'avaluen positivament, alhora de potenciar els recursos per a la incorporació de les dones al mercat de treball, cal tenir present la seva diversitat, per garantir que totes elles disposin de recursos adequats a les seves necessitats i interessos.

En aquest sentit seria recomanable avaluar els recursos municipals, analitzant la distribució per sexe de les persones col·locades mitjançant el Servei de la Borsa de treball i la tipologia dels llocs de treball coberts. D'altra banda es podria recollir informació sobre quines són les qüestions que les dones valoren més a l'hora d'accedir a una oferta de treball(com per exemple la ubicació del lloc de treball i els temps de desplaçament. etc) .i en general sobre quines són les seves necessitats

Els resultats del taller participatiu amb les dones del municipi han posat de manifest la necessitat d' ampliar la difusió de les ofertes de treball que es realitzen des del municipi.

D'altra banda les dones van expressar la seva preocupació pel que fa a les necessitats especials i les situacions de les dones novingudes que treballen en la economia submergida (realitzant treball domèstic i feina de la llar)

Seria, doncs, recomanable desenvolupar accions informatives i/formatives dirigides especialment a aquest col·lectiu, ja que, actualment, l'assessorament laboral per a les dones nouvingudes amb situació irregular s'ofereix únicament des de l'àmbit associatiu i les xarxes informals de relacions.

Però sobretot és necessari tenir present que el principal impediment que troben les dones en l'accés al mercat laboral no és la manca de preparació, sinó les condicions laborals, que sovint resulten difícilment compatibles amb les responsabilitats familiars. Encara així, és molt freqüent trobar que les mesures que es prenen per part de l'Administració amb l'objectiu de pal·liar la situació de precarització de les dones, parteixen de la base de que és la manca de formació de les dones la principal causa de la seva sobre representació en les taxes d'atur, en els sectors més precaritzats o dins el treball temporal. És aquest el motiu que fa que les polítiques es dirigeixen a introduir les dones al mercat laboral sense qüestionar si el model laboral actual s'adapta a les seves necessitat i interessos, especialment d'aquelles que tenen persones al seu càrrec.

Així, com ja s'ha esmentat anteriorment, resulta imprescindible posar l'èmfasi en les polítiques i les accions dirigides a aconseguir una corresponsabilitat efectiva i equitativa en les responsabilitats familiars i el treball domèstic i a fomentar l'ètica de la cura de les persones. D'altra banda, calen mesures i accions concretes, que facilitin la conciliació entre la vida personal, familiar i laboral. Doncs són aquests els principals impediments en la incorporació de les dones dins el mercat laboral.

5.4 Usos del temps

No es disposa de dades sistematitzades que indiquin els usos dels temps de les persones que viuen al municipi. No es té, doncs, coneixement del temps que les dones i els homes inverteixen en les tasques de cura, de manteniment de la llar, del temps de que disposen per si mateixes, ni del temps que dediquen al oci i/o a la formació. Per tal de conèixer l'opinió ciutadana davant les mesures de conciliació i la corresponsabilitat a la llar, el passat més de setembre es va realitzar una enquesta mitjançant el web municipal on van participar un 40,54% d'homes i un 59,46% de dones del municipi, majoritàriament entre 26 i 60 anys. La meitat d'aquestes persones estaven d'acord en el fet de que conciliar els diferents usos del temps de la vida personal, laboral i familiar suposa un repartiment equitatiu i corresponsable entre dones i homes que proporciona avantatges personals i socials, i el 35,14% va considerar la conciliació com un dret de totes les persones a comptabilitzar els seus interessos, obligacions i necessitats. Tan sols un 5,41% considera que la conciliació afecta exclusivament a les dones. Davant les bones possibilitats receptives i d'acollida de la ciutadania davant la conciliació, seria necessari realitzar un estudi en profunditat sobre aquesta qüestió. Tota aquesta informació es imprescindible alhora de programar i definir qualsevol activitat, curs, xerrada ,etc. que es vulguin dur a terme des del consistori, creant espais de participació, amb horaris adaptats a les diverses necessitats de les dones i dels homes que hi viuen

Pel que fa a l'ús del temps només disposem de dades concretes. en la pràctica esportiva.

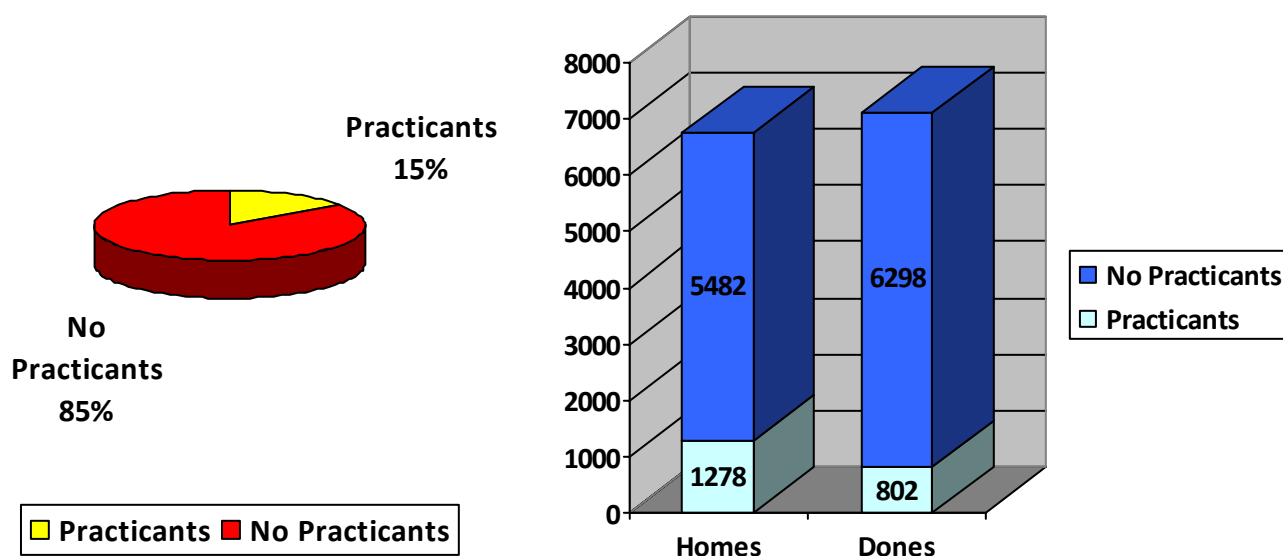
- Practica Esportiva:

A Arenys de Mar hi ha un total de 2115 persones que realitzen activitats esportives organitzades per la Regidoria d'Esports, 1278 són homes i 802 són dones. En aquest sentit, els homes suposen el 62% de les persones practicants d'Arenys de Mar davant al 38% dones. Segons aquestes dades un 41% dels homes realitza esport durant el dia i un 35,8% són dones. Mentre que els

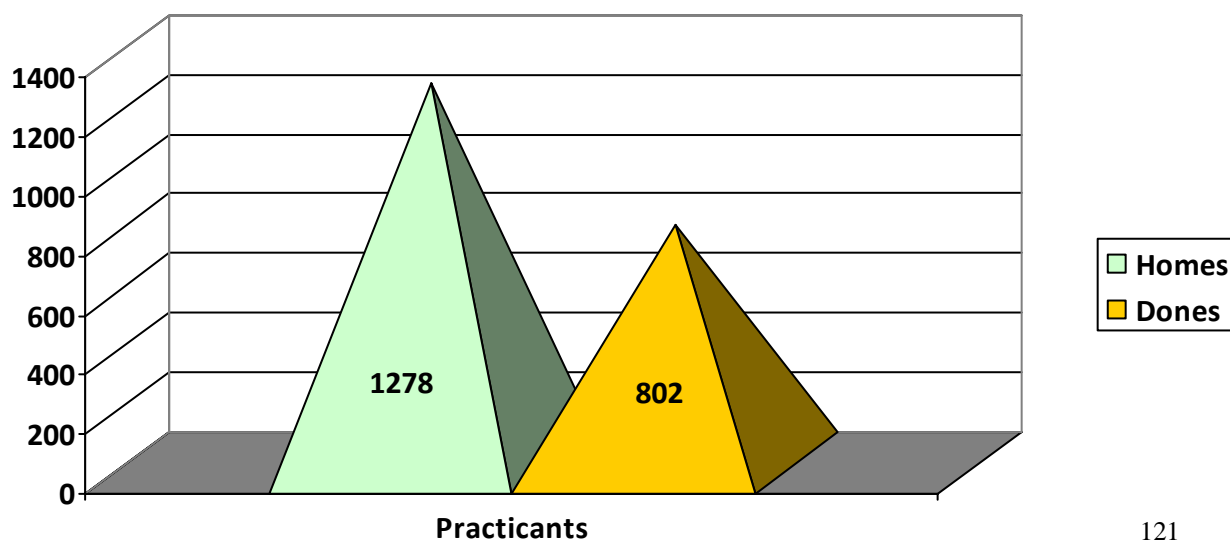
homes ho fan una mitja de 57 minuts, les dones practiquen esports 41 minuts al dia.

Per últim, analitzant les activitats esportives organitzades per la Regidoria d'Esports, s'observa que les dones practiquen majoritàriament la natació, el vòlei i el patinatge. Mentre que hi ha una clara prevalença masculina en la pràctica del Futbol i del Bàsquet

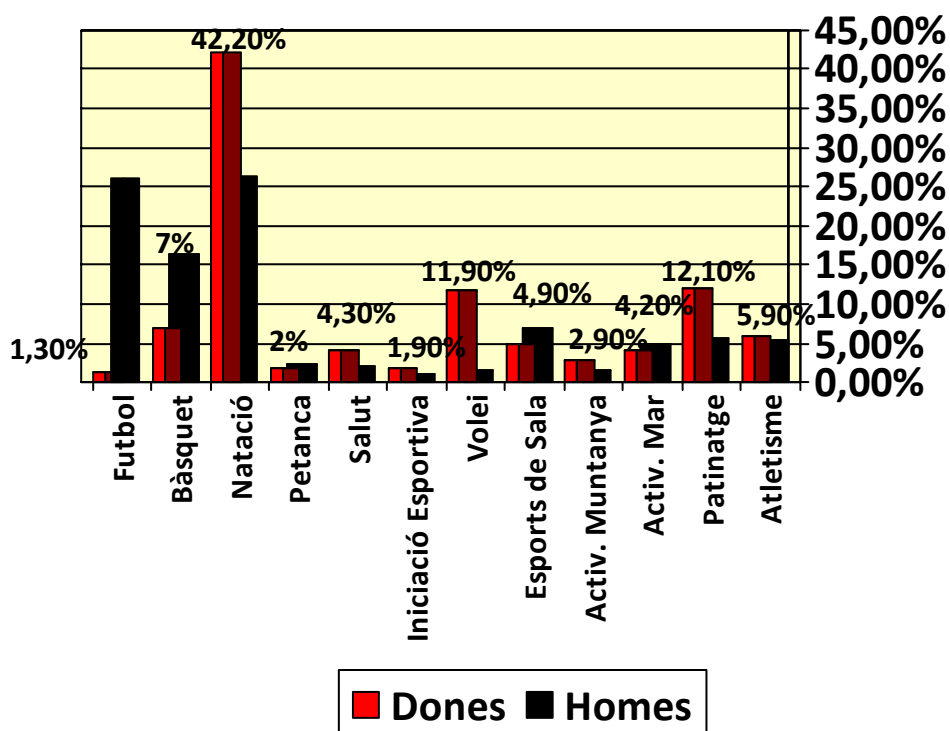
Gràfic 47 : Població que realitza activitats esportives organitzades per la Regidoria d'Esport segregada per sexe

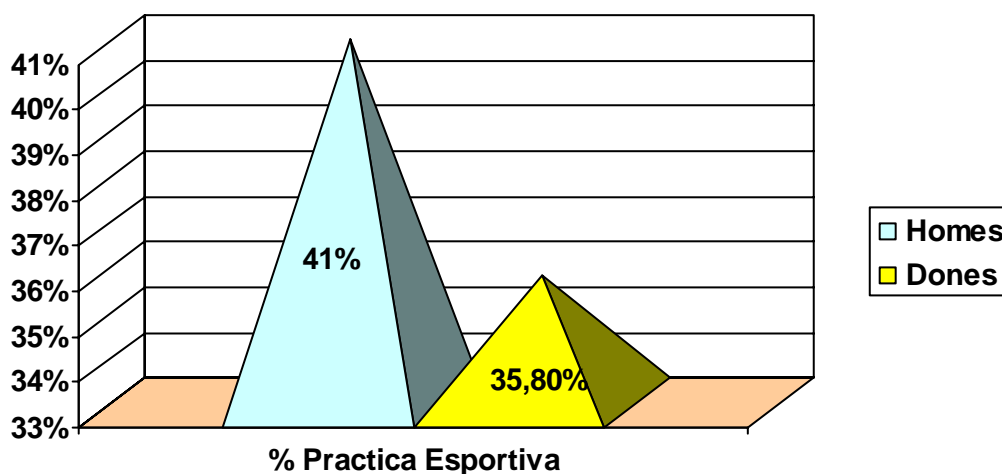
Gràfic 48: persones practicants d'activitat física organitzada per la Regidoria d'Esports de l'Ajuntament d'Arenys de Mar segregada per sexe:

Gràfic 49: Tipologia d'esports practicats per sexe

Gràfic 50: Participació i durada mitjana de pràctica esportiva per sexe en el transcurs d'un dia (dades del 2002):

Evidentment aquestes dades són molt parcials i cal seguir treballant per analitzar les raons que dificulten la participació de les dones en certes pràctiques esportives. Serà necessari treballar en la direcció de dissociar determinats esports a un o altre sexe i diversificar les ofertes esportives a les noves pràctiques que interessin al jovent i a aquelles pràctiques no relacionades a un o altre sexe.

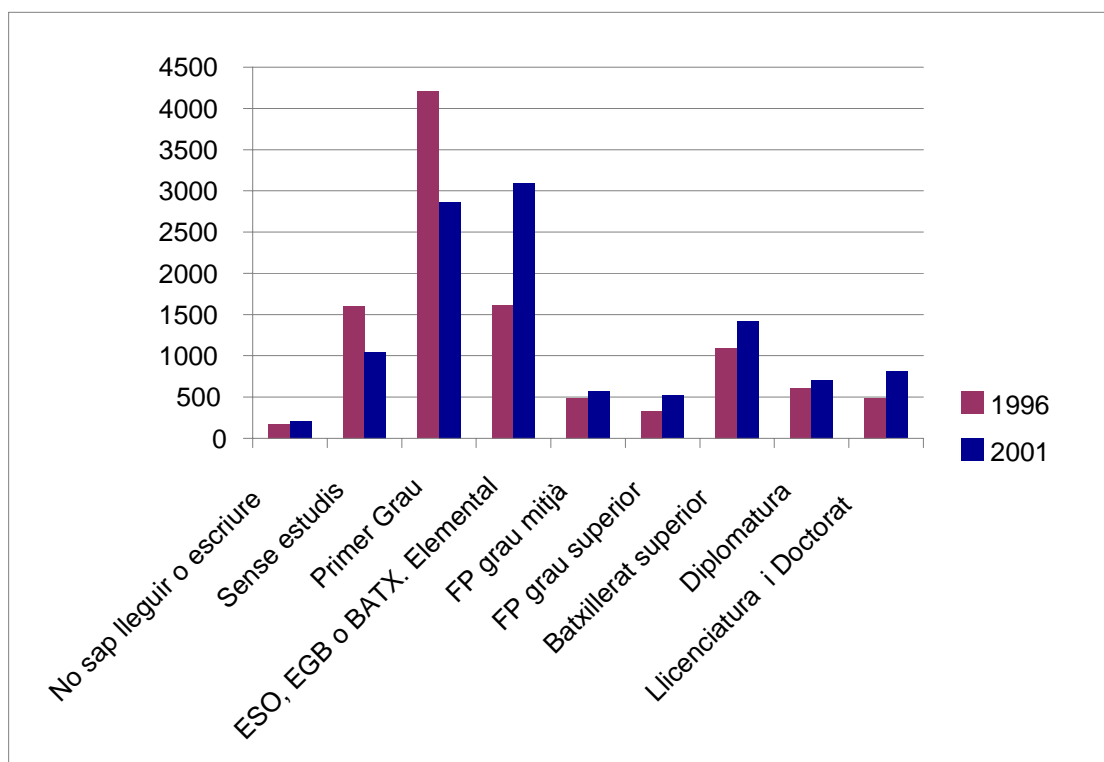
Per una banda caldrà tenir present l'adequació de les activitats a les diferents necessitats de les dones. Atenent especialment a la diversitat d'interessos segons l'edat. També serà necessari oferir les activitats en horaris suficientment flexibles com per adaptar-se a les dones que han de compatibilitzar les tasques de cura i manteniment de la llar, amb el treball remunerat. En aquest sentit, com a exemple de bona pràctica que ha tingut en compte a les dones per conciliar els seus usos del temps sense haver de renunciar a la pràctica esportiva, la flexibilitat horària de l'associació club de Rem Arenys.

Una altra de les qüestions a les que cal parar atenció és a l'ús concret de l'espai. Així caldrà anar en compte de no relegar les dones a l'espai perifèric de les instal·lacions, evitant que sigui el camp de futbol, espai especialment masculinitzat el que ocupi el centre, relegant la resta de pràctiques esportives a un espai secundari.

6. EDUCACIÓ, COEDUCACIÓ I PRODUCCIÓ CULTURAL DE LES DONES.

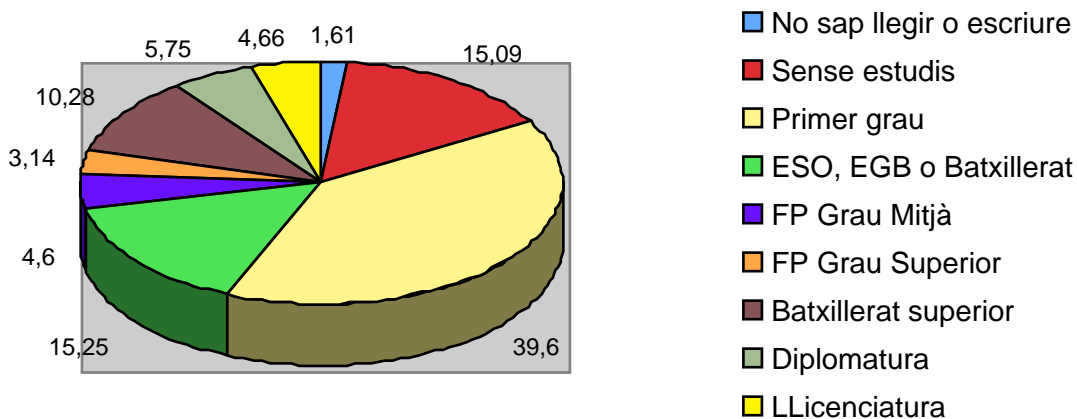
6.1. Perfil educatiu de la població d' Arenys de Mar :

Gràfic 51 : Números absoluts Nivell d'instrucció de la població (1996-2001).
Comparació de períodes.

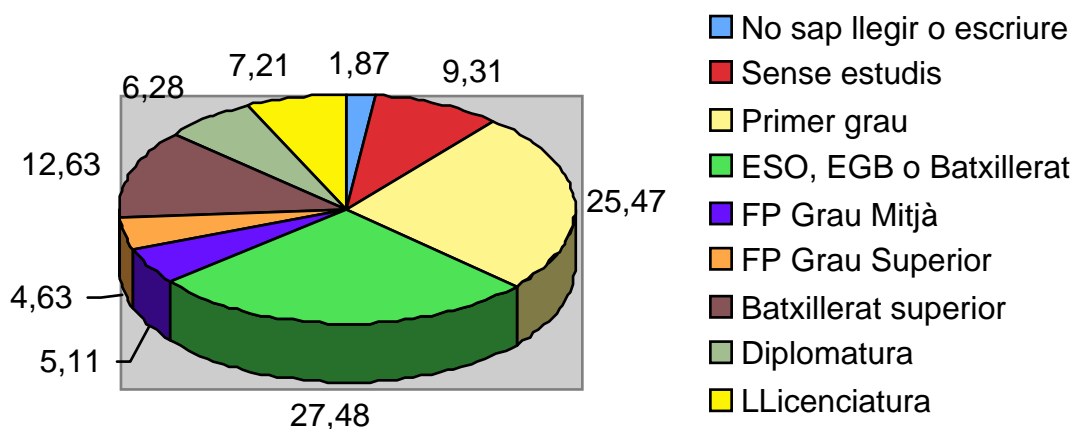
Gràfic de elaboració pròpia a partir de dades d'hermes (2001).

Gràfic 52: Taxa de Població segons nivell d'instrucció. Població de 10 anys i més. 1996

Gràfic de elaboració pròpia a partir de dades d'hermes (2001).

Gràfic 53: Taxa de Població segons nivell d'instrucció. Població de 10 anys i més. 2001

Gràfic de elaboració pròpia a partir de dades d'hermes (2001).

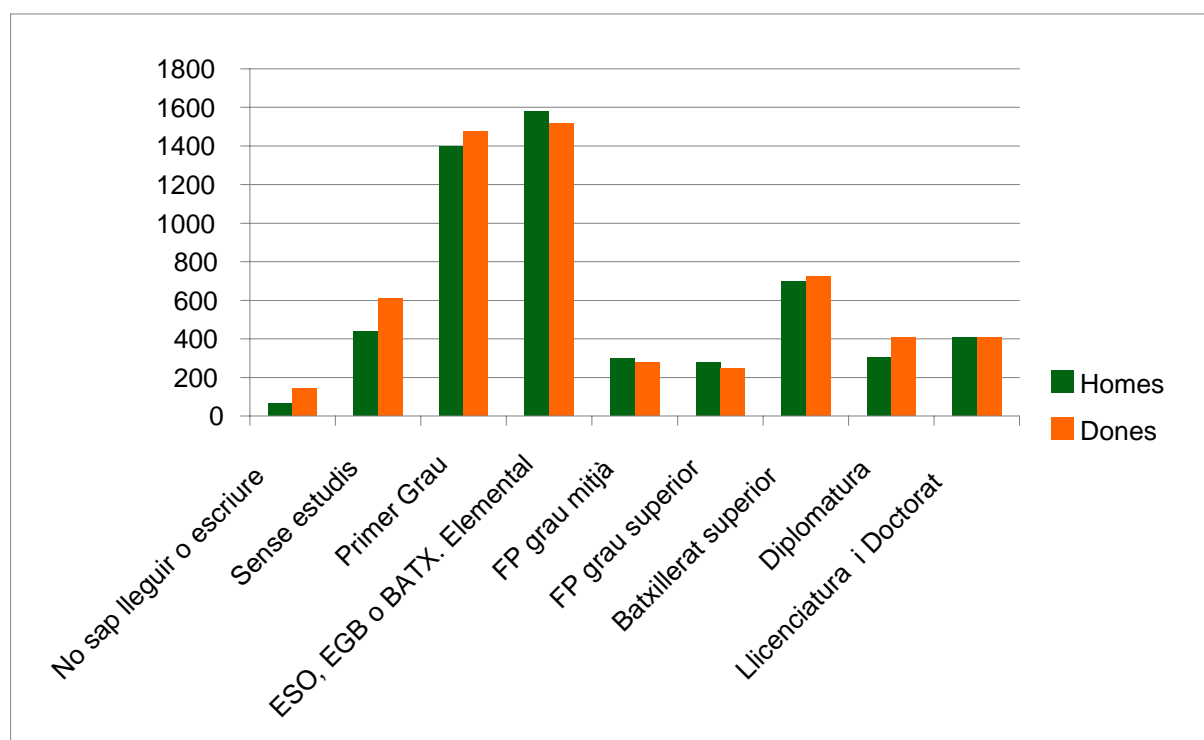
El nivell formatiu de la població masculina i femenina pot considerar-se baix, malgrat que ha sofert un gran canvi entre el 1996 i el 2001. (No disposem de dades més recents) Així, trobem que si al 1996 el 56'30% de la població no superava el nivell d'estudis primaris. Al 2001 era el 36,66%. Tot i així, veiem com una senyal d'alarma que el 2001 hi havia més persones que no sabien llegir que al 1996.

En general però cal destacar l'important disminució de població amb dèficit educatiu. Això es trasllueix, sobretot, en l'important increment de població que ha superat l'educació secundària. Si al 1996 era el 21'99%, en el 2001 va arribar a ser del 37'22%. La tendència que menys ha variat es refereix als estudis de grau superior: (Batxillerat superior, Diplomatura, Llicenciatura i Doctorat), on es veu un lleu augment: del 1996 al 2001 va passar a ser del 20'67% al 23'54%. Així doncs, el nivell educatiu i la formació ha pujat substancialment en les darreres dècades, segons confirmen les dades demogràfiques. Les i els joves estudien fins més tard. Un altre factor determinant és la incorporació de les dones als estudis superiors, fet que en dècades passades no era tan habitual i que ara s'ha normalitzat. Es més, la tendència actual situa a les dones per damunt dels homes en estudis universitaris i superiors.

Si mirem les dades segregades per sexe de l'any 2001, hi trobarem un biaix de gènere que es manifesta de manera més accentuada en els nivells inferiors i superiors de l'escala educativa: en ambdós casos les dones són majoria.

A l'any 2001 la població femenina "sense estudis", és a dir que han quedat excloses del sistema educatiu representa el 12'9% de la població enfront al 9'2% de la població masculina. De la mateixa manera, el grup de dones amb "estudis superiors" es mes ampli que el dels homes: la població femenina amb un perfil educatiu alt es situa en un 13.6%, mentre que la masculina en un 12.4%.

Gràfic 52: Nivell d'instrucció de la població i sexe (2001).

Gràfic de elaboració pròpia a partir de dades de idescat (2001).

6.2. Centres educatius

Arenys de Mar té diversos centres escolars: El CEIP Joan Maragall i el CEIP Sinera són els dos centres públics de primària. L'IES Els Tres Turons, amb uns 700 alumnes i 60 professores i professors, ofereix els estudis de secundària, batxillerat i cicles formatius. En l'àmbit privat trobem La Presentació que engloba primària, secundària, batxillerat i CF. La vila també compta amb una escola bressol municipal, distribuïts en dos edificis (Cassà i Raureta), i una escola bressol concertada (Maricel).

La cobertura dels serveis educatius, segons el número de centres i el sexe de la persona encarregada de la direcció, al municipi d' Arenys de Mar a l'any 2007 es mostra a la taula següent:

Taula 53 : Centres educatius

CENTRE	NUMERO	DIRECCIÓ
Educació infantil pública	1	1 dona
Educació infantil privat	2	2 dones
Educació infantil concertada	1	1 dona
Educació primària pública	2	1 home 1 dona
Educació primària concertada	1	1 dona
Educació secundària públic	1	1 home
Educació secundària privada	1	1 home
Educació secundària concertada	0	
Centre d'educació especial	0	

Taula d'elaboració pròpia a partir de a partir de dades del Ajuntament de Arenys de Mar.

Pel que fa a les places públiques disponible registrades a l'any 2004:

Taula 54: places d'Educació 2004

Places d'Educació	PÚBLIC	PRIVAT	TOTAL
Infantil i primària	316	224	540
Secundària	344	364	708
Especial	0	0	0

- SERVEIS PER A LA CURA DELS INFANTS (de 0 a 3 anys)

Al municipi de Arenys de Mar hi ha 4 llars d'infants, 1 municipal (La Raureta), 1 concertada (Maricel) i 2 privades (Anglans i Barrufets) Els 4 centres estan dirigits per dones.

Recentment l'edifici de la escola Bressol municipal ha sigut reformat i això ha permès ubicar-hi una nova aula de nadons. Actualment, està formada per 9 aules i hi treballen 15 educadores i educadors. Tot i aixó, els resultats del taller amb les dones, posen en evidència la manca de llars d'infants públiques i la necessitat d'incrementar las places per la cura de nenes i nens de 0/3 anys. També s'assenyala com problemàtic la ubicació dels centres i la falta de transport públic per arribar-hi. Per últim les dones indiquen que els horaris (de 9-17) no son compatibles amb els horaris laborals de pares i mares i que el preu de les llars d'infants privades es molt car.

- SERVEIS PER A LA CURA DE NENS I NENES (de 3 a 12 anys):

Al municipi hi ha 3 centres escolars de primària: una escola concertada (La Presentació) i 2 públiques (CEIP Joan Maragall i CEIP Sinera).

El CEIP Sinera és dirigida per un home, mentre que els càrrecs de cap d'estudis i de secretaria estan ocupats per una dona. D'altra banda tant les tutores com les coordinadores son prevalentment dones.

La CEIP Joan Maragall, té una llarga història al municipi i actualment fa front a l'educació de gairebé set-cents alumnes. Està dirigida per una dona, així com dones són la secretària i la cap d'estudis. Destaca també que hi ha una majoria de dones entre les persones representants del sector dels pares i mares (3 dones i 2 homes) i que són totes dones les representants del sector de les i els mestres. Els tres centres han començat el curs amb ràtios d'alumnes a les aules molt altes. L'ajuntament té pendent acabar les obres d'ampliació del CEIP Joan Maragall, que actualment ha pogut utilitzar les aules renovades d'infantil, a l'antic edifici Anna Maria Ravell i l'obra del nou edifici del CEIP Sinera.

Els resultats del taller posen en evidència que les dones expressen la seva preocupació sobre la gestió dels recursos per fer front a l'augment de nenes i nens en edat escolar que viuen al municipi, així com els reptes que suposa potenciar una escola pública integradora i de qualitat.. També assenyalen la necessitat d' incrementar les places per la cura de nenes i nens de 3/12 anys.

D'altra banda es considera necessària l'ampliació dels recursos i equipaments per a les nenes i nens després de l'horari escolar (de 17:00h a 20:00h), així com l'organització d'activitats extraescolars.

Concretament es proposa la creació d'una ludoteca publica i/o d' un casal, actualment en mans privades.

- EDUCACIÓ SECUNDARIA, BATXILLERAT, CICLES FORMATIUS

Al municipi hi ha una escola concertada (La Presentació) que ofereix Batxillerat i un centre d'educació secundària, Batxillerat i cicles formatius, el IES Els Tres Turons. El centre està dirigit per un home. En aquest cas també són homes el cap d'estudis i el secretari. Hi ha una sola dona que forma part de l'equip directiu amb la funció de coordinadora pedagògica. Pel que fa a la plantilla del professorat del curs 2007/2008 cal destacar que d' un total de 55 persones només hi ha 7 homes, es a dir el 88% del professorat son dones. Les representants del sector de pares i mares son totes dones (3 dones).

Si mirem les dades que fan referència a la distribució de l'alumnat d'ESO (tant a centres públics com privats) al curs 2006/2007, podem observar que d' un total de 711 alumnes, hi ha un 50% de noies i un 50% de noies i que un 8 % son noies i nois amb nacionalitat estrangera.(Pla de Joventut). Els resultats del taller posen en evidència que les dones expressen la seva preocupació per l'ocupació desbordada de places de l'Institut Públic IES Tres Turons.

No tenim dades que ens permetin valorar els biaixos de gènere que poden apareixer, sobretot, en la distribució de l'alumnat un cop superada l'Educació Secundària i especialment en el Cicles Formatius de Grau Mitjà i Superior

Tot i considerant les limitacions d'intervenció que els ens municipals tenen en aquest àmbit, la diversificació de l'oferta de Cicles Formatius és una qüestió que hauria de ser abordada. En aquest sentit també cal treballar per acabar amb l'associació de determinades formacions a un o altre sexe.

- SERVEIS PER A LA ATENCIÓ A LA POBLACIÓ JOVE

L'alcaldia d'Arenys de Mar té delegades les polítiques de joventut a la Regidoria d'Infància i Joventut, que en aquest mandat 2007-2010 coincideix amb la mateixa persona que té les delegacions d'Educació.

La regidoria que existeix dels anys 80 compta dels 90 amb una persona tècnica de joventut, un Servei D'informació Juvenil (SIJ) i l' Espai Jove Calisay. També desenvolupa accions de dinamització als IES.

La regidoria d'Infància i Joventut concreta el seu treball d'acord amb els eixos del Pla nacional de joventut que intenten donar resposta a les necessitats culturals i vivencials i també a les necessitats materials per l'autonomia de les i els joves. Cal destacar que en el primer Pla de Joventut 2005-2007 es plantejaven algunes accions que tenien expressament en compte la perspectiva de gènere. Entre les accions en l'àmbit de salut es preveien campanyes d'informació sobre els mètodes anticonceptius i la prevenció d'embarassos no desitjats i sobre la prevenció d'estereotips sexistes, les relacions abusives i la violència de gènere. D'altra banda en l'àmbit del associacionisme, es va promoure l'igualtat d'oportunitats en el disseny dels programes i accions dirigides a les i els joves. En aquest sentit el Pla de joventut representa també una de les primeres col·laboració transversal realitzada per la Regidoria de la Dona.

Dintre dels equipaments públics del municipi, hi ha alguns que son destinats exclusivament al conjunt de la joventut d'Arenys de Mar: equiparació de l' Espai Jove al Calisay i del casal de gent jove a la Raureta.

1. El Punt d'Informació Juvenil:

El Punt d'Informació Juvenil va ser inaugurat l'any 1992 i, després de recórrer diferents ubicacions, actualment ocupa la planta baixa del Calisay. El personal del Punt d'Informació Juvenil atén tot tipus de qüestions relacionades amb les i els joves.

El ventall de serveis que ofereix és molt ampli. Fa d'altaveu d'iniciatives de grups, difon l'agenda d'activitats (música, teatre, cinema alternatiu), dóna informació de premis i concursos, ja siguin literaris, artístics i musicals; i és el punt de trobada de tot tipus d'informació i d'assessorament en temes diversos: ensenyament reglat i no reglat, formació de persones d'adultes, ajudes d'accés a l'habitatge, salut, natura, excursions, rutes, viatgeteca o xarxa d'albergs. També té molta demanda el racó d'Internet, amb tres ordinadors, que ofereix la possibilitat de connectar-se gratuïtament a la xarxa. A més, el personal del servei assessora individualment les i els alumnes de 12 a 18 anys que tenen dubtes respecte quina direcció han de donar a la seva formació. De fet, les consultes més habituals tenen a veure amb l'oferta educativa. A més, s'organitzen cursos de formació en el lleure i disposa de borses de treball per fer de cangur, donar classes particulars, fer de monitors o monitores etc.

2. Espai Jove :

Des de l'estiu del 2005, les i els joves d'Arenys de Mar disposen d'un nou espai: l'Espai Jove. Una sala que ha estat reformada íntegrament perquè els nois i noies es trobin i organitzin activitats. Tot i així la falta d'equipaments per les i els joves és un dels punts on s'han concentrat la major part de les preocupacions de les dones, que assenyalen la manca de tot tipus de serveis i espais lúdics i artístics per al jovent. Concretament es creu recomanable, l'ampliació de l'Espai Jove que es considera petit per les exigències de les i els joves del municipi.

- FORMACIÓ PER PERSONES ADULTES:

Al Municipi de Arenys de Mar hi ha una Escola de formació de persones adultes (l'Aula de Formació D'adults d'Arenys de Mar), situada a les aules del CC Calisay. La oferta formativa consisteix en Ensenyaments inicials basics (català, castella, informatica) i Formació basica. També cal assenyalar que, des del Servei de català, es realitzen 3 cursos de llengua catalana gestionats pel Consorci de Mataró. Tot i que no tenim dades quantitatives exactes, les i els responsables del Serveis assenyalen que la major part de l' alumnat acostumen a ser dones. Aquesta sobrerepresentació pot ser derivada, per una banda, per les limitacions en l'accés a l'educació formal que es van trobar moltes de les dones que assisteixen a aquests cursos. Restriccions que sovint patien més elles que els seus companys homes. Per l'altra, cal tenir present que cada cop són menys els obstacles que impedeixen a les dones desenvolupar la seva formació i cultivar els seus propis interessos, més enllà de les seves responsabilitats com a mare, filla, esposa o companya.

6.3 Coeducació

Al Municipi d'Arenys de Mar existeixen varies iniciatives per a fomentar la Coeducació i promoure practiques educatives "on les creences, els valors ètics i socials siguin replantejats per tal de canviar les formes de relació en l'àmbit escolar, familiar, d'amistat i sexual amb nens i nenes i entre les/els joves per a que siguin igualitàries".

La Regidoria de la Dona està treballant coordinadament amb la Regidoria d'Educació, la Regidoria de Joventut, el Consell Educatiu Municipal, les AMPA, el professorat i l'alumnat. per promoure una política educativa que fomenti la igualtat entre dones i homes a les escoles del municipi.

D'una banda s'està treballant per detectar l'anomenat currículum ocult a les escoles -és a dir, el conjunt de normes, actituds, expectatives, creences i practiques que hi són de forma inconscient en les estructures i el funcionament de les escoles, i també en les famílies - i substituir-ho per un treball paritari

basat en la igualtat de gènere. Concretament, la intervenció consisteix en la planificació de varies campanyes de sensibilització i tallers dirigits al professorat i pares i mares per prevenir i conscienciar sobre els estereotips socials marcats, com prevenir les violències i microviolències sexistes al centres.

Durant el 2007 i 2008 es van realitzar les següents activitats:

- Taller sobre *Estereotips de Gènere* al Espai Jove per a l'alumnat d'entre 13 i 16 anys de les escoles d'Arenys de Mar, 14 de març de 2008.
- Realització de campanyes de sensibilització a les escoles d'Arenys de Mar: al voltant del 8 de març de 2007 es van realitzar activitats a les dues escoles de primària d'Arenys de Mar, CEIP Sinera i CEIP Joan Maragall, i a l'Institut Tres Turons d'Arenys de Mar.

D'altra banda cal destacar que el CEIP Sinera i Joan Maragall compten amb la figura de la coeducadora i que el Projecte educatiu del CEIP Joan Maragall, inclou expressament entre els seus trets d'identitat el principi d'igualtat / coeducació i es proposa incaminar l'activitat educadora vers l'eliminació de "qualsevol discriminació per raó de sexe dins d'un règim de coeducació real i efectiu".

Cal seguir treballant en aquesta línia per modificar els valors que perpetuen les discriminacions i subordinacions envers les dones. Val a dir, però, que històricament s'ha entès la coeducació com a l'obertura de l'educació que rebien els nois a les noies. Així doncs, són molts els estudis que apunten que la implantació de l'escola mixta va derivar en una exclusió dels coneixements que tradicionalment s'havien impartit en les escoles exclusivament de dones i en l'aplicació del model de les escoles de nois a tots els infants en edat escolar.

La institució escolar és doncs un exemple més de com la igualtat, tradicionalment, ha sigut entesa com una equiparació de les dones als homes, en tot allò formal.

La coeducació, en canvi, va més enllà d'una escola basada en la igualtat formal. S'ha d'entendre com l'acció educadora que valora indistintament l'experiència i l'aportació social i cultural de les dones i els homes, reconeix i respecta la diferència sense silenciar-la ni jerarquitzar-la i tracta sense estereotips actituds i aptituds per tal de construir una societat sense jerarquies culturals i socials entre homes i dones.

La coeducació, per tant, ha d'esdevenir una mesura cabdal per la construcció d'una societat no androcèntrica i no sexista, i és imprescindible per erradicar la violència masclista. També cal tenir present que l'educació va més enllà de la institució escolar. És la comunitat educativa en general, -institucions i entitats dedicades a l'educació, formació i lleure, i les famílies en particular- els àmbits des d'on s'ha d'impulsar un canvi de valors que trenqui amb els estereotips sexistes.

6.4. Producció cultural de les dones.

En referència a les polítiques desenvolupades per incorporar els sabers de les dones i visibilitzar les seves aportacions :al món del coneixement i la cultura cal destacar:

- Exposicions:

L'Associació de Dones d'Arenys, conjuntament amb el Museu d'Arenys de Mar - i en aquesta darrera ocasió també amb la participació de la Regidoria de la Dona-, realitzen des de fa tres anys una exposició anual.

Aquestes exposicions s'enquadren dins del programa "Memòria de Dones", dedicada a la recerca i difusió per reactivar la memòria col·lectiva i individual sobre l'aportació femenina a la societat. Les exposicions organitzades van ser :

1. *"Aprent a ser dona... a l'escola, (2006)*

L'exposició disposa de plafons i lones d'informació general que contenen fotografies, textos i dibuixos (aportades per dones de diferents edats que han

treballat en el projecte) que mostren com des del món de l'escola s'ha anat dissenyant un model determinat del que s'entén per "ser dona".

L'exposició està estructurada i ambientada segons l'escola de cada generació, en tres etapes: *l'escola franquista*, confessional i autoritària; *l'escola de la democràcia*, que va possibilitar, entre d'altres coses, la transferència de les competències educatives a Catalunya, l'ús del català a l'aula, la no obligatorietat de la religió catòlica, l'educació pública de qualitat, l'obligatorietat d'escolarització fins als 14 anys i les escoles mixtes,; i per últim *l'escola actual*, amb l'escolaritat obligatòria dins als 16 anys, que té en compte, teòricament, la igualtat de gènere, els moviments migratoris i les noves maneres de comunicació i d'informació.

Va acompanyada d'una explicació escrita, flyer, bibliografia, (catàlegs exhaurits, disponible un volum plastificat per a consultes

2. *"Benvingudes a la il·lusió: la trampa de la publicitat" (2007)*

Dedicada al tema de la publicitat, l'exposició és una denúncia de com la publicitat actual contribueix a perpetrar estereotips de gènere. Aquesta mostra també conté un decàleg elaborat per "l'Observatorio Andaluz de la Publicidad No Sexista" de "l'Instituto Andaluz de la Mujer" que serveix per identificar el sexisme en la publicitat.

3. *"Submergides en la feina, el treball femení "en negre" dins el món del tèxtil" (2008)*

L'exposició tracta sobre el treball femení sense contractació, que és i ha estat un fet comú dins el tèxtil. La indústria del tèxtil ha estat tradicionalment un dels sectors més importants de l'economia catalana, molt present a Arenys de Mar i la comarca del Maresme. Al voltant de la fàbrica, a més de les treballadores contractades, es va desenvolupar una xarxa de treball paral·lela, no declarada que ocupava a moltes dones. Aquestes dones majoritàriament realitzaven la feina a casa o bé en petits tallers sense disposar dels beneficis d'un contracte legal. L'exposició vol mostrar el treball que realitzaven les dones a casa seva o als tallers: la seva evolució des dels anys 40 fins a l'actualitat, la seva

incidència en la vida i en l'economia familiar i les relacions que s'establien. El treball s'ha basat en la col·laboració i la participació de les dones d'Arenys de Mar. A través de la participació ciutadana s'ha pogut recopilar peces, fotografies, documents i materials. També s'han realitzat enquestes a totes les dones que ens han volgut explicar la seva experiència.

Cal destacar que totes aquestes exposicions i les publicacions que s'han generat han estat possibles amb la col·laboració de la Regidoria de Participació Ciutadana en les dues primeres edicions i la Regidoria de la Dona a l'any 2008. Però sobretot aquest projecte es pot fer realitat gràcies a la generositat i la col·laboració de les dones que ens han proporcionat testimonis, objectes, fotografies, en definitiva fragments de la seva història. També l'associació va comptar amb el suport com la Regidoria de Cultura, la Biblioteca Pare Fidel Fita i la Diputació de Barcelona.

- Publicacions:

La col·lecció Quaderns d'Estudis de l'Ajuntament d'Arenys de Mar ha dedicat els següents monogràfics a reconèixer l'aportació cultural de les dones:

1. *“Esyllt T. Lawrence, filla adoptiva de la Vila d'Arenys”*, Quaderns d'estudis, núm. 4, setembre 1957, Ajuntament d'Arenys de Mar
2. *“Les puntes al coixí”, la història i el treball de les puntaires d'Arenys de Mar* Quaderns d'estudis, núm. 11, maig del 2008, Ajuntament d'Arenys de Mar

D'altra banda les exposicions van acompanyades de publicacions que recullen una explicació escrita de la mateixa i de l'edició d'un catàleg.

- Altres iniciatives

Al municipi hi ha varies iniciatives dirigides a fomentar la participació de les dones en l'àmbit de la creació i la producció artística. Així, al voltant de la commemoració del 8 de març, la Regidoria de la Dona, en col·laboració amb l'Associació de Dones per la igualtat i la Regidoria de Cultura, el Museu d'Arenys i la Biblioteca P. Fidel Fita fa difusió en un marc cultural i festiu de música i dansa creada i interpretada per dones.

A continuació es detallen les activitats realitzades a l' any 2008:

- 1 de març : Inauguració de l'exposició *Pinzells de dona: Nefer Ann Meade, Sanz Soto, Montse Badia i Montse Roig*. Sala d'Exposicions del C.C.Calisay.
- Actuació del Grup de Dones de *Rocafonda* que interpretaren peces del seu disc *Cançons d'Arreu del Món*.
- 8 març : Acte de commemoració del Dia de la Dona Treballadora Lectura del Manifest, espectacle de dansa i poesia i presentació del llibre *Les dones i el treball a Catalunya: mites i certeses* de la professora Teresa Torns en col·laboració amb Pilar Carrasquer, Sònia Parella i Carolina Recio. Se'n lliuraren exemplars gratuïts a les persones assistents, a les 18.30 h, a l'Auditori J.M. Arnau, C.C. Calisay.
- 10 març : *Tertúlia Literària* del llibre *Júlia* d'Isabel Clara Simó. Conduïa la tertúlia Lourdes Cazorla, a les 19.00 h, a la Biblioteca Pare Fidel Fita.
- 13 març : *Hora del Conte* per a nenes i nens a càrrec de Maribel Illescas, a les 18.00 h a la Biblioteca Pare Fidel Fita

Cal destacar també que la Regidoria de Cultura compra una sèrie de volums de llibres d'interès per a la promoció cultural del municipi d'Arenys de Mar i disposa d'aquest fons reservat per vendre'l al públic directament, per facilitar exemplars a les principals entitats culturals i centres educatius del municipi, i per lliurar alguns d'aquets llibres com obsequis a personalitats destacades o grups d'escolars que visiten Arenys de Mar.

En aquest fons es troben els següents llibres escrits per autores arenyenques o de temàtica de dones:

- ROSARIO MONTOZA: *Cuina de mercat al meu estil*, Arenys de Mar (2007)
- NATHALIE PONS ROUSSEL: *La Laia i el vent*, editorial Casals (2007)
- MARIA ASSUMPCIÓ RIBAS: *Cues de pansa*, Edicions de la Magrana (1994)
- ASSUMPTA MERCADER i LÍDIA MASSÓ: *L'arca d'un mariner d'Arenys de Mar*
- MARIA ANTÒNIA SOLÈ: *Arenyots*, edicions l'Aixernador (1995)
- LOLA SIMARRO i NÚRIA MAROT: *El Ret-fi català o puntes d'Arenys*, Ed. Els llibres del Set-ciències
- *Esyllt T. Lawrence, filla adoptiva de la Vila d'Arenys*, Quaderns d'estudis, núm. 4, setembre 1957, Ajuntament d'Arenys de Mar

Per últim cal destacar que actualment la Regidoria de la Dona amb la col·laboració de la Biblioteca Pare Fidel Fita esta elaborant una guia i programant una sèrie d'actes i tertúlies literàries per promocionar el reconeixement de les d'autores arenyenques i la seva obra.

En aquest sentit cal seguir treballant per augmentar les mesures dirigides a visibilitzar les dones al llarg de la història; així com a valorar el seu paper en tot allò que ha passat i continua passant al municipi. Augmentar les ofertes que permetin jugar un paper protagonista a les dones, en tots els àmbits culturals, artístics, tècnics o científics, és quelcom que pot facilitar aquesta visibilització.

6.5 Característiques de les festivitats i tradicions culturals que se celebren al municipi d'Arenys de Mar

La Festa Major és per Sant Zenon, el 9 de juliol, amb un extens programa d'activitats culturals i festives i amb ofici en honor al sant i castell de focs d'artifici a la platja. Els gegants i les gegantes d'Arenys surten en cercavila en diversos moments d'aquestes festes. Són cèlebres entre els nens i les nenes d'Arenys que viuen intensament les sortides d'en Tallaferro i la Flor d'Alba, en Roc i la Maria, l'Elm i la Carmeta, els sis gegants i gegantes d'Arenys de Mar que la nit del 14 d'agost fan una sortida nocturna que recorre tots els carrers i acaba amb un ball al port d'Arenys.

El dia 16 d'agost Arenys de Mar celebra el vot de vila, en honor a Sant Roc, que l'any 1607 va alliberar el poble de la pesta. Des d'aleshores els nois joves i solters de la vila -els macips- surten cada 16 d'agost per reproduir l'acte de benedicció que el sant de Montpeller va fer a Arenys de Mar. Vestits amb pantaló i camisa blanca, faixa vermella, picarols a les cames, espardenyes de veta i amb l'almorratxa a la mà (recipient de vidre proveït de quatre brocs), els macips i les macipes (el 16 d'agost de 2006 va ser la primera vegada que les noies també van empunyar una almorratxa, ja que fins ara tenien el paper de captadores, és a dir, anaven amb la barretina recollint els diners que els ciutadans donaven) ruixen amb aigua d'alfàbrega tots aquells que es troben pel camí i "beneint-los".

L'antic ball de plaça, la dansa d'Arenys de Mar és integrant de la festa tradicional de Sant Roc i ha passat a ser un costum molt consolidat. Un altre acte que continua celebrant-se any rere any al municipi és l'Elecció de la Pubilla i l'Hereu i fins i tot, des de 1957 existeix una agrupació de Pubilles d'Arenys de Mar.

Altres cites culturals importants són la Trobada de Puntaires, que per la primavera concentra centenars d'artesanes fent puntes al coixí; el Festival de Jazz, que se celebra de finals de juliol a finals d'agost al pati del Calisay; i les jornades gastronòmiques del Calamarenys, que durant la segona quinzena

d'octubre cuina els millors calamars d'Arenys als fogons dels restaurants de la vila.

Per últim, cal destacar que com a festivitat anual, se celebra amb una forta participació social el 8 del març. En la programació d'actes també hi participen la Regidoria de Cultura, la Regidoria de La Dona i la Biblioteca P. Fidel Fita. En el 2008 s'ha programat diversos actes de difusió entorn les desigualtats / la igualtat de gènere.

6.6 Carrers dedicats a la memòria d'una dona:

Una forma que històricament es fa servir per donar importància o homenatjar a les persones protagonistes de cada territori, és posar el seu nom a places, carrers o edificis. En aquest sentit trobem una forta infrarepresentació de les dones

A tall d'exemple trobem, que Arenys de Mar els carrers dedicats a la memòria d'una dona són tant sols els següents:

- El carrer d'Anna Mª Ravell, fundadora de la institució de les Franciscanes missioneres de la immaculada concepció i de l'ordre franciscana missioneres descalces al segle XIX.
- Plaça Mare Paula Montalt, Convent de Clarisses
- Els carrers de Sta. Clara, Sta. Llúcia, Sta. Maria i Sta. Rita
- (Previst dedicar un carrer a l'escriptora l'Esyllt T. Lawrence)

Per contra, la resta de carrers són dedicats a la memòria d'un home. A més, també és destacable la prevalença de noms masculins en tot el que són centres escolars, centres esportius, Centres Cívics.

Pel que fa a la majoria d'actes de reconeixement a personalitats que han sigut importants per la Vila cal destacar que les dones hi són poc presents. Les

principals dones que formen part de la memòria històrica d'Arenys són dues fundadores d'institucions religioses i l'escriptora i lingüística gal·lesa Essylt Thomas Lawrence, nomenada filla adoptiva de la Vila d'Arenys de Mar. El major reconeixement al treball de les dones recau en les puntaires. Però les dones sempre han format part dels esdeveniments històrics. És imprescindible estudiar quin a sigut el seu protagonisme i quines tasques i aportacions han desenvolupat, més enllà del seu paper com a mares, monges o santes.

6.7 Equipaments culturals

Les activitats culturals tenen una llarga trajectòria a Arenys de Mar. Els nous ajuntaments democràtics, sorgits del desmantellament de la dictadura del general Franco, van afavorir amb el temps varies iniciatives. El 1979, es crea Ràdio Arenys, degana de les emissores municipals de Catalunya. L'historiador Josep Maria Pons i Guri dona un fort impuls a l'Arxiu Històric Fidel Fita, que guarda els fons documentals més antics conservats a la comarca. S'obren dues seccions del Museu municipal: la de Puntetes, amb una de les millors col·leccions d'Europa, iniciada amb una donació de Frederic Marès; i la de Mineralogia, donació de Joaquim Mollfulleda. El 17 de novembre de 1996, s'inaugura la nova seu de la Biblioteca Pare Fidel Fita.

Actualment, l'Àrea de Cultura, desenvolupa un nombre important d'activitats culturals adreçades al conjunt de la vila, i posa a l'abast de les ciutadanes i ciutadans d'Arenys de mar diferents equipaments culturals municipals.

Entre els equipaments culturals trobem :

- **Museu d'Arenys de Mar** : El Museu d'Arenys de Mar està situat a dos interessants edificis històrics. Al número 43 del carrer de l'Església, hi ha el Museu Marès de la Punta i El Museu Mollfulleda de Mineralogia. També cal assenyalar el Fons Fidel Fita

- **Biblioteca d'Arenys de Mar**
- **Arxiu Municipal d'Arenys de Mar**
- **Centre de Documentació i Estudi Salvador Espriu**
- **La Sala Municipal d'Exposicions Lloveras**
- **El teatre municipal d'Arenys de Mar**
- **El Calisay** : Un altre dels grans equipaments de la vila és el Centre Cultural Calisay, ubicat a les instal·lacions de l'antiga fàbrica de licor Calisay d'Arenys de Mar,(Carrer Riera Pare Fita, 31). L'any 1996 l'Ajuntament d'Arenys de Mar va adquirir l'immoble amb la idea de crear un centre que fos el motor dinamitzador de l'activitat cultural de la població i la seu de diversos serveis que, de forma precària, estaven en altres indrets de la població. Tot i que el funcionament del Centre encara no ha arribat al 100% actualment es poden trobar els següents serveis:
 - Ràdio Arenys de Mar
 - L'Escola Municipal de Música Carles G Vidiella
 - La Regidoria de Cultura
 - El Servei d'Informació Juvenil
 - L'Espai Jove
 - L'Espai de la Gent Gran.

El Centre disposa també d'uns espais comuns que estan a disposició d'entitats públiques o privades:

- **Auditori Josep Ma. Arnau:** espai destinat a conferències i equipat amb 130 cadires, equip de so, canó de projeccions, vídeo-DVD i connexió a internet.
- **Sala Noble:** espai de conferències equipat amb 60 cadires, equip de so, vídeo-DVD, canó de projecció i connexió a internet.
- **Sala Gran de l'Espai d'Entitats:** espai destinat a tallers i reunions equipada amb taules per a 35 persones, pissarra i connexió a internet.

La cessió de l'espai es renova cada any. En aquests moments ja gaudeixen d'aquests despatxos:

- L'Associació de Puntaires Flor d'Alba
 - L'Aula d'Extensió Universitària
 - L'Associació de Dones per la Igualtat
 - L'Associació Veïnal del Nucli Antic (AVANA)
 - L'Associació AprenemL'Aula Municipal de Formació d'Adults
 - El Defensor del Ciutadà
 - El Centre d'Estudis Josep Baralt
-
- **Aula de l'Espai d'Entitats:** espai destinat a cursos i reunions equipat amb taules per a 15 persones, pissarra i connexió a Internet.
 - **Sala de Reunions:** espai destinat a les reunions de les juntes directives de les entitats, associacions, col·lectius..., tinguin o no la seva seu social al C.C.Calisay, equipada amb una taula per a 12 persones i connexió a Internet
 - **Sala Polivalent:** espai destinat a actes de gran format, equipada amb un escenari de 6 x 4 metres, 3 focus, equip de so, 500 cadires i 20 taules
 - **Pati:** espai destinat a activitats a l'aire lliure i esbarjo.

No existeixen dades segregades per sexe que permetin analitzar quina és la participació de les dones. Caldria potenciar la recollida d'aquestes dades, per tal de fer front a les mancances que es puguin detectar.

7. DISSENY DE LA CIUTAT I DEL TERRITORI

La planificació urbana ha de tenir present la idea d'identificació entre espai urbà i usos quotidians que les persones fan de la ciutat en el desenvolupament de les seves relacions personals, laborals, socials, culturals o d'oci.

L'organització urbanística i territorial dels pobles i ciutats s'ha realitzat, i se segueix realitzant, en funció de l'organització del treball productiu.

Malgrat la seva pretesa neutralitat, aquest model d'organització urbana té un marcat caire androcèntric, que desvetlla que les necessitats de totes aquelles persones que no realitzen activitats remunerades han estat relegades o deixades en un segon pla..

Els equipaments sanitaris, els espais de recollida dels infants a la sortida de l'escola, els parcs, els transports públics, la il·luminació dels carrers etc... són alguns dels temes en els que cal pensar des d'una altra perspectiva que tingui en compte la veu de tota la ciutadania.

No es té present que sovint són les dones les que fan un ús més intensiu de l'espai urbà, donat que són elles les que realitzen les compres per la llar, els tràmits i les gestions pel que fa la sanitat, van a buscar als infants a l'escola, etc. Són elles, per tant, les que utilitzen més el carrer, els transports públics, així com els serveis en general. En conseqüència són les seves experiències les que haurien d'ocupar un espai privilegiat alhora de definir les polítiques urbanístiques que marquen com ha de ser la seva ciutat.

Així doncs, cal que el disseny, la planificació, l'organització i l'ús dels espais i equipaments integrin la perspectiva de gènere.

7.1. L'estructura urbana d'Arenys de Mar

Amb una superfície de 6,5 quilòmetres quadrats, Arenys de Mar és un dels municipis principals de la comarca del Maresme. El nucli urbà d'Arenys de Mar és situa a 40 km de Barcelona, entre Caldes d'Estrac, Arenys de Munt i Sant Iscle. La proximitat de la metròpoli barcelonina i els fluxos demogràfics dels darrers anys no han afectat el caràcter que li ha donat ser un poble petit que ha anat creixent equilibradament. La Riera estructura el nucli urbà d'Arenys de Mar i la població es reparteix als dos costats deixant en el mig la Rambla. Eix i centre comercial de tota l'activitat local.

A mitja Riera, a uns quants metres de la placeta de l'Església, hi ha el Mercat, obert tots els matins i algunes tardes. A l'interior, el batibull de gent i l'activitat són constants.

Arenys és capital del seu partit judicial i té establerts a la vila els principals serveis de l'administració pública. Hi ha una Àrea Bàsica de Salut.

El fet que la major part dels serveis es situïn a la part alta de la vila dificulta el seu accés a les persones que habiten a les altres zones de la vila. La manca de transports públics, agreuja aquesta situació especialment per les persones grans, majoritàriament dones i les persones amb mobilitat reduïda.

La zona costera, degut a l'afluència de turistes, especialment a la zona portuària i de les platges és una zona amb molts serveis, encara que aquests estan més dirigides al turisme que a les necessitats quotidianes de les persones que viuen al poble. Evidentment, l'afluència de turisme és la que defineix l'activitat a la que es dedica molta de la població d'Arenys.

El fet que resulti un lloc perfecte per a passar les vacances, degut a la proximitat al mar i als pocs kilòmetres que està de Barcelona, fa que hi hagi una quantitat important d'habitatges de segona residència i proliferin dia a dia les noves zones residencials, així com les urbanitzacions separades del nucli urbà.

En general els aspectes urbanístics han sigut un dels punts on s'han concentrat la major part de les demandes de les dones que viuen al municipi i que van participar en el taller. Concretament es creu que s'ha de:

- 1) Crear aparcaments gratuïts i reduir els preus dels aparcaments en zona blava. Expliquen que la despesa en aparcaments pot esdevenir una mitjana entre 7 i 8 euros diaris.
- 2) Millorar el estat de les voreres.
- 3) Eliminar les barreres arquitectòniques i adaptar els accessos per a les persones amb discapacitats físiques.
- 4) Crear passos zebra i millorar la il·luminació en algunes zones (Banco Popular) .
- 5) Millorar la il·luminació als passos zebra (els cotxes no veuen les persones que creuen el carrer).
- 6) Crear espais infantils adequats

7.2 Transports públics

A 40 km de Barcelona el nucli urbà d'Arenys de Mar està comunicat per la carretera N-II o l'autopista A-19. També s'hi pot arribar amb el tren de rodalies (línia C-1), de manera que es pot arribar des del centre de Barcelona (Plaça de Catalunya) a Arenys en 50 minuts.

La carretera C-61 manté les comunicacions cap a l'interior, a través de Collsacreu, amb l'autopista AP-7 (sortida de Sant Celoni). Girona és a 60 km i

Montserrat a una hora llarga de viatge. L'aeroport de Barcelona és a 56 km i el de Girona-Costa Brava a 40 km.

El municipi compta amb varies línies d'autobusos intermunicipals, diürnes i nocturnes, que inclouen Arenys de Mar com a punt de pas i parada en els seus itineraris.

Pel que fa al disseny dels recorreguts i a la seva implantació al territori, en el taller s'assenyala que manca un recorregut del transport públic radial tipus microbús per tenir accés a tots els carrerons de dins del poble. Actualment l'autobús passa únicament per la Riera i cada ½ hora. També s'assenyala, que es podria millorar la informació sobre els horaris dels autobusos, ja que en les parades no hi ha cap indicació.

La implantació d'un microbús intern podria garantir una millor accessibilitat als serveis de proximitat com ara, per exemple, el CAP, el cementiri, els supermercats, la piscina i les escoles.

7.3 Percepció de la seguretat:

Aplicar la perspectiva de gènere al disseny de les ciutats significa fer canvis en els plantejaments de l'urbanisme actual. Cal introduir temes importants de la vida quotidiana, com és la percepció de la seguretat de les dones. La percepció de seguretat pels homes i per les dones és diferent. Els perills que manifesten les dones a zones fosques, poc poblades i aïllades, són perills potencials per a homes, per a dones, per a nens i nenes, per a la població en general i això és un dels motius que fa que sigui molt important incorporar la perspectiva de gènere en la planificació de les ciutats. Una ciutat segura per a les dones és una ciutat segura per a tothom.

Des de les entrevistes realitzades emergeix que espais i temps són dimensions menys àmplies per a les dones que per als homes: hi ha menys llocs en els quals les dones se senten lliures i segures (parcs, carrers isolats..) i en general, la nit segueix sent en gran part reclusa per les dones.

El resultat de les dones entrevistades en el taller posen en evidència que les dones d'Arenys de Mar tenen una percepció de seguretat en totes les zones del

centre del municipi. Diferent és, però, la percepció que es té de la zona de la platja, el cementiri, la Riera d'Arenys Nou, el Parc del Països Catalans i el camí entre el Pavelló d'Esports i el cementiri. La falta d'il·luminació fa que siguin llocs pocs freqüentats per a les dones, especialment en horari nocturn. Les urbanitzacions en general, també s'assenyalen com espais que es perceben com a més perillosos .

En aquest sentit caldria fer un estudi en profunditat de com afecta el disseny urbà en l'ús i la comoditat de les dones del municipi.

8. SALUT

L'objectiu de l'anàlisi de la realitat municipal en matèria de salut és detectar les tendències de gènere que es donen en l'àmbit de la salut, és a dir, quines malalties o trastorns afecten de forma diferenciada a homes i dones, quins recursos sanitaris hi ha al municipi i l'ús que fan els homes i les dones i quina és l'actuació municipal al respecte.

8.1 La salut a Arenys de Mar des d'una perspectiva de gènere

La salut de les dones i homes és diferent i és desigual. Diferent perquè hi ha factors biològics que es manifesten de forma diferent en la salut i en els riscos de malalties. Desigual perquè hi ha altres factors, explicats en part per raons de gènere, que afecten d'una manera injusta la salut de les dones. Existeixen diferències substancials entre els trastorns de salut que pateixen homes i dones. Més enllà de les diferències biològiques, els rols atribuïts i assumits per dones i homes en la societat tenen un paper important en l'explicació de l'estat de salut, les conductes i la utilització dels serveis sanitaris.

No disposem de dades sobre les diferents problemàtiques o malalties ateses en els ABS (Àrees Bàsiques de Salut) partint d'una perspectiva de gènere. D'altra banda no es té constància de la detecció, per part dels i les professionals de la salut, de necessitats diferenciades d'homes i dones en el Municipi de Arenys de Mar

En aquest apartat podem referir-nos a dades més generals de la província de Barcelona i de Catalunya, "Informe Salut Catalunya 2010: Conclusions en relació als factors determinants de la salut del Pla de Salut 2005", que ens mostren algunes de les diferències en el comportament entre homes i dones i en les respostes del sistema sanitari en relació a la variable de gènere:

- Les hospitalitzacions són més freqüents en homes, però la mortalitat posthospitalització és major en les dones. Això s'explica, en part, pel retard en el diagnòstic donada la diferent presentació dels símptomes en les dones i/o la menor freqüència de símptomes considerats típics des d'una perspectiva masculina.
- Si analitzem les causes de mortalitat a Catalunya, podem dir que en les dones la primera causa de mort són les malalties de l'aparell circulatori (un 39,6% del total de defuncions), seguides dels tumors (21,4%). Entre els homes, en canvi, els tumors causen el 33,1% de totes les defuncions i les malalties de l'aparell circulatori el 29,8%.
- En relació amb els estils de vida, els homes acostumen a realitzar qualsevol activitat física amb més freqüència i intensitat que les dones. Tanmateix, declaren en major proporció ser fumadors (tot i que entre els joves d'ambdós sexes s'equiparen els nivells) i tenir conductes de risc respecte al consum d'alcohol.
- La proporció de dones que realitzen activitats preventives, com ara la mesura de la pressió arterial o colesterol, és superior a la dels homes.
- Les dones tenen l'esperança de vida més elevada, però tant l'esperança de vida en bona salut com l'esperança de vida lliure de discapacitat és superior en els homes.
- Les dones presenten més prevalença de trastorns crònics, discapacitats, més probabilitat de patir mala salut mental i més limitacions per la realització de les activitats habituals de la vida quotidiana a totes les edats (excepte en la població de 0- 14 anys).
- En els darrers anys s'ha posat de manifest que les dones pateixen en major proporció que els homes alguns dels principals problemes emergents de salut, com són l'anorèxia i la bulímia, l'estrès per haver de compatibilitzar la vida laboral i familiar o les demències.

- Hi ha una major prescripció i consum de fàrmacs psicotròpics a les dones. Encara que la prevalença de trastorns ansiosos depressius en dones és superior a la dels homes, en ocasions, els professionals sanitaris tendeixen a tractar les dones amb fàrmacs sense realitzar el suficient esforç diagnòstic per identificar les causes reals dels seus problemes. Són molts els estudis que apunten que molts professionals sanitaris atribueixen símptomes físics a factors psicològics més fàcilment en les dones que en els homes.
- Els problemes que experimenten les dones poden ser més petits des d'un punt de vista mèdic però no ho són per a la vida quotidiana de les dones. Es parla de "l'iceberg de la morbiditat": la punta visible d'iceberg és masculina però la massa és femenina. La divisió social de rols que col·loca les dones en situació de desavantatge explicaria el pitjor estat de salut de les dones, caracteritzat per trastorns que no condueixen a la mort però que afecten al llarg de tota la vida. Els estils de vida dels homes, en canvi, serien responsables de les malalties que pateixen i els porten a la mort.

Pel que fa a les diferents franges d'edat, com es pot observar en el gràfic número 55 , destaquem :

- Les taxes de mortalitat en la franja d'1 a 14 anys disminueixen respecte l'anterior grup. Pels nens hi influeixen anomalies congènites i la leucèmia, mentre que en les nenes predominen per igual les anomalies congènites, les malalties del sistema nerviós i dels sentits, tumors malignes d'altres localitzacions. Tant en nens com nenes d'entre 5 i 14 anys les tumors malignes d'altres localitzacions són la principal causa de mortalitat, d'altra banda, els accidents de trànsit són també una causa de mortalitat.

- Entre els 15 i 34 anys destaquem, en ambdós sexes, els accidents de trànsit com a primera causa de mortalitat, tot i que entre els homes la dada és molt més alta. A tots dos grups tenim les causes externes com a segona causa. Entre els 15 i els 24 els suïcidis i autolesions es constitueix com la tercera causa de mortalitat, essent més elevada aquesta entre nois que entre les noies. Entre els 25 i 34 les malalties endocrines, de nutrició i immunitat, són les més elevades entre nois mentre que entre les noies apareix el tumors malignes de mama femenina com a causa destacada entre la resta. També podem veure com les primeres causes de mortalitat entre els homes de 35 a 44 anys són les malalties endocrines, de nutrició i immunitat, junt amb la resta de causes externes, els tumors malignes de tràquea, bronquis i pulmó i les malalties isquèmiques del cor. Mentre que per les dones la causa més destacada, amb diferència, són els tumors malignes de mama.
- Dels 44 als 64 anys en les dones es manté la presència de tumors de mama, i altres tumors malignes com a principal causa de la mort, a l'hora que s'afegeixen altres malalties del cor i la circulació pulmonar. En els homes, destaquen els tumors malignes pulmonars, de tràquea i bronquis.
- Entre els 65 i 74 anys hi ha una agudesa en els homes pel que fa als problemes de l'aparell respiratori, i es mantenen els problemes d'isquèmies, mentre que entre les dones s'afegeixen aquests últims i continuen els tumors de mama i les malalties cerebrovasculars.
- A partir dels 75 anys, els tumors de mama a les dones desapareixen per donar pas a malalties cerebrovasculars i altres malalties del cor i la circulació pulmonar. En el cas dels homes es mantenen les qüestions isquèmiques i cerebrovasculars

Taula 55. Principals causes de defunció, per grup d'edat a Catalunya, 1997-1998.

Edat	Causes	Taxa anual	Taxa anual
		per 100.000 dones	per 100.000 homes
< 1 any	Causes perinatales	139,55	160,72
	Anomalies congènites	98,51	68,88
	Altres malalties del cor i la circ. pulmonar	49,25	30,61
1 a 4 anys	Anomalies congènites	4,07	9,70
	M. Sistema Nerviós i òrgans dels sentits	4,07	1,94
	Tm d'altres localitzacions	4,07	1,94
	Leucèmia	2,03	3,88
	Altres malalties del cor i la circ. pulmonar	4,07	1,94
5 a 14 anys	Tm d'altres localitzacions	2,80	2,00
	Leucèmia	2,10	0,67
15 a 24 anys	Accidents de trànsit	0,70	1,33
	Accidents de trànsit	9,39	37,14
	Resta de causes externes	7,04	12,23
25 a 34 anys	Suïcidi i autolesions	1,41	5,89
	Accidents de trànsit	4,74	21,83
35 a 44 anys	Resta de causes externes	1,42	21,37
	Endocrines, nutrició i immunitat	5,69	12,54
	Endocrines, nutrició i immunitat	3,60	17,84
45 a 54 anys	Resta de causes externes	3,60	17,84
	Tm tràquea, bronquis i pulmó	1,54	16,31
	Altres malalties del cor i la circ. pulmonar	5,14	11,73
	Accidents de transit	3,60	13,26
	M. isquèmiques del cor	1,03	14,78
	Tm mama femenina	12,84	0
	Suïcidi i autolesions	1,54	11,22
55 a 64 anys	Tm tràquea, bronquis i pulmó	3,20	71,30
	M. isquèmiques del cor	3,84	40,03
	Tm mama femenina	38,43	0
	Tm d'altres localitzacions	16,65	20,02
65 a 74 anys	Tm tràquea, bronquis i pulmó	9,15	165,05
	M. isquèmiques del cor	19,83	93,63
	Tm d'altres localitzacions	37,37	53,17
	Altres malalties del cor i la circ. pulmonar	23,64	53,17
	M. cerebrovasculars	16,78	51,58
	Tm de localització no especificada	15,25	42,06
75 a 84 anys	Tm mama femenina	51,10	0
	M. isquèmiques del cor	123,77	333,26
85 a 94 anys	Tm tràquea, bronquis i pulmó	17,33	341,92

	Altres malalties del cor i la circ. Pulmonar	103,97	173,37
	M. cerebrovasculars Altres malalties del cor i la circ. Pulmonar	1089,98	1028,82
>74 anys	M. isquèmiques del cor	1027,88	851,63
		769,84	1117,42

Font: Pla de Salut de Catalunya 2002-2005

8.2 Serveis de Salut

Arenys de Mar pertany a la Regió Sanitària de Barcelona, que comprèn les comarques de l'Alt Penedès, Baix Llobregat, Barcelonès, Garraf, Maresme, Vallès Occidental i Vallès Oriental.

L'Àrea bàsica de salut d'Arenys de Mar està representada bàsicament per dones; comptem amb 47 dones i 9 homes. A més a més la direcció està formada per dones. Els serveis de caràcter socio-sanitaris que el CAP d'Arenys de Mar ofereix, són:

- Equip d'Atenció primària de Arenys de Mar.
- Servei d'Atenció Continuada de l'Equip d'Atenció Primària d'Arenys de Mar amb un horari d'atenció de 24 hores.
- Atenció a la Salut sexual i reproductiva amb diferents programes:
 1. Tarda Jove: Consulta oberta a les escoles de secundària on l'alumnat pot consultar qualsevol problema de salut que li preocupi. S'ofereix assessorament i, si cal, derivació.
 2. Control i seguiment de l'embaràs.
 3. Educació maternal.

4. Atenció al puerperi.
5. Planificació i Orientació Familiar.
6. Atenció ginecològica

- Programes preventius de consum de drogues.
- Programes de preventius del càncer de mama.

L'Hospital de referència per Arenys Mar ha passat a ser l'Hospital de Mataró. Tot i així, totes aquelles persones que tenen algun expedient obert a l'hospital de Calella, o que desitgin continuar essent ateses podran seguir fent-ho si ho comuniquen al seu metge de capçalera.

8.3 Cobertura de l'atenció a la salut sexual i reproductiva

Les dones del municipi d'Arenys de Mar disposen d'un servei de ginecologia insuficient per cobrir les necessitats d'atenció de totes les dones, donat que només compten amb un ginecòleg del servei públic i a més està compartit amb altres municipis. Aquest fet comporta que un gran nombre de dones hagin de recórrer al servei ginecològic privat.

Segons les participants del taller, les dones troben dificultats en l'accés a l'atenció a programes de salut sexual i reproductiva ja que les llistes d'espera són molt llargues. A més faltaria dotar l'ambulatori amb un servei de raigs X. Tot i així, s'ha de tenir en compte que la sanitat no és una competència directa dels Ajuntaments i que l'atenció i la planificació sanitària són àmbits competents de l'administració autonòmica.

Pel que fa a la informació sobre tot allò que es relaciona amb la salut sexual i reproductiva de les dones (càncer a les mames, anticonceptius, embaràs, etc.) les dones que van participar al taller van destacar que al municipi no hi a cap

servei dirigit a fer més accessibles els recursos sanitaris públics per a les dones nouvingudes. En particular, en el taller, es va fer referència al col·lectiu de dones grans i marroquines.

En aquest sentit, tot i que es va intentar treballar aquesta qüestió a través d'una mediadora cultural, aquest recurs no va resultar del tot satisfactori. Segons el personal del Cap D'arenys de Mar, cal seguir treballant, no tant per crear agents mediadors, sinó per fer accessibles els recursos d'una forma directa i clara, comprensible per a totes les dones amb nacionalitat estrangera.

Per últim, s'haurien de potenciar la difusió dels recursos d'atenció a la salut de les dones, tenint en compte la seva diversitat, diferents etapes vitals i diferents realitats personals.

8.4 Realització d'Ives

La interrupció voluntària de l'embaràs (IVE) es va regular legalment a Espanya l'any 1985, en els tres supòsits autoritzats en el vigent codi penal (perill per a la vida o la salut de la dona embarassada, presumpció de defectes del fetus i violació). Aquest fet va suposar l'autorització d'aquesta pràctica sanitària, per tal de garantir una millor atenció a la salut de les dones.

Aquesta intervenció, segons la normativa vigent es pot fer en tots els centres sanitaris públics i privats que compleixin els requisits que s'exigeixen per ser autoritzats per a la pràctica d'aquestes tècniques.

En referència a la realització d'Ives (Interrupció voluntàries de embaràs), disposem de dades segons comarques de residència de l'any 2006 lliurades pel Departament de Salut. Aquestes dades assenyalen que les dones del Maresme han utilitzat aquest recurs en 861 casos. Això correspon al 4,3%, de les IVE practicades a tota Catalunya.

El Maresme es situa en el tercer lloc, després de Barcelona amb un 39,8% i el Vallés Occidental amb 10,9%. D'altra banda, independentment del lloc de residència de les dones, la major part de les interrupcions del 2006 s'han realitzat a Barcelona ciutat (87,9%).

LÍNIA 1: IMPULSAR POLÍTIQUES DE GÈNERE AL MUNICIPI D'ARENYS DE MAR

Objectiu específic 1

Consolidar i potenciar la integració del principi de la transversalitat de gènere en tots els àmbits, departaments i fases de l'acció del govern municipal.

Objectiu específic 2

Adequar l'organització i la cultura del treball municipal al principi d'igualtat efectiva entre dones i homes.

Objectiu específic 3

Promoure una imatge social plural i no discriminatòria de les dones.

Objectiu específic 4

Aplicar un sistema d'indicadors quantitius i qualitius de gènere en la planificació, execució i avaluació de les polítiques locals.

Objectiu específic 5

Integrar la participació de la ciutadania especialment del moviment associatiu de les dones i els grups de dones per al disseny, el seguiment i l'avaluació de les polítiques de gènere.

LÍNIA 1:	OBJECTIU ESPECÍFIC 1:	ACCIÓ 1:			
<ul style="list-style-type: none"> • Considerar de manera sistemàtica aquest Pla com a marc de referència de totes les actuacions municipals • Difusió d'aquest Pla d'Acció a totes les treballadores i els treballadors i municipals • Difusió del Pla per tal que la ciutadania conegui les línies de treball per a la igualtat real des de l'Ajuntament • Adjudicació de recursos necessaris per a la implementació del Pla 					
COORDINACIÓ: Alcaldia Regidoria de la Dona		PARTICIPACIÓ: Tots els departaments			
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011	
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ ⇒ Avaluació de les accions desenvolupades. ⇒ Recursos destinats a la implementació del Pla. ⇒ Formes de difusió internes i externes. Temps d'avaluació: anual					
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS		

LÍNIA:1	OBJECTIU ESPECÍFIC: 1	ACCIÓ 2:		
<ul style="list-style-type: none"> Organitzar cursos de formació en matèria de polítiques de gènere pels i per les caps de cada departament i per a tot el personal de la administració municipal (general i específica del seu àmbit) 				
COORDINACIÓ: Alcaldia Recursos humans	PARTICIPACIÓ: Regidoria de la Dona Tots el departaments de Serveis generals i Servei a les persones			
TEMPS D'EXECUCIÓ: any d'inici durada:	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ: <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Millora dels coneixements del personal municipal sobre polítiques d'igualtat de gènere: ⇒ Nombre d'hores de formació rebudes per l'equip de govern i pel personal municipal ⇒ Continguts dels cursos realitzats ⇒ Nombre de persones participants a la formació ⇒ Característiques de les persones participants (edat, sexe, càrrec, etc.) ⇒ Grau de satisfacció de les persones assistents a la formació Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA 1:	OBJECTIU ESPECÍFIC 1:	ACCIÓ 3:		
<ul style="list-style-type: none"> • Mantenir la figura de l'agent d'igualtat amb l'encàrrec específic de vetllar pel la implementació de les polítiques de gènere, fer visibles les discriminacions per raó de gènere i assessorar sobre les estratègies a seguir. • Interrelació entre l'agent d'igualtat, els agents socials i l'Ajuntament per incorporar mesures amb perspectiva de gènere. 				
COORDINACIÓ: Alcaldia Regidoria de la Dona		PARTICIPACIÓ:		
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
⇒ Creació de la plaça/lloc de treball ⇒ Numero de reunions entre l'agent d' igualtat , el personal d'altres regidories i/o agents socials ⇒ Incorporació de la perspectiva de gènere en els Plans sectorials i globals: numero d'objectius estratègics que mencionen la dimensió de gènere respecte al numero d'objectius totals.				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LINIA 1:	OBJECTIU ESPECIFIC 1:	ACCIÓ 4:			
<ul style="list-style-type: none"> • Designació per part de cada departament d'una persona per formar part de la Comissió interdepartamental per a l'elaboració del Pla i manteniment de la Comissió com a òrgan encarregat del desenvolupament, seguiment i avaluació del Pla d'igualtat. Son funcions de la Comissió: <ol style="list-style-type: none"> 1. integrar la perspectiva de gènere en la formulació, execució i avaluació de les polítiques de l'Ajuntament d'Arenys de Mar, tant en l'àmbit intern, d'organització i estructural, com en les àrees i línies de treball 2. afavorir i garantir la transversalitat de gènere en les línies de treball temàtic mitjançant l'intercanvi, la coordinació, la planificació i l'avaluació conjunta de les accions portades a terme des de les diferents regidories i àrees de l'Ajuntament d'Arenys de Mar i amb les entitats i grups de dones del municipi. 					
COORDINACIÓ: Alcaldia Regidoria de la Dona		PARTICIPACIÓ: Tots els departaments			
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011	
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ ⇒ Nombre de persones participants ⇒ Càrrecs de les persones participants ⇒ Nombre de departaments implicats ⇒ Nombre i continguts de les reunions de la Comissió ⇒ Assistència a les reunions de la Comissió. Temps d'avaluació: anual					
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS		

LÍNIA 1:	OBJECTIU ESPECÍFIC 2:	ACCIÓ 1 :		
<ul style="list-style-type: none"> Promoure la presència equilibrada i la representació paritària en els organismes de govern municipal i en els diferents àmbits de presa de decisions del consistori. 				
COORDINACIÓ: Alcaldia Administració general	PARTICIPACIÓ Regidoria de la Dona Recursos humans			
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L' AVALUACIÓ				
⇒ Anàlisi de l'estructura i organització municipal ⇒ Segregació vertical i horitzontal: <u>A nivell polític:</u> <ul style="list-style-type: none"> Presència de dones i homes en el consistori Presència de dones i homes a la comissió de govern Presència de dones i homes a les Tinències d'Alcaldia Numero i tipologia de regidories per sexe ⇒ Continuitat en els càrrecs. Temps d'avaluació: cada 4 anys.				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA 1:	OBJECTIU ESPECÍFIC 2:	ACCIÓ 2:		
<ul style="list-style-type: none"> Realitzar un estudi de la estructura del ajuntament i de la realitat i situació de les dones i homes que treballen a l'ajuntament. Revisar des d'una perspectiva de gènere els requisits que s'exigeixen per als llocs de treball i les ofertes públiques d'ocupació municipals 				
COORDINACIÓ: Recursos humans	PARTICIPACIÓ: Regidoria de la Dona			
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
⇒ Segregació vertical i horitzontal: <u>A nivell tècnic:</u> <ul style="list-style-type: none"> Presència de dones i homes en l'organigrama tècnic de l'Ajuntament Presència de dones i homes per grups professionals i condicions laborals ⇒ Anàlisi de les ofertes públiques i requisits per cobrir als llocs de treball municipals				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LINIA 1:	OBJECTIU ESPECIFIC 2:	ACCIO 3:		
<ul style="list-style-type: none"> Fomentar la cultura per a la corresponsabilitat en les tasques domèstiques i de cura entre les persones que treballen a l'Ajuntament: <ol style="list-style-type: none"> Elaboració d'un tríptic informatiu que, sota el títol Nous Drets Laborals i Socials amb la Llei d'Igualtat, recull de forma esquemàtica els permisos per a treballadores i treballadors en Règim General, Administració pública, Règim Autònom i Empleats/des de la llar. Difusió dels tríptics conjuntament amb la nòmina del mes de març al personal que hi treballa a l'Ajuntament d'Arenys de Mar. 				
COORDINACIO: Alcaldia Regidoria de la Dona	PARTICIPACIO: Recursos humans			
TEMPS D'EXECUCIO any d'inici durada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVALUACIO ⇒ Nombre de tríptics elaborats i difosos ⇒ Anàlisis segregada per sexe de: <ul style="list-style-type: none"> Treballadors i treballadores que fan ús dels permisos de maternitat i paternitat Treballadors i treballadores amb reducció de jornada i motius Treballadors i treballadores que sol·liciten permís per hospitalització de familiars Treballadors i treballadores que tenen exclusivament a càrrec fills i filles Treballadors i treballadores que sol·liciten excedència voluntària o permís sense retribució per cura tenir cura de fills i filles o de familiars Motius de les baixes laborals Tipus de jornades (flexibilitat horària, hores extra...) Estratègies i dificultats de conciliació per tipologies de llar expressades pels treballadors i treballadores Grau de satisfacció de les dones sobre el treball, tant en l'àmbit domèstic com en el laboral Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA:1	OBJECTIU ESPECÍFIC: 3	ACCIÓ 1 :			
Elaborar i difondre materials per a l'ús no sexista del llenguatge escrit, oral i visual en les comunicacions internes i externes del consistori i en els mitjans de comunicació local: <ul style="list-style-type: none"> • Elaboració d'una guia de llenguatge no sexista. • Difusió 					
COORDINACIÓ: Alcaldia Regidoria de la Dona			PARTICIPACIÓ:		
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011	
any d'inici					
durada					
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ					
⇒ Recursos destinats a l'anàlisi del llenguatge escrit, oral i visual de les comunicacions municipals externes i internes ⇒ Nombre d'incorreccions en comunicacions per departaments i mesures adoptades ⇒ Formes i llocs de difusió dels materials per a un ús no sexista del llenguatge					
Temps d'avaluació: anual					
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS		

LÍNIA:1	OBJECTIU ESPECÍFIC: 3	ACCIÓ 2 :		
Organitzar cursos de formació sobre llenguatge no sexista dirigides al personal de la administració municipal i altres entitats interessades (radio, professorat centres escolars.)				
COORDINACIÓ: Alcaldia Recursos humans	PARTICIPACIÓ: Servei Municipal de català Regidoria de la Dona			
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
⇒ Millora dels coneixements del personal municipal sobre us de llenguatge no sexista ⇒ Nombre d'hores de formació ⇒ Continguts dels cursos realitzats ⇒ Nombre de persones participants a la formació ⇒ Característiques de les persones participants (edat, sexe, càrrec, etc.) ⇒ Grau de satisfacció de les persones assistents a la formació				
Temps d'avaluació: 2009				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA:1	OBJECTIU ESPECÍFIC: 3	ACCIÓ 3:			
<ul style="list-style-type: none"> • Introducció de la perspectiva de gènere en la elaboració del llibre d'estil del ajuntament: Elaboració del llibre d'estil de l'Ajuntament d'Arenys de Mar, que inclogui tipografies, un ús del llenguatge correcte i models d'oficis, en el qual s'inclogui una imatge i una actitud harmònica i compromesa amb la perspectiva de gènere. L'Ajuntament d'Arenys de Mar, mitjançant l'elaboració d'un llibre d'estil, pretén establir una guia per a controlar la qualitat i la coherència institucional respecte a l'ús del llenguatge en general i a una forma de fer igualitària entre dones i homes ; Incloure una apartat específic d'us del llenguatge no sexista amb exemples i un annex final amb un diccionari de termes. També es farà referència a la guia d'ús de llenguatge no sexista que s'editarà a part com a eina complementària específica. • Reunions periòdiques del consell de redacció per tal de definir la forma i els continguts del Llibre d'Estil, així com la seva redacció. • Edició dels exemplars necessaris. • Presentació i difusió a través dels mitjans de comunicació institucionals a la ciutadania d'Arenys de Mar. 					
COORDINACIÓ: Alcaldia Comunicació		PARTICIPACIÓ: Servei municipal de català de l'ajuntament Regidoria de la Dona			
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011	
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ ⇒ Tipus de difusió de la publicació: quantitat d'exemplars, formes de difusió, llocs de distribució, accessibilitat a la publicació. ⇒ Anàlisis dels materials publicats des de les diferents àrees de l'ajuntament, per tal de valorar l'impacte de les recomanacions formulades en el llibre d'estil de l'ajuntament. Temps d'avaluació 2010.					
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS		

LÍNIA 1:	OBJECTIU ESPECÍFIC 5:	ACCIÓ 1:		
<ul style="list-style-type: none"> • Constitució del Consell de Dones d'Arenys de Mar i reglamentació del funcionament del mateix. • Organització periòdica de taules de treball del Consell de dones amb les finalitats següents: <ol style="list-style-type: none"> 1. Reivindicació de problemes i demandes. 2. Elaboració conjunta (entre Administració i teixit associatiu) d'estratègies d'actuació. 3. Elaboració conjunta de programes específics. 				
COORDINACIÓ: Alcaldia Regidoria de la Dona	PARTICIPACIÓ: Participació Nova ciutadania Joventut			
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVUACIÓ ⇒ Composició del Consell de dones. Entitats i grups de dones que formen part del Consell. ⇒ Nombre de taules constituïdes i treball realitzat. Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA 1:	OBJECTIU ESPECÍFIC 5:	ACCIÓ 2 :		
<ul style="list-style-type: none"> Donar suport i col·laborar amb la Xarxa Lila com eina per integrar la participació de la ciutadania en el disseny i l'avaluació de les polítiques de gènere municipals. 				
COORDINACIÓ: Alcaldia Regidoria de la Dona	PARTICIPACIÓ: Tots els departaments			
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Nombre d'activitats desenvolupades en col·laboració amb la Xarxa Lila ⇒ Nombre de trobades entre l'Administració i la Xarxa Lila ⇒ Grau de satisfacció de les dones que participen d'aquestes trobades, en relació a les formes de participació i de satisfacció de les seves demandes. 				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA 2: LLUITAR CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Objectiu específic 1

Promoure l'estudi i el coneixement del marc teòric sobre la violència gènere i realitzar la difusió d'aquest coneixement en tots els àmbits socials. Investigar la incidència de la violència de gènere al municipi d'Arenys de Mar.

Objectiu específic 2

Promoure la formació i capacitatció específica sobre aquesta matèria de totes les persones professionals que treballen en la prevenció, atenció, assistència i recuperació per a les dones que pateixen o han patit violència de gènere.

Objectiu específic 3

Promoure estratègies de sensibilització social per la prevenció, la detecció, l'actuació i l'eliminació de la violència de gènere, tenint en compte la diversitat i especificitat dels diferents col·lectius de dones i les diferents manifestacions d'aquesta violència.

Objectiu específic 4

Desenvolupar les accions necessàries per a la detecció i identificació de situacions de violència masclista, tenint en compte la diversitat i especificitat dels diferents col·lectius de dones, les seves diferents necessitats i les diferents manifestacions d'aquesta violència.

Objectiu específic 5

Consolidar, millorar i ampliar els serveis d'atenció, assistència, protecció i recuperació a les dones sobreviscudes a la violència de gènere i al seus fills i filles, tenint en compte les diferents manifestacions d'aquesta violència.

Objectiu específic 6

Ampliar les estratègies d'informació a la ciutadania i, especialment a les dones, sobre el coneixement dels seus drets, recursos i serveis municipals disponibles per far front a la violència de gènere.

Objectiu específic 7

Donar suport i fomentar la col·laboració amb entitats dirigides específicament a oferir serveis a les dones que han sobreviscut a situacions de violència de gènere i als seus fills i filles.

LÍNIA 2:	OBJECTIU ESPECÍFIC 1:	ACCIÓ 1 :		
<ul style="list-style-type: none"> • Dotar les fons documentals del municipi i de la Biblioteca amb literatura especialitzada sobre violència de gènere. • Fer difusió i dinamització d'aquest fon documental mitjançant activitats als mateixos espais. 				
COORDINACIÓ:	PARTICIPACIÓ:			
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
<p>⇒ Millora dels coneixements sobre la violència de gènere</p> <p>⇒ Recursos destinats a l'ampliació del fons documental</p> <p>⇒ Formes de difusió i dinamització del fon documental.</p> <p>Temps d'avaluació: anual</p>				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA 2:	OBJECTIU ESPECÍFIC 1:		ACCIÓ 2:	
<ul style="list-style-type: none"> Considerar el caràcter estructural i multidimensional de la violència de gènere per coordinar i fomentar la cooperació entre els diferents serveis públics municipals i administracions autonòmiques. Aquesta col·laboració ha de permetre l'accés als recursos teòrics i tècnics d'informació de bases de registre, per un abordatge integral de la violència de gènere. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de la Dona	PARTICIPACIÓ: Cos de Mossos d'Esquadra, Regidoria d'Educació, CAP d'Arenys de Mar, Serveis Socials, Col·legi d'advocats de Barcelona delegació d'Arenys de Mar, Associació de Dones per la Igualtat d'Arenys de Mar, Promoció Local, Jutjats i Fiscalia, Servei d'Informació Juvenil, centres educatius i AMPA. Altres associacions o grups de dones del municipi.			
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ ⇒ Nombre i tipus de recursos teòrics i tècnics a disposició dels diferents agents dels serveis municipals. ⇒ Espais de coordinació dirigits a fomentar la cooperació i la maximització dels recursos dels diferents serveis municipals. ⇒ Material difós sobre els recursos dels diferents serveis municipals, avaluant el tipus de difusió i l'accessibilitat de la informació. Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 2	OBJECTIU ESPECÍFIC: 2	ACCIÓ 1:		
<ul style="list-style-type: none"> • Promoure sessions de formació per tot el personal que intervé en el Circuit d'atenció a les dones que han sobreviscut a la violència de gènere. • Realitzar investigacions que incloguin processos participatius que permetin identificar les necessitats de les dones que pateixen o han patit violència de gènere. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de la Dona	PARTICIPACIÓ:			
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Augment i millora de la capacitació de totes les persones professionals que treballen en aquest àmbit: ⇒ Nombre, durada i continguts dels cursos de formació realitzats ⇒ Nombre de persones participants ⇒ Característiques de les persones participants (edat, sexe, professió) ⇒ Grau de satisfacció de les persones participants ⇒ Nombre i tipus de processos participatius engegats ⇒ Anàlisi comparatiu entre les necessitats detectades i les accions implementades en funció dels resultats Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 2	OBJECTIU ESPECÍFIC: 3	ACCIÓ 1		
<ul style="list-style-type: none"> • Celebració institucional del dia 25 de novembre, dia internacional contra la violència vers les dones. • Programes actes, tallers i activitats de sensibilització i mostres de compromís conjuntes amb la ciutadania per a l'eradicació de la violència de gènere. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de la Dona	PARTICIPACIÓ: Els serveis inclosos dintre de la comissió del protocol de violència masclista, Associacions i grups de dones, comunitat educativa.			
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
⇒ Nombre, durada i contingut de les campanyes i accions realitzades al voltant del 25 de novembre ⇒ Població destinatària (edat, sexe, ocupació, lloc de procedència, etc.) ⇒ Persones participants i entitats del municipi implicades Temps d'avaluació : anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 2	OBJECTIU ESPECÍFIC: 3	ACCIÓ 2:					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mantenir e incrementar les campanyes de sensibilització ciutadana sobre la prevenció, detecció i actuacions davant a la violència de gènere, prenent les mesures necessàries i utilitzant la diversitat dels mitjans de comunicació per tal de que aquestes siguin accessibles per a tota la ciutadania. Promoure la col·laboració entre els serveis municipals i administracions autonòmiques per a la difusió d'aquestes campanyes. ▪ Donar el suport necessari i vetllar que els mitjans de comunicació locals informin sobre com afrontar els casos de violència de gènere, atorguin un tractament digne a les dones que es trobin en aquesta situació, i promoguin la igualtat entre dones i homes, mitjançant l'eliminació del tractament sexista i estereotipat en els seus continguts. ▪ Desenvolupar programes de detecció i actuació davant a les situacions de violència de gènere i de prevenció, mitjançant el foment de les relacions igualitàries entre dones i homes en els centres escolars. ▪ Desenvolupar programes de prevenció, actuació i suport davant a la violència de gènere per als possibles col·lectius de dones, atent ala diversitat i les seves especials necessitats: dones nouvingudes, afectades amb alguna discapacitat, dones grans, dones transsexuals, treballadores sexuals, dones velles, dones afectades pel virus de la immunodeficiència humana, entre d'altres. 				COORDINACIÓ: Regidoria de la Dona	PARTICIPACIÓ: Totes les regidories, CAP, comunitat educativa, Cos de Mossos d'esquadra, grups de dones i Associació de Dones per la Igualtat d'Arenys de Mar, Jutjats, Fiscalia, Col·legi d'advocats, Defensor del ciutadà, OAC, Espai Jove.		
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011			
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Mesures específiques preses des dels mitjans de comunicació locals ⇒ Nombre, durada i contingut de les campanyes i accions realitzades ⇒ Població destinatària (edat, sexe, ocupació, lloc de procedència, etc.) ⇒ Entitats del municipi implicades Temps d'avaluació : anual							
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS				

LÍNIA: 2	OBJECTIU ESPECÍFIC: 4	ACCIÓ 1:		
<ul style="list-style-type: none"> Donar suport i col·laborar amb les entitats o grups de dones del municipi per facilitar la detecció i l'abordatge de situacions de violència de gènere, tenint en compte la participació de les dones i les funcions de mediació i d'informació que desenvolupen. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de la Dona		PARTICIPACIÓ: Tots els serveis implicats en la comissió del protocol, Regidoria de Participació, Regidoria de Nova Ciutadania, entitats i grups de dones del municipi.		
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVUACIÓ				
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Formes de suport i tipus de col·laboració establerta amb les associacions de dones ⇒ Nombre de trobades realitzades amb les associacions o grups de dones ⇒ Associació o grups de dones que han participat i que no han participat de les trobades ⇒ Activitats desenvolupades per les associacions o grup de dones 				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 2	OBJECTIU ESPECÍFIC: 5	ACCIÓ 1:		
<ul style="list-style-type: none"> • Establir i potenciar els mecanismes de coordinació i cooperació entre tots els organismes públics i privats implicats en l'atenció integral a les dones en situació de violència de gènere: <ol style="list-style-type: none"> 1. Revisió del Protocol actual d'actuacions d'emergències socials. 2. Elaboració del protocol de violència de gènere 3. Creació de la comissió del protocol de violència de gènere • Mitjançant reunions periòdiques de la comissió del protocol i dels serveis inclosos al circuit d'actuació de violència de gènere, avaluar les dificultats sobrevingudes en els serveis davant la diversitat de casos i especials necessitats de les dones en situació de violència de gènere per tal de millorar les mesures de forma efectiva i evitar la victimització secundària. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de la Dona	PARTICIPACIÓ: Els serveis inclosos dintre de la comissió del protocol de violència de gènere, Associacions i grups de dones, comunitat educativa, SIJ, Defensor del ciutadà.			
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Elaboració i continguts del Protocol d'actuació sobre violència de gènere ⇒ Numero de reunions de la Comissió de seguiment ⇒ Necessitats detectades i mesures engegades per fer-li front Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 2	OBJECTIU ESPECÍFIC: 5	ACCIÓ 2:		
<ul style="list-style-type: none"> • Crear un servei d'assessorament jurídic per a dones amb la col·laboració d'una advocada especialitzada en violència de gènere. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de la Dona	PARTICIPACIÓ: Els serveis inclosos dintre de la comissió del protocol de violència masclista, OAC.			
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Re curs destinats a la creació del Servei ⇒ Nombre de dones usuàries ⇒ Característiques de les persones participants (edat, sexe, ocupació, lloc de procedència, etc) ⇒ Característiques de les demandes ⇒ Grau de satisfacció de les dones del seu pas pel recurs 				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 2	OBJECTIU ESPECÍFIC: 5	ACCIÓ 3:		
<ul style="list-style-type: none"> • Establir un model únic i consensuat entre les diferents regidories i serveis municipals de recollida de dades útils pel coneixement de la incidència i l'atenció a les dones i les seves diferents necessitats en situacions de violència de gènere al municipi d'Arenys de Mar. • Realitzar investigacions coordinades i conjuntes entre els serveis municipals inclosos a la Comissió de Protocol i circuit d'Actuació davant la violència de gènere que permetin identificar les diverses necessitats de les dones i les noves dificultats que puguin aparèixer per fer front als diferents casos de violència de gènere. • Realitzar enquestes anònimes o altres tècniques per detectar les necessitats de les dones en situació de violència de gènere, amb la col·laboració coordinada dels serveis implicats; D'acords als resultats, impulsar i donar suport a la creació i consolidació d' un sistema de resposta per a les necessitats de les dones que es troben en situacions de violència. • Realitzar tallers d'abordatge i detecció de la violència masclista a través de alguna societat professional especialitzada dirigits al personal del serveis implicats i a la ciutadania. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de la Dona		PARTICIPACIÓ: Els serveis inclosos a la comissió del protocol, Regidoria d'Educació, Joventut, Nova Ciutadania, Participació i en general totes les regidories.		
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Criteris utilitzat per la recollida d'informació sobre la violència de gènere al municipi ⇒ Numero de investigacions realitzades i necessitats detectades ⇒ Tipus i nombre de tallers realitzats i tipus de destinataris a qui van dirigits ⇒ Tipus i quantitat de mesures preses arrel de les necessitats detectades tant a les recerques com en els tallers. Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 2	OBJECTIU ESPECÍFIC: 6	ACCIÓ 1:		
<ul style="list-style-type: none"> • Elaboració d'una guia de suport i serveis municipals per a dones i noies joves en situació de violència masclista. • Impressió en idioma català, castellà (pendent altres idiomes). • Difusió del material a totes les regidories, serveis municipals, principals punts de participació ciutadana. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de la Dona	PARTICIPACIÓ: Els serveis inclosos dintre de la comissió del protocol de violència masclista			
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
⇒ Recursos destinats a la difusió dels recursos existents en matèria d'atenció a situacions de violència masclista				
⇒ Formes i llocs de distribució				
Temps d'avaluació: 2009.				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 2	OBJECTIU ESPECÍFIC: 6	ACCIÓ 2:		
<ul style="list-style-type: none"> Utilitzar punts de trobada ciutadana(formals i no formals) per realitzar accions de informació sobre els recursos existents .per tal de arribar a totes les dones del municipi (emprar les entitats, casal d'avis, associacions veïns, AMPAS, entre d'altres, com a vies d'accés a les dones que viuen en el municipi. 				
COORDINACIÓ:		PARTICIPACIÓ:		
<ul style="list-style-type: none"> Regidoria de la Dona Regidoria Participació 		<ul style="list-style-type: none"> Regidoria d'Educació i Regidoria de Cultura, Regidoria de Nova Ciutadania, Serveis Socials 		
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
⇒ Accions d'informació realitzades ⇒ Punts de trobada ⇒ Numero i característiques de les persones participants				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA 3: PROMOURE LA PARTICIPACIÓ SOCIOPOLÍTICA DE LES DONES

Objectiu específic 1

Desenvolupar activitats per afavorir la autonomia de les dones i *enfortir-les en l'exercici dels seus drets*, tenint en compte la diversitat i les especificitats dels diferents col·lectius.

Objectiu específic 2

Desenvolupar estratègies per fomentar la participació de les dones en els processos i instàncies de presa de decisions socials, polítiques i econòmiques a tots els nivells i en tots els sectors.

Objectiu específic 3

Donar suport i estimular la creació i l'enfortiment de la xarxa associativa de dones, tant en organitzacions pròpies, com al conjunt de les organitzacions socials.

LÍNIA: 3	OBJECTIU ESPECÍFIC: 1	ACCIÓ 1:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Creació d'un Servei de l'Assessoria Jurídica per a Dones d'Arenys de Mar: les consultes seran ateses quinzenalment durant dues hores per advocades especialitzades. Sol·licitant cita prèvia les dones d'Arenys de Mar podran demanar assessorament jurídic de forma personalitzada, gratuïta i confidencial entre d' altres temes sobre:els drets de les dones que estan en situacions de violència de gènere o que es troben en situació de risc possibles iniciatives. laborals; Pensions/jubilacions; Estrangeria;Relacions i drets laborals;Assetjament sexual i assetjament per raó de sexe en l'àmbit laboral i social; Procés i drets en la separació, divorci, custòdia de fills i/o filles. ▪ Informar a la ciutadania d'Arenys de Mar de l'existència, ubicació, serveis i funcions de l'Assessoria Jurídica per a les Dones d'Arenys de Mar, mitjançant una sessió pública i col·lectiva. 				
COORDINACIÓ: Alcaldia Regidoria de la Dona		PARTICIPACIÓ: Serveis Socials, i en general els serveis inclosos dins la comissió del protocol de violència masclista		
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ ⇒ Recursos destinats a l'atenció i l'assessorament jurídic per a les dones ⇒ Nombre i característiques de les consultes ⇒ Característiques de la població usuària del servei Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 3	OBJECTIU ESPECÍFIC: 1	ACCIÓ 2:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organitzar tallers i/o trobades de dones ▪ Organitzar tallers i conferències per treballar les noves masculinitats 				
COORDINACIÓ: Alcaldia Regidoria de la Dona Participació Nova Ciutadania		PARTICIPACIÓ: Associacions socials i culturals, i grups de dones del municipi i de fora del municipi, Aula d'Extensió Universitària.		
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Nombre, durada i continguts dels tallers realitzats ⇒ Població destinatària ⇒ Nombre de persones participants ⇒ Característiques de les persones participants (edat, sexe, ocupació, lloc de procedència, etc.) ⇒ Grau de satisfacció de les persones participants 				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA 3:	OBJECTIU ESPECÍFIC 2:	ACCIÓ 1:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fomentar que en els òrgans de direcció de les associacions i organitzacions professionals, empresarials, d'economia social, sindicals i polítiques, culturals i de tota índole, existeixi una presència paritaria de dones i homes. ▪ Promoure la participació del moviment associatiu de les dones i els grups de dones pertanyents a moviments socials a tots els processos de planificació, disseny i millora en els àmbits de urbanisme, transport públic, salut, cultura entre d'altres 				
COORDINACIÓ: Alcaldia Consistori	PARTICIPACIÓ: Totes les regidories			
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
⇒ Nombre i tipologia dels recursos dirigits a fomentar i facilitar la participació de les dones ⇒ Entitats participants i dones participants. ⇒ Característiques de les persones participants (edat, sexe, ocupació, lloc de procedència, formació acadèmica, condicions socials, etc.)				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA 3:	OBJECTIU ESPECÍFIC 3:	ACCIÓ 1:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Visibilitzar i donar suport al treball realitzat per les associacions i grups de dones : <ol style="list-style-type: none"> 1. Ampliar els horaris de cessió de l'espai del c.C. Calisay on es reuneixen les associacions 2. Establir una col·laboració continuada (no només economica) entre les associacions i grups de dones i la Regidoria de la Dona. 3. Establir mesures que fomentin les associacions de dones representants de diferents col·lectius socials, ètnics, culturals (dones grans, joves, dones amb discapacitats, dones migrants,...) i donar suport al grup de dones marroquines, dotandoles del suport economic i social necessaris, en la medida en el que sigui posible. ▪ Incrementar la oferta municipal d'activitats i cursos d'interes per a les dones. ▪ Fomentar espais de trobada propis per a dones que facilitin l'intercanvi d'experiències. ▪ Visibilitzar i donar suport al treball realitzat per les associacions culturals i esportives que fomenten la participació activa i paritaria de dones i homes, adaptant-se a les diferents necessitats participatives d'unes i altres, i promovent un tracte igualitari. 					
COORDINACIÓ: Regidoria de la Dona Regidoria de Participació	PARTICIPACIÓ: Regidories de Nova Ciutadania, Joventut, Societat de la informació, Educació, Promoció Local, Esports. Cultura.				
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011	
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Recursos dirigits a dar visibilitat al treball realitzat per les associacions de dones ⇒ Formes de col·laboració i suport ⇒ Nombre i tipologia dels cursos i activitats oferides per l'ajuntament, per tal de potenciar la tasca de les entitats de dones. ⇒ Tipologia de les entitats i persones participants. ⇒ Mesures preses davant les demandes de les entitats de dones, alhora de garantir la seva participació i la seva satisfacció. 	Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS		

LÍNIA 3:	OBJECTIU ESPECÍFIC 3:	ACCIÓ 2:		
<ul style="list-style-type: none"> Celebració institucional del dia 8 de març, dia internacional de les dones. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de la Dona	PARTICIPACIÓ: Associacions i grups de dones del municipi. Totes les regidories.			
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Recursos dirigits a la celebració del 8 de març ⇒ Tipus i nombre d'activitats realitzades ⇒ Nombre i tipologia de les persones participants 				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA 3:	OBJECTIU ESPECÍFIC 3:	ACCIÓ 3:		
<ul style="list-style-type: none"> Crear i promoure una xarxa web i presencial de suport entre dones empresàries del municipi i dones en situació de recerca de feina, inscrites a la borsa de treball. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de Promoció Local	PARTICIPACIÓ: Regidoria de la Dona Associacions i grups de dones del municipi			
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
⇒ Recursos destinats a promoure la xarxa web				
⇒ Nombre de reunions presencials entre dones empresàries del municipi i dones en situació de recerca de feina				
⇒ Nombre i tipologia de les dones participants d'aquestes reunions				
⇒ Valoració dels resultats obtinguts per part de les dones que participen d'aquesta iniciativa.				
Temps d'avaluació: :anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA 4: REPARTIMENT DE TREBALLS I USOS DEL TEMPS

Objectius específic 1

Ampliar el coneixement de la situació de la població en el mercat de treball formal i fer visibles les desigualtats de gènere en aquest àmbit.

Objectius específic 2

Integrar la perspectiva de gènere en els serveis d'inserció, orientació i formació ocupacional, tenint en compte tant les ofertes d'ocupació del territori com els interessos i necessitats de dones de diferents edats, orígens, formacions i condicions socials.

Objectius específic 3

Fomentar la cultura per a la corresponsabilitat en las tasques domèstiques i de de cura de les persones

Objectiu específic 4

Ampliar i diversificar les mesures necessàries per fer front a l'atenció de les persones dependents, ja siguin menors, persones amb discapacitat o persones grans, per tal de minimitzar les càrregues econòmiques i socials derivades de les tasques de cura

LÍNIA: 4	OBJECTIU ESPECÍFIC: 1	ACCIÓ 1:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recollir i mantenir actualitzades les fonts estadístiques sobre el mercat de treball d'Arenys de Mar i les memòries del Servei Municipal d'Ocupació amb dades segregades per sexe : <ol style="list-style-type: none"> 1. Analitzar i avaluar periòdicament les fonts estadístiques sobre el mercat de treball a Arenys de Mar 2. Analitzar i avaluar periòdicament la cobertura dels llocs de treball mitjançant el Servei d'ocupació 3. Realitzar un seguiment i control de les situacions on apareguin clares asimetries per sexe:discriminació salarial , precarietat laboral,dificultats d'accés a càrrecs directius i mesures de conciliació de la vida laboral,familiar i personal. 4. Fer difusió dels resultats obtinguts 				
COORDINACIÓ: Regidoria de Promoció Local Regidoria de la Dona		PARTICIPACIÓ:		
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ ⇒ Recursos dirigits al manteniment i actualització de les fonts estadístiques relatives al mercat de treball d'Arenys de Mar ⇒ Mesures dirigides a fer front a les mancances detectades en l'anàlisi i l'avaluació del mercat de treball a Arenys de Mar ⇒ Mesures dirigides a contrarestar les situacions de desigualtat per qüestions de gènere en el mercat de treball ⇒ Tipus de difusió dels resultats obtinguts Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 4	OBJECTIU ESPECÍFIC: 1	ACCIÓ 2:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Al voltant del 8 de març, realitzar accions de informació i sensibilització dirigides a tota la ciutadania sobre les desigualtats i discriminacions de gènere en els àmbits laboral, educatiu, familiar, entre d'altres; promocionar la igualtat d'oportunitats i de tracte entre dones i homes al món del treball remunerat, i fomentar la corresponsabilitat entre dones i homes en les tasques del treball domèstic i de cura de les persones. ▪ Organitzar activitats específiques dirigides al col·lectiu de la gent jove - especialment en els centres educatius de IES i al Espai Jove, per promoure la igualtat d'oportunitats entre dones i homes l'elecció d'estudis universitaris, formació professional i en l'accés al món del treball. per tal se sensibilitzar sobre les desigualtats de gènere i prevenir comportaments sexistes i discriminatoris cap a les dones. ▪ Introduir el tema de la promoció de la igualtat entre dones i homes i la prevenció de la violència de gènere dins la formació en civisme que la policia local imparteixen sobre civisme en els centres educatius. (col·laboració i assessorament de l'agent d'igualtat sobre els continguts del curs) ▪ Editar un vídeo sobre l'origen de la celebració del 8 de març: Dia internacional de les dones 					
COORDINACIÓ: Regidoria d'Educació.	PARTICIPACIÓ: Regidoria de la Dona i Regidoria de Joventut.				
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011	
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Quantitat dels recursos dirigits a fomentar la sensibilització. ⇒ Nombre, durada i continguts de les activitats realitzades ⇒ Població destinatària ⇒ Nombre de persones participants ⇒ Característiques de les persones participants (edat, sexe, ocupació, lloc de procedència, etc.) ⇒ Grau de satisfacció de les persones participants 					
Temps d'avaluació: anual					
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS		

LÍNIA 4:	OBJECTIU ESPECÍFIC 1:	ACCIÓ 3:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dur a terme processos participatius o altres iniciatives per tal de conèixer la diversitat les diferents necessitats de les dones del municipi en relació al treball remunerat: 1. Revisar el guió de la entrevista de la Borsa de treball, per tal de que aquestes recullin informació sobre les diferents dificultats, la diversitat de necessitats de les dones respecte a l'accés a una oferta de treball i sobre les oportunitats, tipologies i durada de la contractació. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de Promoció Local	PARTICIPACIÓ: Regidoria de la Dona Regidoria de Participació.			
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVUACIÓ				
⇒ Tipus i nombre processos participatius realitzats ⇒ Nombre i tipologia de les persones participants ⇒ Resultats obtinguts d'aquests processos i mesures engegades al respecte ⇒ Modificacions en el guió d'entrevista de la Borsa de Treball per tal de facilitar l'accés i la participació de les dones, així com l'adequació del recurs a les diferents necessitats formulades per les dones				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 4	OBJECTIU ESPECÍFIC: 2	ACCIÓ 1:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Desenvolupar programes de formació, orientació i inserció ocupacional específics per a col·lectius de dones amb dificultats per a la inserció laboral: dones inscrites a la Borsa de treball o amb atur de llarga durada, novingudes, dones en situació de violència masclista, dones amb un currículum competencial bàsic etc...: <ol style="list-style-type: none"> 1. Recollir informació per adaptar els continguts dels cursos als interessos i necessitats de les dones. 2. Incloure dintre de la programació de formació continua i ocupacional que s'ofereix a les persones inscrites a la Borsa de Treball cursos dirigits a dones que es reincorporen al món de treball per a millorar les seves competències de cara als requisits empresarials, així com cursos per a esperonar la seva inserció en ocupacions amb baix nivell de presència de dones. 3. Donar suport al projecte d'un assessorament itinerant a les entitats i grups de dones amb nacionalitat estrangera del municipi per tal de facilitar informació sobre els cursos de formació ocupacional i programa d'orientació Professional. 4. Tenint en compte l'existència del Servei d'autocupació acreditat a Arenys de Mar, i que es contempla la possibilitat de gestió de microcrèdits per a persones noves emprenedores, col·laborar amb el Servei d'Ocupació per tal d'oferir a les dones inscrites a la borsa de treball els programes d'autocupació i la possibilitat de rebre microcrèdits sota unes condicions especials per a dones emprenedores. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de Promoció local	PARTICIPACIÓ: Regidoria de Promoció local Regidoria de la Dona Regidoria de Nova Ciutadania			
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ ⇒ Nombre, durada i continguts dels cursos de formació i orientació professional i /o programes de autoocupació realitzats ⇒ Població destinatària ⇒ Nombre de dones participants ⇒ Característiques de les dones participants (edat,, ocupació, lloc de procedència, etc.) ⇒ Grau de satisfacció de les dones participants Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 4	OBJECTIU ESPECÍFIC: 2	ACCIÓ 2:		
<ul style="list-style-type: none"> Anàlitzar la participació de les dones en els cursos de formació ocupacional i realitzar estudis dels resultats obtinguts per avaluar la seva efectivitat per a l'ocupació. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de Promoció local Regidoria de la Dona	PARTICIPACIÓ:			
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
⇒ Tipus i nombre de cursos realitzats				
⇒ Nombre i tipologia de les dones que hi ha participat				
⇒ Grau de satisfacció de les dones que han participat dels cursos				
⇒ Efectivitat pel que fa a l'ocupació de les dones que han participat dels cursos				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 4	OBJECTIU ESPECÍFIC: 2	ACCIÓ 3:		
<ul style="list-style-type: none"> Potenciar la difusió de la informació sobre els serveis disponibles en aquestes qüestions (borsa de treball, programes d'orientació, ajuts per la creació d'empreses i suport a l'autoocupació, etc.) mitjançant: Programa de Radio; Publicacions en el bolletí municipal; Publicacions específiques. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de la Dona		PARTICIPACIÓ: EPEL (radio Arenys) Regidoria de Comunicació		
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
⇒ Tipus de difusió sobre els serveis disponibles				
⇒ Programes i publicacions específiques elaborades				
⇒ Tipus de difusió d'aquests programes i publicacions				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 4	OBJECTIU ESPECÍFIC: 2	ACCIÓ 4:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Treballar conjuntament amb el servei de promoció local per tal d'arribar al sector empresarial per aconseguir una implicació real envers la igualtat d'oportunitats de les dones en el món laboral: 1. Campanyes de sensibilització dirigides al teixit empresarial i bonificacions a les empreses per a la contractació de dones de col·lectius determinats, com per exemple: dones més gran de 45 anys, dones en situació de violència de gènere, dones nouvingudes entre d'altres. 2. Campanyes sobre l'adopció de mesures i plans d'igualtat 3. Ser el canal de transmissió de subvencions a empreses privades per la implementació de polítiques de gènere. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de Promoció Local		PARTICIPACIÓ: Regidoria de la Dona		
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
⇒ Numero de reunions conjuntes entre el servei de promoció i el sector empresarial.				
⇒ Resultats d'aquestes reunions				
⇒ Tipus i nombre de campanyes i accions realitzades dirigides a la sensibilització del teixit empresarial				
⇒ Impacte d'aquestes mesures en l'ocupació de les dones, especialment d'aquelles dones amb necessitats específiques				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 4	OBJECTIU ESPECÍFIC: 2	ACCIÓ 5		
<ul style="list-style-type: none"> Dins l'àmbit d'Intermediació laboral, instaurar un servei d'informació i assessorament a empreses d'Arenys de Mar-inclòs en les visites de prospecció a empreses que ja es realitzen- sobre com implementar un Pla d'Igualtat (amb el suport d'una tècnica), per tal de millorar la conciliació amb mesures concretes promogudes per la pròpia empresa. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de Promoció Local		PARTICIPACIÓ: Regidoria de la Dona		
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
⇒ Creació del servei d'informació i assessorament per a la implementació de plans d'igulatat a les empreses d'Arenys de Mar				
⇒ Nombre i tipologia d'empreses que s'han adreçat a aquest servei				
⇒ Tipus i nombre de mesures implementades per les empreses				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 4	OBJECTIU ESPECÍFIC: 3	ACCIÓ 1:		
<ul style="list-style-type: none"> • Promoure el reconeixement i la valoració de les tasques de cura i del treball domèstic i la corresponsabilitat entre els homes i les dones del municipi. <ol style="list-style-type: none"> 1. Informar a la població d'Arenys de Mar dels nous drets laborals i socials introduïts per la Llei d'Igualtat (Ley Orgánica para la Igualdad efectiva entre mujeres y hombres, (B.O.E. nº 71 de 23/03/2007) que faciliten la conciliació de la vida personal, familiar i laboral. 2. Elaboració d'un tríptic informatiu que, sota el títol Nous Drets Laborals i Socials amb la Llei d'Igualtat, recull de forma esquemàtica els permisos per a treballadores i treballadors en Règim General, Administració pública, Règim Autònom i Empleats/des de la llar. 3. Difusió dels tríptics entre la població general en el marc d'una campanya informativa que inclogui una conferència/debat o taller sobre la corresponsabilitat a la llar i la dona i el món laboral, que informi sobre les discriminacions i desigualtats de gènere i sobre els progressos en relació a l'autonomia i la igualtat. 4. Accions de informació i sensibilització al voltant del 8 de març: 5. Realitzar accions dirigides a la sensibilització i a la responsabilització dels homes en les tasques de cura i de manteniment de la llar i tallers de noves masculinitats. 6. Realitzar i mantenir accions dirigides a nois i noies en edat escolar. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de la Dona	PARTICIPACIÓ:			
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ ⇒ Recursos dirigits a la celebració del 8 de març ⇒ Tipus i nombre de materials i accions dirigits a la difusió de les implicacions de la llei d'igualtat ⇒ Tipus i nombre de materials i accions dirigits a treballar la corresponsabilitat. ⇒ Tipus de persones a les que s'han adreçat els diferents materials i accions. Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 4	OBJECTIU ESPECÍFIC: 3	ACCIÓ 2:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Analitzar la corresponsabilitat entre dones i homes en les tasques domèstiques i de cura de les persones en les llars del municipi d'Arenys de Mar: <ol style="list-style-type: none"> 1. Elaborar un enquesta amb indicadors elaborats des de una perspectiva de gènere i distribuir-la entre tots els departaments, en tots els cursos i tallers, en la pagina web. 2. Sistematitzar i avaluar el resultats de la enquesta per tal que siguin d'utilitat a l'hora de promoure l'equilibri de repartiment d'aquestes tasques i dels usos dels temps entre les dones i homes del municipi. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de la Dona	PARTICIPACIÓ:			
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
⇒ Numero d'enquestes, formes de distribució i resultats de la sistematització de les dades obtingudes				
⇒ Propostes d'acció segons els resultats.				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 4	OBJECTIU ESPECÍFIC: 3	ACCIÓ 3:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realitzar actuacions dirigides a la creativitat i recerca de l'equilibri funcional domèstic: <ol style="list-style-type: none"> 1. Tallers de presa de consciència en l'equilibri de les responsabilitats domèstiques 2. Propostes ciutadanes que sorgeixin a través dels òrgans de participació, entitats, referents escolars 3. Empoderament de les persones que hagin participat als tallers i aquelles que se sumin a aquest projecte per tirar endavant la sensibilització de l'equilibri de funcions domèstiques 				
COORDINACIÓ: Regidoria de la Dona	PARTICIPACIÓ:			
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ ⇒ Actuacions realitzades dirigides a la creativitat i la recerca de l'equilibri funcional domèstic: tipus d'actuacions, número d'actuacions, persones destinatàries i resultats obtinguts. ⇒ Tallers de presa de consciència en l'equilibri de responsabilitats domèstiques: contingut dels tallers, número d'actuacions, persones destinatàries i resultats obtinguts. ⇒ Mesures engegades destinades a donar suport a les demandes sorgides de la ciutadania Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 4		OBJECTIU ESPECÍFIC: 4		ACCIÓ 1:	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Adaptació i reorganització del temps i les infraestructures escolars per tal de facilitar la conciliació d'homes i dones en la seva vida laboral, familiar i personal: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ampliar les places per a l'atenció a la cura dels infants i de nenes i nens de 3 a 12 anys 2. Ampliar els recursos i equipaments per a les nenes després del horari escolar i les activitats extraescolars 3. Flexibilitzar els horaris d'obertura i tancament dels centres amb horari compatibles als horaris laborals, en la mesura en la que sigui possible (implicar el teixit associatiu amb projectes de bancs del temps). 4. Ampliar els espais per al jovent (de 12 a 35 anys). 5. Implementar transports públics per arribar a les escoles (microbús; transports escolars). 					
COORDINACIÓ: Regidoria de la Dona			PARTICIPACIÓ: Regidoria d'Educació, Joventut, Promoció Local, Esports.		
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada		2008		2009	
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ					
⇒ Número en que han augmentat les places per a l'atenció a la cura dels infants i de nenes i nens de 2 a 12 anys ⇒ Tipus i quantitat d'ampliacions de recursos i equipaments per a les nenes i el jovent després del horari escolar i les activitats extraescolars. ⇒ Mesures engegades per tal d'establir col·laboració amb el teixit associatiu dirigides a fomentar projectes de banc del temps. ⇒ Mesures engegades per tal de flexibilitzar els horaris d'obertura i tancament dels centres escolars ⇒ Grau d'implementació de transports públics dirigits a les i els escolars.					
Temps d'avaluació: anual					
PRESSUPOST		≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 4	OBJECTIU ESPECÍFIC: 4	ACCIÓ 2:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Adaptació i reorganització del temps i les infraestructures sanitàries: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ampliar els servei d'atenció domiciliària per a persones amb discapacitats o malalties 2. Creació d'un Centre de dia 3. Ampliar el nombre de places i del horari del centre d'atenció per a la gent gran actual. 4. Implementar transports públics adaptades per arribar als Caps i als serveis socials 				
COORDINACIÓ: Regidoria d'Acció social i salut	PARTICIPACIÓ: Regidoria de Mobilitat			
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ ⇒ Recursos destinats a l'ampliació dels serveis dirigits a l'atenció domiciliària per a persones amb necessitats específiques. ⇒ Creació d'un Centre de dia ⇒ Número de places que s'han augmentat en el centre d'atenció per a la gent gran. ⇒ Mesures engegades dirigides a implementar els transports públics adaptats. Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 4	OBJECTIU ESPECÍFIC: 4	ACCIÓ 3:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Donar suport a les famílies monoparentals/monomarentals amb persones dependents al seu càrrec: <ul style="list-style-type: none"> 1. Detectar les necessitats d'aquest col·lectiu amb enquestes 2. Establir subvencions per les vacances per als nuclis monomarentals i monoparentals 				
COORDINACIÓ: Regidoria de Acció social	PARTICIPACIÓ:			
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVUACIÓ				
⇒ Enquestes dirigies a detectar les necessitats de famílies monoparentals/monomarentals amb persones dependents al seu càrrec: nombre d'enquestes realitzades, tipus de població a la que han anat dirigides, resultat de la sistematització de les dades obtingudes. ⇒ Quantitat de subvencions establides per les vacances de nuclis monomarentals i monoparentals.				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA 5: FOMENTAR LA COEDUCACIÓ, LA FORMACIÓ I LA PRODUCCIÓ CULTURAL DE LES DONES

Objectiu específic 1

Incrementar la creació i difusió de coneixement en matèria de la coeducació.

Objectiu específic 2

Formular propostes per a la integració de la coeducació en tots els nivells educatius i en tots els currículums escolars, materials lectius, didàctics i de suport del sistema educatiu.

Objectiu específic 3

Fomentar la realització d'accions de coeducació dirigides a la infància, adolescència i joventut en als esplais i centres de lleure.

Objectiu específic 4

Promoure la participació de les dones en tots els òrgans directius o de responsabilitat dels centres educatius de totes les etapes educatives.

Objectius específic 5

Treballar per a minimitzar el biaix de gènere present en l'elecció d'estudis superiors de noies i nois. Parant especial atenció a aquelles formacions en les que un o altre sexe està sobrerepresentat.

Objectiu específic 6

Introducir la perspectiva de gènere en les ofertes de formació de persones adultes, tenint en compte les necessitats i inquietuds de les dones.

Objectius específic 7

Impulsar la recuperació de la memòria històrica de les dones partint de les seves protagonistes i impulsar polítiques culturals que facin visibles les aportacions de les dones al patrimoni i a la cultura de Arenys de Mar .

Objectiu específic 8

Donar suport i divulgar la creació cultural i artística de les dones i aquella que fomenti una visió no sexista de la societat.

LÍNIA: 5	OBJECTIU ESPECÍFIC: 1	ACCIÓ 1:		
<ul style="list-style-type: none"> • Sensibilitzar, informar i formar a la comunitat educativa (professorat, monitores i monitors d'activitats extraescolars, mares i pares) en la cultura de la igualtat de gènere i la coeducació, per tal d'eliminar els estereotips i rols sexistes, acabar amb la invisibilització de la producció cultural de les dones en els currículums formatius i incorporar la igualtat d'oportunitat, de tracte i efectiva entre dones i homes en les relacions i pràctiques educatives. • Potencia la figura i les funcions de les persones referents coeducadores dels centres educatius. • Ampliar els fons documentals municipals amb material didàctic coeducatiu. • Crear un centre de recursos amb material pedagògic i didàctic coeducatiu • Programa de formació sobre la coeducació i la prevenció de la violència de gènere adreçat a pares i mares i AMPA • Dintre del PEV: Realitzar un projecte integral en coeducació liderat per la regidoria de la Dona, que sigui representatiu dels diferents agents educatius de la vila, on es treballi conjuntament els mateixos objectius a través (d'un equip supervisor, observador i de seguiment) i que doni com a resultat activitats pilot realitzades en conjunt. 				
COORDINACIÓ: Regidoria d'Educació		PARTICIPACIÓ: Biblioteca Pare Fidel Fita, Arxiu municipals i Regidoria d'Infància i Joventut, Consell Escolar, Regidoria de la Dona		
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Quantitat dels recursos dirigits a fomentar coeducació: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tipologia dels recursos ○ Població a la qual es dirigeixen ○ Nombre de participants ○ Característiques de les persones participants (edat, sexe, ocupació, lloc de procedència, formació acadèmica, condicions socials, etc.) ⇒ Millora dels coneixements de les persones que intervenen en l'àmbit educatiu, en qüestió de coeducació <ul style="list-style-type: none"> ○ Nombre, durada i continguts de la formació realitzada ○ Població destinatària ○ Nombre de persones participants ○ Característiques de les persones participants (edat, sexe, professió, etc.) ○ Grau de satisfacció de les persones participants ⇒ Nivell d'implicació de la comunitat educativa vers la coeducació (nombre i percentatge per sexe i per edat i col·lectiu al que es pertany: pares i mares, professorat, monitores i monitors etc). Temps d'avaluació: anual	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	
PRESSUPOST				

LÍNIA: 5	OBJECTIU ESPECÍFIC: 2	ACCIÓ 1		
<ul style="list-style-type: none"> Promoure la integració de la coeducació en tots els programes anuals dels centres d'educació primària i secundària: Establir mecanismes per revisar els continguts curriculars educatius, els llibres de text i els materials educatius a tots els nivells de l'ensenyament, amb l'objectiu de detectar i eliminar continguts sexistes o que afavoreixin la discriminació sexual, la vulneració dels drets de les dones i la violència masclista, amb la finalitat de promoure la cultura de la igualtat entre dones i homes. 				
COORDINACIÓ: Regidoria d'Educació		PARTICIPACIÓ: Regidoria de la Dona, Cultura, Joventut.		
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici:				
durada:				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
<p>⇒ Mecanismes de revisió empleats i continguts sexistes detectats.</p> <p>⇒ Accions implementades per tal de corregir els continguts sexistes detectats</p> <p>⇒ Quantitat i tipologia dels recursos dirigits a fomentar la cultura de la igualtat entre dones i homes en els centres d'educació.</p>				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 5	OBJECTIU ESPECÍFIC: 2	ACCIÓ 2:		
<ul style="list-style-type: none"> Incorporar continguts i practiques en el sistema educacional que donen lloc a actituds i valors favorables a la equitat de gènere: La intervenció consistirà en campanyes de sensibilització i tallers per prevenir i conscienciar sobre els estereotips socials marcats, com prevenir les violències i microviolències sexistes al centres i sobre la necessitat d'incorporació de les aportacions de dones de forma transversal al currículum. 				
COORDINACIÓ Regidoria de la Dona:	PARTICIPACIÓ: Regidoria d'Educació, la Regidoria de Joventut, el Consell Educatiu Municipal, les AMPA, el professorat i l'alumnat.			
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
⇒ Nombre, durada i continguts de les activitats realitzades ⇒ Població destinatària ⇒ Nombre de persones participants ⇒ Característiques de les persones participants (edat, sexe, lloc de procedència, etc.)				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 5	OBJECTIU ESPECÍFIC: 3	ACCIÓ 1:		
<ul style="list-style-type: none"> • Realització de concurs anual de còmic/graffiti amb la col·laboració de IES destinats a la gent jove • Realització de la mostra de dibuix coeducativa amb la col·laboració dels CEIP destinats a l'alumnat de primària. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de Joventut Consell Escolar, Regidoria de la Dona		PARTICIPACIÓ: Regidoria de Educació, SIJ, CEIP Sineira, CEIP Joan Maragall, Escola la Presentació.		
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
⇒ Recursos destinats a la organització del concurs i de la mostra. ⇒ Persones participants ⇒ Grau de satisfacció de les persones participants Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 5	OBJECTIU ESPECÍFIC: 4	ACCIÓ 1:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Actualitzar de forma periòdica les dades segregades per sexes sobre la composició dels òrgans de direcció dels centres educatius i la participació de les dones en els consells escolars. ▪ Vetllar per mantenir la paritat entre dones i homes en la representació als càrrecs de presa de decisions: Consell escolars, direccions dels centres educatius i a les AMPA. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de la Dona Regidoria de Joventut i Educació.		PARTICIPACIÓ:		
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici:				
durada				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Recursos destinats a l'anàlisi des de la perspectiva de gènere de la composició dels òrgans de direcció dels centres educatius i la participació de les dones en els consells escolars. ⇒ Resultats obtinguts ⇒ Mesures empreses segons els resultats obtinguts ⇒ Recursos destinats a potenciar i visibilitzar la presència de dones en els càrrecs de presa de decisions. 				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 5	OBJECTIU ESPECÍFIC: 5	ACCIÓ 1:		
<ul style="list-style-type: none"> Realitzar un treball amb indicadors elaborats des de la perspectiva de gènere per tal de conèixer les preferències, les eleccions i la distribució del alumnat en els estudis superiors i promoure als centres educatius i al Espai Jove, informació i orientació professional per tal de superar els possibles baixos de gènere detectats a l'estudi. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de la Dona		PARTICIPACIÓ: Regidoria de Joventut i Educació.		
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Anàlisis des de la perspectiva de gènere de la distribució del alumnat en els estudis superiors ⇒ Resultats obtinguts ⇒ Mesures destinades a fer front als possibles biaixos de gènere detectats ⇒ Recursos destinats a promoure informació i orientació professional para nois i noies 				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 5	OBJECTIU ESPECÍFIC: 6	ACCIÓ 1:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realitzar cursos d'alfabetització lingüística per a dones nouvingudes i dones d'altres col·lectius amb aquesta mateixa necessitat. ▪ Realitzar cursos d'alfabetització en l'ús de TICS per associacions, grups i col·lectius de dones, ja siguin majors de 65 anys, nouvingudes o aturades, per tal de disminuir la bretxa de gènere sobre la menys participació de les dones respecte als homes en l'ús de les TICS ▪ Programar el calendari lectiu dins d'una franja horària compatible amb les responsabilitats de les dones participants. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de Educació		PARTICIPACIÓ: Escola d'Adults, Espai Jove.		
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Nombre, durada i continguts dels cursos realitzats ⇒ Població destinatària ⇒ Nombre de persones participants ⇒ Característiques de les persones participants (edat, ocupació, lloc de procedència, etc.) ⇒ Grau de satisfacció de les persones participants 				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 5	OBJECTIU ESPECÍFIC: 7	ACCIÓ 1:		
<ul style="list-style-type: none"> Incloure la perspectiva de gènere en les actuacions dirigides a la recuperació de la memòria històrica dutes a terme per l'Administració, pels Centres Escolars i per les diferents entitats culturals que treballen en el territori. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de la Dona	PARTICIPACIÓ: L'entitat que estigui realitzant el projecte.			
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVUACIÓ				
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Estudis realitzats dirigits a la detecció del biaix de gènere en les actuacions realitzades i projectades de recuperació de la memòria històrica l'Administració, pels Centres Escolars i per les diferents entitats culturals que treballen en el territori ⇒ Resultats obtinguts ⇒ Recursos destinats a la recuperació de la memòria històrica des de la perspectiva de gènere 				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 5	OBJECTIU ESPECÍFIC: 8	ACCIÓ 1:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Potenciar els centres de creació culturals de les dones ▪ Promoure la difusió de les autores locals i de les seves obres culturals ▪ Introduir la perspectiva de gènere en las ofertes culturals, tenint en compte les necessitats i inquietuds de les dones: ▪ Impulsar la participació de les dones com gestores dels espais culturals ▪ Ampliar els fons bibliogràfics i audiovisuals de les biblioteques públiques amb literatura especialitzada en la promoció de la igualtat entre dones i homes, la coeducació i la prevenció de la violència de gènere 				
COORDINACIÓ: Regidoria de la Dona		PARTICIPACIÓ: Biblioteca Pare Fita Fidel, Regidoria de Cultura		
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Tipologia de recursos dirigits a fer visible el paper de les dones en la creació artística i cultural, així com la seva obra ⇒ Participació de les dones en la programació cultural: <ul style="list-style-type: none"> ○ Nombre i continguts de les activitats programades ○ Nombre de dones artistes/autores en la programació cultural ⇒ Impacte de les accions dirigits a fer visibles les aportacions de les dones: <ul style="list-style-type: none"> ○ Nombre, durada i continguts de les accions realitzades ○ Població destinatària ○ Nombre de persones participants ○ Característiques de les persones participants (edat, sexe, ocupació, lloc de procedència, etc.) 				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST		≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS

LÍNIA 6: INTRODUIR LA PERSPECTIVA DE GÈNERE EN EL DISSENY DE LA CIUTAT I DEL TERRITORI.

Objectiu general

Promoure una organització urbanística que contempli les necessitats de dones i homes de totes les edats en els usos i vivència de l'espai urbà i faciliti la conciliació de la vida personal, familiar i laboral .

Objectius específic 1

Dotar de recursos (formació i informació) als i les professionals de Territori i Medi ambient sobre com incorporar la perspectiva de gènere al planejament i disseny de la ciutat.

Objectius específic 2

Adequar les infraestructures urbanístiques, equipaments municipals i espais públics a les necessitats de la vida quotidiana i a la conciliació de la vida personal, familiar i laboral.

Objectius específic 3

Millorar la seguretat i la sensació de seguretat de les dones.

Objectius específic 4

Adequació dels recorreguts i horaris del transport públic als desplaçaments quotidians relacionats amb l'organització de la vida quotidiana, les necessitats domèstiques i el desenvolupament de l'autonomia personal.

Objectius específic 5

Fomentar la participació de les dones a tots els nivells de la presa de decisions per a la planificació disseny i millores en els àmbits d'urbanisme, transport públic i medi ambient.

Objectius específic 6

Desenvolupar una política d'habitatge adaptada a les necessitats de totes les persones que conformen les diferents unitats de convivència i que afavoreixi l'accés dels col·lectius amb dificultats socioeconòmiques.

LÍNIA: 6	OBJECTIU ESPECÍFIC: 1	ACCIÓ 1:		
<ul style="list-style-type: none"> Preveure cursos pels serveis tècnics municipals sobre la inclusió de la perspectiva de gènere en el disseny urbanístic de la vila. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de la Dona Regidoria d'Urbanisme		PARTICIPACIÓ: Serveis tècnics municipals		
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici:				
durada:				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Tipologia dels recursos destinats a millorar el coneixement de les i els professionals de Territori i Medi Ambient ⇒ Nombre, durada i continguts dels cursos realitzats ⇒ Nombre de persones participants ⇒ Característiques de les persones participants (edat, sexe, càrrec, etc.) ⇒ Grau de satisfacció de les persones participants 				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 6	OBJECTIU ESPECÍFIC: 2	ACCIÓ 1:		
<ul style="list-style-type: none"> • Crear aparcaments gratuïts i reduir els preus dels aparcaments en zona blava. • Adaptar l'accés i l'amplada de les voreres per facilitar el transit de persones amb mobilitat reduïda i persones grans, amb cotxets infantils o amb carretes de la compra. • Eliminar les barreres arquitectòniques i adaptar les portes d'accessos i els interiors dels centres dels serveis municipals a les necessitat de les persones amb mobilitat reduïda. • Crear passos zebra i millorar la il·luminació en les zones i itineraris amb poca o nul·la visibilitat nocturna (Camí d'accés al poliesportius, Banco Popular). • Crear espais infantils de lleure i de reunió intergeneracional que cobreixen tots el barris i les zones de concentracions d'habitatge del municipi per descentralitzar els equipaments infantils i familiars, i reduir els temps de mobilitat. • Millorar la visibilitat de vianants i la il·luminació nocturna als passos zebra. 				
COORDINACIÓ: Regidoria d'Urbanisme Regidoria de Mobilitat		PARTICIPACIÓ:		
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
<ul style="list-style-type: none"> • Nombre i tipologia dels recursos destinats a la millora i adequació dels equipaments municipals dirigits a: adaptar l'accés i l'amplada de les voreres per facilitar el transit de persones amb mobilitat reduïda i persones grans, amb cotxets infantils o amb carretes de la compra; eliminar les barreres arquitectòniques i adaptar les portes d'accessos i els interiors dels centres dels serveis municipals a les necessitat de les persones amb mobilitat reduïda.; crear passos zebra i millorar la il·luminació en les zones i itineraris amb poca o nul·la visibilitat nocturna ⇒ Espais infantils de lleure i de reunió intergeneracional creats o millorats. Tipus d'actuacions realitzades ⇒ Número d' aparcaments gratuïts creats. ⇒ preus dels aparcaments en zona blava ⇒ Grau de satisfacció de les persones del municipi 				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 6	OBJECTIU ESPECÍFIC: 4	ACCIÓ 1:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elaborar un Pla de mobilitat municipal on s'estudiïn i es tinguin en consideració l'ús i les necessitats de mobilitat de dones i homes en relació a les diferents activitats quotidianes que desenvolupen. <ol style="list-style-type: none"> 1. Aproximar equipaments, serveis, institucions, comerços, de manera que es puguin reduir distàncies i millorar la relació espai-temps de les ciutats. 2. Introduir un transports públics adaptat amb itinerari que uneixen les distàncies més allunyades del centre de la vila i la zona del CAP i dels col·legis 3. Promoure la millora dels camins escolars 				
COORDINACIÓ: Regidoria d'Urbanisme	PARTICIPACIÓ: Regidoria d'Obres i Serveis Municipals Regidoria de Medi Ambient Policia local Regidoria d'Educació i centres educatius.			
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Mesures destinades a la participació de la població en el procés d'elaboració del pla ⇒ Demandes detectades en els processos de participació ⇒ Estat d'implementació del. Pla de mobilitat municipal ⇒ Grau de satisfacció de les persones del municipi <p>Temps d'avaluació: anual</p>				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 6	OBJECTIU ESPECÍFIC: 5	ACCIÓ 1:		
<ul style="list-style-type: none"> Promoure la participació de les dones del municipi i de les organitzacions de dones en la presa de decisions dels processos participatius que es realitzen dins dels àmbits d'urbanisme i medi ambient: 				
COORDINACIÓ: Regidoria d'Urbanisme Regidoria de Medi Ambient		PARTICIPACIÓ:		
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Nombre, durada i continguts dels processos participatius realitzat dins dels àmbits d'urbanisme i medi ambient ⇒ Nombre de dones participants ⇒ Característiques de les dones o grups de dones participants (edat, lloc de procedència, càrrecs etc.) ⇒ Valoració del procés participatiu per part de les dones i dels col·lectius de dones. 				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 6	OBJECTIU ESPECÍFIC: 5	ACCIÓ 2:		
<ul style="list-style-type: none"> Promoure la presència paritària de dones i homes en els càrrecs de decisió polítics i tècnics, dels àmbits d'urbanisme, transport i medi ambient. 				
COORDINACIÓ: Regidoria d'Urbanisme		PARTICIPACIÓ: Regidoria de Medi Ambient, Regidoria d'Obres i Serveis Municipals, Regidoria de la Dona, Regidoria de Servs generals, Recursos Humans,		
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Anàlisis de la presència de dones i homes en els càrrecs polítics i tècnics dins d'urbanisme, transport i Media ambient ⇒ Resultats obtinguts ⇒ Actuacions engegades segons els resultats obtinguts ⇒ Recursos destinats a promoure la presència de les dones en els càrrecs polítics i tècnics 				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 6	OBJECTIU ESPECÍFIC: 6	ACCIÓ 1:		
<ul style="list-style-type: none"> Incloure en els criteris de construcció i d'adjudicació d'habitatge social, les especials necessitats i la prioritat d'accés a la vivenda de famílies monomarentals i monoparentals, dones que han patit o pateixen violència masclista, dones grans que viuen soles amb dificultats econòmiques i jovent. 				
COORDINACIÓ: Regidoria d'Urbanisme Regidoria d'Acció social		PARTICIPACIÓ:		
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Tipologia de recursos d'habitatges creats ⇒ Població a la que van dirigits aquests recursos ⇒ Número d'adjudicació i tipologia dels recursos d'habitatges destinats a donar suport a dones que encapçalen famílies monomarentals, dones en situació de violència masclista i dones grans que viuen soles 				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA 7: PROMOCIÓ DE LA SALUT DE LES DONES

Objectiu específic 1:

Millorar l' abordatge del sistema sanitari en les malalties i els problemes de salut específica o més freqüent en les dones.

Objectiu específic 2:

Desenvolupar activitats de prevenció i promoció de la salut amb perspectiva de gènere.

Objectiu específic 3:

Enfortir i potenciar la presa de decisions de les dones per el coneixement de la seva salut sexual i reproductiva

Objectiu específic 4:

Millorar i garantir l'accés a serveis de bona qualitat de les dones amb dificultats per el accés als recursos sanitaris o amb especificitat pròpies (dones que han patit o pateixen violències masclistes, dones amb discapacitats, dones amb nacionalitat estrangera, dones grans etc..)

LÍNIA: 7		OBJECTIU ESPECÍFIC: 1		ACCIÓ 1:	
<ul style="list-style-type: none"> Organitzar sessions informatives sobre els problemes de salut més recurrents i que afecten de manera diferenciada les dones i els homes, tenint en compte la disponibilitat horària de les i els professionals sanitaris del CAP (<i>en la franja horari de 14h a 15h</i>) /per tal de millorar la visibilitat sobre les necessitats específiques en matèria de salut i diferencials de detecció i de tractament de malalties de les dones. Programar mòduls formatius de gènere i salut, amb especial atenció al tractament de dones en situació de violència d e gènere, per a l'equip psicològic municipal i treballadores i treballadors socials. 					
COORDINACIÓ: Regidoria de Salut Publica i Consum			PARTICIPACIÓ: Referent de formació del Cap. Regidoria de la Dona,Equip psicològic municipal.		
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada		2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ					
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Recursos destinats a la millora del coneixement sobre la salut des d'una perspectiva de gènere. Quantitat i tipologia dels recursos. ⇒ Nombre, durada i continguts de les activitats formatives realitzades ⇒ Nombre, i grup professional de persones participants ⇒ Distribució de les persones participants segons sexe i edat ⇒ Grau de satisfacció de les persones participants 					
Temps d'avaluació: anual					
PRESSUPOST		≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 7	OBJECTIU ESPECÍFIC: 1	ACCIÓ 2:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ampliar el coneixement i la recollida d'informació d'àmbit sanitari de la població de Arenys de Mar segregada per sexe (motius de consulta, malalties més freqüents, tractament donat, etc.) i tenir en compte l'informació recollida en els programes de atenció en per tal de desenvolupar estratègies de intervenció des de la perspectiva de gènere: <ol style="list-style-type: none"> 1. Realitzar registres d'àmbit sanitari segregats per sexe (motius de consulta, malalties més freqüents, tractament donat, etc.) per tal de saber quins són els usos i costums de la població respecte al sistema sanitari 2. Detectar les necessitats i demandes de la població del municipi mitjançant processos participatius, enquestes, etc. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de la Dona, Servei psicològic municipal CAP		PARTICIPACIÓ: Regidoria de Salut		
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Millora del coneixement sobre la salut des d'una perspectiva de gènere: ⇒ Nombre i tipologia dels recursos destinats a conèixer les malalties que incideixen especialment en les dones per nombre, freqüència o gravetat ⇒ Anàlisi dels resultats obtinguts ⇒ Mesures engegades arran dels resultats obtinguts 				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 7	OBJECTIU ESPECÍFIC: 2	ACCIÓ 1:				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realitzar campanyes informatives dirigides a la ciutadania per tal de millorar la visibilitat sobre les necessitats específiques en matèria de salut de totes les dones. ▪ Realitzar campanyes preventives als IES sobre els trastorns de la conducta alimentaria per joves. I oferir informació i assessorament a les famílies on hi ha casos de aquest trastorns. ▪ Realitzar sessions informatives sobre diversos àmbits de la salut: <ol style="list-style-type: none"> 1. Salut en les diverses etapes del cicle vital de les dones (menopausa) 2. Fibromialgia 3. Alzheimer 4. Hàbits esportius 5. Hàbits alimentaris 6. Salut, dones i treball 7. Salut sexual i reproductiva dones joves, prevenció d'embarassos no desitjats, prevenció de ITS. 						
COORDINACIÓ: Regidoria de Salut Pública i Consum		PARTICIPACIÓ: Referents del Programa Salut a l'escola (infermeres) Comunitat educativa, IES, CAP				
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada (continuada/puntual)		2008	2009	2010	2011	
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Nombre, durada i continguts de les accions, campanyes i iniciatives realitzades ⇒ Població destinatària ⇒ Nombre de persones participants ⇒ Característiques de les persones participants (edat, sexe, ocupació, lloc de procedència, etc.) ⇒ Grau de satisfacció de les persones participants 						
Temps d'avaluació: anual						
PRESSUPOST		≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS		

LÍNIA: 7	OBJECTIU ESPECÍFIC: 2	ACCIÓ 2:		
<ul style="list-style-type: none"> Commemorar el dia Internacional de la Salut de les Dones, 28 de maig, 				
COORDINACIÓ: Regidoria de la Dona	PARTICIPACIÓ: Regidoria de Salut Publica i Consum CAP Equip psicològic municipal.			
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici:2009 durada :continuada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
⇒ Recursos dirigits a la celebració del 28 de maig				
⇒ Nombre, durada i continguts de les accions, campanyes i iniciatives realitzades				
⇒ Població destinatària				
⇒ Nombre de persones participants				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 7	OBJECTIU ESPECÍFIC: 2	ACCIÓ 2:		
<ul style="list-style-type: none"> Commemorar el dia Internacional de la Salut de les Dones, 28 de maig, 				
COORDINACIÓ: Regidoria de la Dona	PARTICIPACIÓ: Regidoria de Salut Publica i Consum CAP Equip psicològic municipal.			
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici:2009 durada :continuada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
⇒ Recursos dirigits a la celebració del 28 de maig ⇒ Nombre, durada i continguts de les accions, campanyes i iniciatives realitzades ⇒ Població destinatària ⇒ Nombre de persones participants				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 7	OBJECTIU ESPECÍFIC: 3	ACCIÓ 1:		
Realitzar sessions informatives dirigides a joves sobre salut afectiva sexual i reproductiva: <ul style="list-style-type: none"> • Programa "Salut a l'escola" • Utilitzar el espais joves per tal de facilitar informació sobre els recursos i punts d'atenció del municipi sobre temes relacionats amb la seva salut afectiva, sexual i reproductiva. 				
COORDINACIÓ: Regidoria de la Dona Regidoria de Salut		PARTICIPACIÓ:		
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVUACIÓ				
⇒ Nombre, durada i continguts de les sessions informatives realitzades ⇒ Nombre i característiques de les persones participants (edat, sexe, lloc de procedència, etc.) ⇒ Nombre i tipologia de recursos destinats a facilitar informació sobre la salut i sexual reproductiva ⇒ Grau de satisfacció de les persones usuàries del Programa Salut a l'escola				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 7	OBJECTIU ESPECÍFIC: 3	ACCIÓ 2:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Donar informació sobre sexualitat responsable i sobre als mètodes anticonceptius i, en cas necessari, a l'ús de la pildora postcoital e IVES per a reduir taxes d'embarços no desitjats, especialment en adolescents. ▪ Fer campanyes de sensibilització i prevenció a tota la ciutadania sobre el VIH/Sida i altres infeccions de transmissió sexual (ITS) ▪ Donar informació sobre els serveis de prevenció, atenció i seguiment de Infeccions de Transmissió Sexuals (centres on es realitzen les proves, tractaments, recolzament emocional etc..) ▪ Commemorar el dia mundial de la lluita contra el Sida , 1 de desembre, amb la realització d'accions preventives de sensibilització cap a la ciutadania (per exemple per parlar sobre el ús del preservatiu femení, la sexualitat de homes, dones, etc.). 				
COORDINACIÓ: Regidoria de Salut Pública i Consum	PARTICIPACIÓ: Regidoria de Joventut, de la Dona, d'Educació. CAP Centres educatius.			
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Nombre, durada i continguts de les accions, campanyes i iniciatives realitzades ⇒ Població destinatària ⇒ Nombre de persones participants ⇒ Característiques de les persones participants (edat, sexe, ocupació, lloc de procedència, etc.) ⇒ Grau de satisfacció de les persones participants Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 7	OBJECTIU ESPECÍFIC: 3	ACCIÓ 3:		
<ul style="list-style-type: none"> Implementar un Programa de Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva (PASSIR) en el Cap d'Arenys de Mar 				
COORDINACIÓ: CAP Regidoria de Salut Publica i Consum		PARTICIPACIÓ: Regidoria de la Dona		
TEMPS D'EXECUCIÓ	2008	2009	2010	2011
any d'inici				
durada				
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ				
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Grau d'implementació del programa ⇒ Continguts del programa ⇒ Població destinatària ⇒ Nombre de persones que han passat pel programa ⇒ Característiques de les persones participants (edat, sexe, ocupació, lloc de procedència, etc.) ⇒ Grau de satisfacció de les persones participants 				
Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

LÍNIA: 7	OBJECTIU ESPECÍFIC: 4	ACCIÓ 1:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Oferir dins dels serveis d'informació i salut per a les dones una especials atenció a les diferents necessitats dels col·lectius de dones nouvingudes, amb alguna discapacitat, dones grans o amb malalties o dolors crònics, per apropar el sistema sanitari públic. ▪ Realitzar campanyes específiques d'informació per a la prevenció de malalties freqüents en les dones. ▪ Realitzar accions formatives específiques dirigida al personal sanitari per la atenció i detecció precoç de les situacions de violència masclista, per tal de garantir una adequada atenció física i psicològica per les dones que han pateixen o han patit violència de gènere (violència domestica i/o agressió sexual) 				
COORDINACIÓ: Regidoria de Salut Publica i Consum	PARTICIPACIÓ: Regidoria de la Dona i Nova ciutadania CAP Equip psicològic municipal.			
TEMPS D'EXECUCIÓ any d'inici durada	2008	2009	2010	2011
INDICADORS PER A L'AVALUACIÓ <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Nombre i tipologia dels recursos destinats a la millora de la informació sobre la salut sexual i reproductiva de les dones ⇒ Formes de difusió dels recursos existents ⇒ Grau de satisfacció de les dones pel que fa a la informació rebuda. ⇒ Recursos destinats a personal sanitari per la atenció i detecció precoç de les situacions de violència masclista ⇒ Avaluació del nivell d'atenció per part del personal mèdic a les dones ateses Temps d'avaluació: anual				
PRESSUPOST	≤ 6000 EUROS		≥ 6000 EUROS	

GLOSSARI

- **Acció positiva o mesura de discriminació positiva**
Estratègia destinada a establir la igualtat d'oportunitats de les dones mitjançant mesures concretes i puntuals, dirigides a un grup determinat, que permetin corregir les discriminacions que són el resultat de determinades pràctiques o sistemes socials (*Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes*).
- **Agent per a la igualtat**
Especialista que dissenya, avalua i implementa polítiques d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes.
- **Androcentrisme**
Conjunt de valors dominants basats en una percepció centrada en normes masculines.
- **Apoderament**
Procés pel qual una persona o un grup social desenvolupa i reforça les capacitats personals per tal de participar activament en la presa de decisions sobre la pròpia vida i la de la comunitat en termes econòmics, polítics o socials.
- **Assetjament per raó de sexe**
Comportament agressiu contra una persona d'un sexe determinat només pel fet de pertànyer a aquest sexe, que pretén atemptar contra la dignitat d'aquesta persona i crear un entorn intimidador, degradant, humiliant o ofensiu (*Llei orgànica 3/2007 per a la igualtat efectiva de dones i homes*).
- **Avaluació de l'impacte de gènere**
Valoració de l'efecte que una proposta d'actuació té sobre les dones i els homes, per a neutralitzar els efectes discriminatoris i fomentar la igualtat d'oportunitats.
- **Conciliació de la vida personal i laboral**
Possibilitat d'una persona de fer compatibles l'espai personal amb el familiar, el laboral i el social, i de poder desenvolupar-se en els diferents àmbits.
- **Corresponsabilitat en el treball reproductiu**
Participació equilibrada de dones i homes en cadascuna de les tasques i responsabilitats de la vida familiar, tant del treball domèstic com de la cura de persones dependents.
- **Dades desagregades per sexe**
Conjunt de dades i informacions estadístiques desglossades per sexe, la qual cosa permet fer una anàlisi comparativa entre dones i homes per a detectar les diferències de gènere i possibles discriminacions (*Acord del Govern de la Generalitat de Catalunya relatiu a la producció i el desenvolupament d'estadístiques desagregades per sexes, aprovat el 14 de març de 2006*).
- **Democràcia paritària**
Sistema que defensa la participació política de les dones en igualtat de condicions que els homes. Les quotes o la modificació de les normatives electorals són exemples d'estratègies per a aconseguir la democràcia paritària.
- **Desigualtat de tracte**

Manca d'igualtat en el tracte entre diversos col·lectius de manera arbitrària i sistemàtica, tot afavorint un col·lectiu per damunt dels altres (*Directiva 2006/54/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juliol de 2006, relativa a l'aplicació del principi d'igualtat d'oportunitats i igualtat de tracte entre homes i dones en matèria de treball i ocupació*).

- **Diferència**
Diversitat existent entre les persones a causa del seu origen o opcions culturals i que no perjudica altres persones.
- **Discriminació**
Aplicació de distincions i de pràctiques desiguals i arbitràries que una col·lectivitat fa a una persona o grup en un determinat àmbit per motius de sexe, ètnia, ideologia, edat, opció sexual o d'altres.
- **Discriminació directa per raó de sexe**
Discriminació que es produeix quan una disposició, un criteri o una pràctica exclou explícitament un treballador per raó de sexe (*Llei orgànica 3/2007 per a la igualtat efectiva de dones i homes*).
- **Discriminació indirecta per raó de sexe**
Discriminació que es produeix quan una disposició, un criteri o una pràctica de caràcter aparentment imparcial exclou implícitament un treballador o treballadora per raó de sexe (*Llei orgànica 3/2007 per a la igualtat efectiva de dones i homes*).
- **Divisió sexual del treball**
Repartiment social de tasques en funció del sexe, segons el qual històricament s'assigna a les dones el treball reproductiu i als homes el treball productiu.
- **Doble jornada**
Suma de la jornada laboral remunerada i una jornada posterior dedicada principalment a les tasques de la llar i a la cura de persones dependents.
- **Doble presència**
Presència d'una dona al lloc de treball en el qual realitza la tasca d'assalariada mentre s'ocupa també de la major part del treball reproductiu.
- **Economia submergida**
Activitat professional, única o secundària, remunerada i no ocasional, que realitzen majoritàriament les dones i que no està sotmesa a obligacions estatutàries, reglamentàries o contractuals. Activitat econòmica no remunerada que realitzen majoritàriament les dones en benefici directe de la llar, dels familiars o de les amistats, i que inclou el treball domèstic diari.
- **Equitat de gènere**
Distribució justa dels drets, beneficis, obligacions, oportunitats i recursos entre les persones a partir del reconeixement i el respecte de la diferència entre dones i homes a la societat.
- **Espai domèstic o espai familiar**
Àmbit dedicat a les tasques de la llar i a l'atenció, l'afecte i la cura de persones dependents, que normalment s'inclou dins de l'àmbit privat i s'identifica amb l'àmbit reproductiu.
- **Espai personal**
Àmbit dedicat a les activitats que una persona realitza durant el temps lliure.

- **Espai privat**
 Conjunt de l'espai domèstic i l'espai personal. El fet que les dones hagin estat tradicionalment relegades a l'espai domèstic no els ha permès de desenvolupar l'espai privat.
- **Espai públic**
 Àmbit dedicat a les activitats que una persona realitza en relació amb el treball i la participació social, política i cultural.
- **Estereotip de gènere**
 Conjunt de clicés, concepcions, opinions o imatges generalment simplistes que uniformen les persones i adjudiquen característiques, capacitats i comportaments determinats a les dones i als homes.
- **Feminisme**
 Moviment social que denuncia la desigualtat social de gènere i exigeix canvis polítics i socials en els hàbits relacionals entre els sexes perquè les dones puguin desenvolupar-se plenament a la societat.
- **Feminització de la pobresa**
 Tendència de les condicions de pobresa, precarietat i exclusió socioeconòmica d'incidir sobre les dones, principalment a causa de la inestabilitat laboral, la falta de drets a la Seguretat Social derivats del règim de cotització, l'atur i l'assumpció de responsabilitats familiars.
- **Gènere**
 Construcció social i cultural basada en les diferències biològiques entre els sexes que assigna diferents característiques emocionals, intel·lectuals i comportamentals a dones i homes, variables segons la societat i l'època històrica. A partir d'aquestes diferències biològiques, el gènere configura les relacions socials i de poder entre homes i dones.
- **Igualtat de dret o igualtat formal**
 Condició de ser iguals dones i homes en la legislació.
- **Igualtat de fet o igualtat real**
 Igualtat efectiva que canvia els costums i les estructures de desigualtat existents entre dones i homes.
- **Igualtat de gènere**
 Condició de ser iguals homes i dones en les possibilitats de desenvolupament personal i en la capacitat de prendre decisions, per la qual cosa els diferents comportaments, aspiracions i necessitats de dones i d'homes són igualment considerats, valorats i afavorits.
- **Igualtat d'oportunitats entre dones i homes**
 Condició de ser iguals dones i homes en l'àmbit laboral, social, cultural, econòmic i polític, sense que actituds i estereotips sexistes limitin les seves possibilitats.
- **Indicador de gènere**
 Mesura, nombre, fet, opinió o percepció que mostra la situació específica de les dones i dels homes, així com els canvis que es produeixen en els dos grups a través del temps. L'indicador de gènere és una representació d'un fenomen determinat que mostra totalment o parcial una realitat i que té la funció de fer visibles els canvis socials en termes de relacions de gènere al llarg del temps.
- **Nou ús del temps o nova organització del temps**

Nova manera d'organitzar socialment la realitat quotidiana, tenint en compte la necessitat de les persones de conciliar el temps personal, el temps laboral i el temps social.

- **Masclisme**
Conjunt d'actituds i comportaments que atribueixen superioritat a l'home i que rebaixen la dignitat de les dones per raó de sexe i sense cap altra justificació.
- **Pacte social entre dones i homes**
Proposta que reivindica un nou contracte social entre dones i homes que comporti un repartiment i una participació igualitària en el treball productiu, el treball reproductiu i el poder social.
- **Paritat**
Presència equilibrada de dones i homes en els diferents àmbits de la societat, sense que hi hagi cap privilegi o discriminació. Aquest equilibri consisteix en què cap dels dos sexes no sigui representat per més del 60% ni menys del 40%.
- **Patriarcat**
Organització sociocultural en la qual el domini de l'home estructura la totalitat de les relacions socials. Ideològicament, el patriarcat estableix com a natural la valoració desigual d'homes i dones i atorga superioritat als homes i inferioritat a les dones.
- **Perspectiva de gènere**
Presència en consideració de les diferències socioculturals entre les dones i els homes en una activitat o àmbit per a l'anàlisi, la planificació, el disseny i l'execució de polítiques, considerant com les diverses actuacions, situacions i necessitats afecten les dones. La perspectiva de gènere permet de visualitzar dones i homes en la seva dimensió biològica, psicològica, històrica, social i cultural i de trobar línies d'acció per a la solució de desigualtats.
- **Pertinència respecte al gènere**
Adequació d'una mesura al col·lectiu a qui s'adreça, avaluant de quina manera actua respecte dels homes i les dones. Un estudi de la pertinència respecte al gènere pot revelar que polítiques aparentment no discriminatòries tenen un impacte de gènere diferent i reforcen les desigualtats existents.
- **Pla d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes**
Conjunt d'estratègies destinades a assolir la igualtat real entre dones i homes, eliminant els estereotips, les actituds i els obstacles en qualsevol àmbit.
- **Política de conciliació**
Actuació que pretén incrementar la qualitat de la vida personal i laboral dels treballadors i treballadores i permetre una major compatibilitat entre ambdues.
- **Política d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes**
Conjunt de mesures que incorporen la perspectiva de gènere en la planificació, el desenvolupament i l'avaluació de les decisions per a combatre una situació de desigualtat i de discriminació entre dones i homes.
- **Rol de gènere**

Comportament que, en una societat concreta, s'espera d'una persona per raó del seu sexe. Generalment la persona assumeix els rols de gènere i construeix la seva psicologia, afectivitat i autoestima al voltant d'aquests rols.

- **Segregació horitzontal de l'ocupació**
Distribució no uniforme d'homes i dones en un sector d'activitat determinat. Generalment, la segregació horitzontal de l'ocupació fa que les dones es concentrin en llocs de treball que es caracteritzen per una remuneració i un valor social inferiors i que són en bona mesura una prolongació de les activitats que fan en l'àmbit domèstic.
- **Segregació vertical de l'ocupació**
Distribució no uniforme d'homes i dones en nivells diferents d'activitats. Generalment, la segregació vertical de l'ocupació fa que les dones es concentrin en llocs de treball de menor responsabilitat.
- **Sensibilització en gènere**
Procés que genera un canvi d'actitud cap a la igualtat de gènere després del reconeixement que existeix la discriminació per raó de sexe.
- **Sexe**
Conjunt de les diferències físiques, biològiques i anatòmiques que divideixen els individus d'una espècie en mascles i femelles.
- **Sexisme**
Actitud basada en una sèrie de creences que legitimen l'hegemonia dels homes sobre les dones.
- **Sexisme en el llenguatge**
Atribució de característiques no inherents a la llengua, a la seva estructura i al seu funcionament, que responen a qüestions de transmissió cultural.
- **Socialització diferencial**
Educació diferenciada entre dones i homes a l'hora d'aprendre els valors, expectatives i rols de la societat en la qual han nascut.
- **Sostre de vidre**
Barrera invisible que dificulta l'accés de les dones al poder, als nivells de decisió i als nivells més alts de responsabilitat d'una empresa o organització a causa dels prejudicis envers les seves capacitats professionals.
- **Transversalització de gènere**
Estratègia a llarg termini que incorpora la perspectiva de gènere i la igualtat d'oportunitats de les dones en totes les polítiques i actuacions d'un govern. La transversalització de gènere implica incorporar la perspectiva de gènere en totes les polítiques i les actuacions per a tenir en compte les necessitats i els interessos tant de les dones com dels homes.
- **Treball productiu**
Conjunt d'activitats remunerades que produeixen béns i serveis a l'economia mercantil i formal, però també a l'economia submergida i informal.
- **Treball reproductiu**
Conjunt d'activitats no remunerades relacionades amb el treball domèstic i amb l'atenció i la cura dels membres de la família. El treball reproductiu s'ha assignat tradicionalment a les dones.

- **Violència de gènere**

Acte de violència basat en la pertinença al sexe femení que té o pot tenir com a resultat un dany o patiment físic, sexual o psicològic per a les dones, així com les amenaces d'aquests actes, la coacció i la privació arbitrària de llibertat, tant si es produeixen a la vida pública com a la privada. La violència de gènere és una manifestació de les relacions de poder històricament desiguals entre els homes i les dones (*Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere i Declaració sobre l'eliminació de la violència contra la dona de les Nacions Unides*).

- **Victimització secundària o revictimització:** el maltractament addicional exercit contra les dones que es troben en situacions de violència de gènere com a conseqüència directa o indirecta dels dèficits quantitius i qualitius de les intervencions dutes a terme pels organismes responsables, i també per les actuacions desencertades provinents d'altres agents implicats (*Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista*).